

วารสาร

ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

Journal of Academic Surindra Rajabhat

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2567
VOL.2 No.1 January - February 2024

ISSN 2822-0870 (Print)
ISSN 2822-0889 (Online)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ I Journal of Academic Surindra Rajabhat

ISSN 2822-0870 (Print)

I ISSN 2822-0889 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้เขียนนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้เขียนภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความและผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม I อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพัฒน์ ลานจิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พันธ์ มีนง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัทธ วัชรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี

อาจารย์ปิยพร สีสันต์

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

รองศาสตราจารย์ ดร.อัครพล เนื้อไม้หอม

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสอาด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ททรัพย์สิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุลรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พิณศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตุการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพร สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย กากแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโสม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฬา สุภิมารส สิงคเสลิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรียนประยูร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภรณ์ แก้วกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิงคานนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานวย วัฒนกรสิริ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธิพันธ์ ผึ้งผาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา ะยะสุน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย เจือจันทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณภูมิสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หวังขอบ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาฤทธิ์ นวลนาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยชนะรินทร์ ทับมะเรียง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงกลด พลพวง
 อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์
 อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
 อาจารย์ ดร.ศิวาพร พยัคมนันท์
 อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
 อาจารย์ ดร.ชาตรี เกษโพหนอง
 อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ อีระศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติธัญญ์ แก่นเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ มูลสาร
รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวพรณ์ เนื้อไม้หอม
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เลื่อนช้าง
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ ปัญญาภา
รองศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง
รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา
รองศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.พิบูล ภูมิโคกรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง
รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา
รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค
รองศาสตราจารย์ บุญยัง หมั่นดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินันต์ ไสยโสภณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชิมวงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แพร่มย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ หมื่นเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลีส สันธิจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรศิโนรส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา คำพุกกะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตังโฮ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยแสนอ ตริวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทศิริสิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรณัต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.ศธาอุษ พลโคตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษิตี กัลยาณมิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุมแสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่ฮึง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อนันทนารถ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อิลาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรณ์ มาลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาภานต์ เรืองสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เตชะคำภู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลลิตา แก้วหานาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญต์ แสงโชติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาณี เผือกบัวขาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธิดา ประสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ด้านประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดารี มหันตรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาวดี เดชธำรงค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาพัชร์ วรพงศ์พัชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชา นัจจนาวากุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรฉัตร วรวิรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริวิศ ชูชื่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง โสดาดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิสัย

อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษ์ชาติ

อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

อาจารย์ ดร.ปริญา บริพุฒ

อาจารย์ ดร.ภักดิ์ สุขเสน

อาจารย์ ดร.ธนรัชต์ อนุกุล

อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วนิช

อาจารย์ ดร.อัครสิทธิ์ ไชยณรงค์

อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า

อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม

อาจารย์ ดร.อุมาพร ไชยสูง

อาจารย์ ดร.ธนาพัชร์ วรพงศ์พัชร

อาจารย์ ดร.วิภาสิทธ์ หิรัญรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด

อาจารย์ ดร.ปณณวีร์ หนูประกอบ

อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง

อาจารย์ ดร.ปิ่นณธร หอมบุญมา

ดร.วิชญ์ณมน์ ทองแมน

นางสาวสุภาพร ลาภจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

กองเลขานุการวารสาร :**เลขานุการ :** อาจารย์วิเชียร พรหมแก้ว**ผู้ช่วยเลขานุการ :** นางสาวน้ำฝน เครือแก้ว**ศิลปกรรม :** นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงมี**ฝ่ายประชาสัมพันธ์ :** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธมนพัชร ศรีชะพลูสิทธิ์ / นางชนชนก พันธุ์สนิท /
นางสาวศรินทิพย์ สุทธิการปรกรณ์ / นางสาวณฤดี แปลงดี / นางสาวอภิญญา เค้ากล้า**สำนักงาน :**

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

ISSN 2822-0889 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ เป็นวารสารทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ร่วมกับภาคีเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 11 แห่ง และมหาวิทยาลัยเครือข่ายร่วมกันดำเนินการในกองบรรณาธิการ ซึ่งได้ใช้รูปแบบการนำเสนอบทความพร้อมกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้นิพนธ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ และมีการปรับปรุงจริยธรรมฯ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566 เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพวารสารและยกระดับขึ้นสู่ฐานข้อมูลสากล โดยทางวารสารได้มีการดำเนินการขอหมายเลขทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หรือตัวระบุวัตถุดิจิทัล (ดีโอไอ) (Digital Object Identifier : DOI) มีการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล Google Scholar และระบุ Citation ทั้งไทยและอังกฤษในทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสารเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษา

โดยบทความในวารสารฉบับนี้มีผู้นิพนธ์มาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการเผยแพร่ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของบทความ และมอบให้ผู้นิพนธ์นำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	VII
บทความวิจัย (Research Articles)	
การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ใน อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย Management of Smart Cities, Trade Centers, Investments, Tourism and MICE in the upper Mekong Sub-Region, 4 Provinces in Thailand บุญเพ็ง สิทธิวงษา Boonpeng Sittivongsa	1
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้าน ร้อนทอง ตำบลร้อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ Public Participation in Cultural Tourism Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram Province ชัยชนะ สีละมุน, สุรวุฒิ สายบุตร และสุเทพ ความรัมย์ Chaichana Selamun, Surawut Saybut and Suthep Kwamram	19
การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง กรณีสี่ที่สอง โดยการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School สุภาพร ธรรมประชา และวรรณธิตา ยลวิลาส Supaporn Thammapracha and Wannatida Yonwilad	31
บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น The Role of Rajabhat University in Being the University for Local Development สัญญา เคนาภูมิ, วันชัย สุขตาม และวัชรารักษ์ จันทนุกูล Sanya Kenaphoom, Wanchai Suktam and Watcharaporn Jantanukul	49

สารบัญ (Content)

หน้า
(Page)

บทความวิชาการ (Academic Articles)

พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ King Chitrasen and the Establishment of the Kingdom of Chenla in the Ancient Khmer Era พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีหน), พระครูปริยัติกิตติวรรณ (ได้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโ (ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม Phra Saksan Thanayutto (Sithon), Phrakru Pariyatkittiwan (Daithukthang), Phraathikan Amphon Jarupho (Darasas) and Thanarat Sa-ard-iam	71
ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน Educational Leadership in the Digital Disruption Era and Sustainable Development ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมายะยัง Nattakun Chobjai and Pornsuda Pramayayang	89
การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย : อำนาจและหน้าที่ รูปแบบ และประเด็นปัญหา Public Service of Thai Local Government Organizations : Power and Duties, Form and Issues วรฉัตร วรวิวรรณ Warachart Wariwan	105

ภาคผนวก (Appendix)

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	121
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	122
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	135
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	139
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	140

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ : ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (2567) : มกราคม-กุมภาพันธ์

Journal of Academic Surindra Rajabhat : Vol. 2 No. 1 (2024) : January-February ISSN 2822-0870 (Print) ISSN 2822-0889 (Online)

การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยว
และไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย
Management of Smart Cities, Trade Centers, Investments,
Tourism and MICE in the upper Mekong Sub-Region,
4 Provinces in Thailand

บุญเพ็ง สิทธิวงษา^{1*}
Boonpeng Sittivongsa^{1*}

Received : July 6, 2023; Revised : August 3, 2023; Accepted : August 8, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดบึงกาฬ, และ จังหวัดเลย จำนวน 400 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 12 คน โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

¹คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ; Faculty of Social Sciences and Humanities, Northeastern University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : boonpeng.sit@neu.ac.th

Citation : Sittivongsa, B. (2024). Management of Smart Cities, Trade Centers, Investments, Tourism and MICE in the upper Mekong Sub-Region, 4 Provinces in Thailand. *Journal of Academic Surindra Rajabhat.*

2(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.1>

ผลการศึกษาพบว่า : 1. ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.09$ S.D.=.18) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการค้า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.09$ S.D.=.17) ด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.08$ S.D.=.27) และด้านการลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.05$ S.D.=.28) ตามลำดับ 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ X_2 ด้านพลเมืองอัจฉริยะ X_4 และด้านการบริหารภาครัฐอัจฉริยะ X_7 ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .738 -.441 และ -.602 ตามลำดับ และ 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ ควรมีการบริการการค้าหลังการขาย มีการสร้างความคุ้นเคย ความสนใจมีอาคารหรือกลุ่มของอาคารที่มีการพัฒนาพื้นที่แบบมิกซ์ยูสและพื้นที่ศูนย์การค้า ผลิตภัณฑ์ที่ขายในศูนย์การค้าที่มีความทันสมัย ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีการประชาสัมพันธ์การค้าที่นักลงทุนเข้ามาพัฒนาเมือง โดยใช้การสร้างเครือข่ายหรือการสร้างช่องทางการสื่อสารต่างๆ การจัดการค่าเดินทางไปยังสถานที่ในการอำนวยความสะดวกและการติดต่อ เพื่อสร้างความหลากหลายที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกการชี้แจงขั้นตอนตลอดการพัฒนาการมุ่งเน้น การสนับสนุนการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารจัดการ, เมืองอัจฉริยะ, การท่องเที่ยวและไมซ์, อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the management of smart cities, trade, investment, tourism and MICE centers in the upper Mekong Sub region, 4 provinces in Thailand, 2) to study factors influencing the management of smart cities, trade, investment, tourism and MICE centers in the 4 upper Mekong Sub regions,

Citation : บุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2567). การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุ

ภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.1>

Thailand and 3) to study the approaches for the development of smart city management, trade, investment, tourism and MICE centers in the upper Mekong Sub-region of 4 provinces in Thailand Udon Thani, Nong Khai Province. Bueng Kan Province, and Loei Province, 400 people the target group used in the study was 12 people by purposive sampling method. The instrument used in the study was a questionnaire and a semi-structured interview the statistics used in the research was frequency, percentage, mean and standard deviation and using multiple regression analysis.

The results showed that : 1. The level of management of smart cities, trade, investment, tourism and MICE centers in the upper Mekong Sub-region in 4 provinces of Thailand, dependent variables in all aspects, it was found that the management level of smart cities, trade, investment and tourism centers and MICE were at the moderate level ($\bar{x}=3.09$ S.D.=.18), sorted from descending order as follows Trade was at a moderate level ($\bar{x}=3.09$ S.D.=.17) is at a medium level ($\bar{x}=3.08$ S.D.=.27) and investment were at a moderate level ($\bar{x}=3.05$ S.D.=.28), respectively. 2. Factors influencing the management of smart cities as centers of trade, investment, tourism and MICE in the upper Mekong Sub-region in 4 provinces of Thailand in all aspects. Significantly, namely, intelligent travel and transportation X_2 Smart Citizen X_4 and intelligent government management X_7 the three independent variables had predictor coefficients in raw score (b) of .738, -.441 and -.602, respectively and 3. Guidelines for the development of smart city management, trade, investment, and tourism and MICE centers there should be after sales service. Familiarity is established Interested in having a building or group of buildings with mixed-use development and shopping center areas? Products sold in modern shopping centers In adopting technology to systematically take into account the impact on the environment Build public participation, there is a trade publicity that investors come to develop the city. by using networking or creating various communication channels Management of

Citation : Sittivongsa, B. (2024). Management of Smart Cities, Trade Centers, Investments, Tourism and MICE in

the upper Mekong Sub-Region, 4 Provinces in Thailand. **Journal of Academic Surindra Rajabhat.**

2(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.1>

travel expenses to the location of the facility and contact to create a variety of facilities, clarifying the process throughout the development, focusing on supporting tourism in the management of smart city commercial centers Effective investment in tourism and mice.

Keywords : Management, Smart City, Tourism and MICE, Upper Mekong River Basin

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุทธศาสตร์ชาติของประเทศทั้งด้านการเมือง สังคม และธุรกิจ และในปัจจุบันเมืองอัจฉริยะ นับว่าเป็นกระแสหลักที่กำลังมาแรงและมีการพัฒนากันไปทั่วโลก ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณะของระบบการบริการแบบเมืองได้อย่างรวดเร็ว โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ให้เข้าถึงกันเพื่อช่วยให้มีการพัฒนาระบบการบริการมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีความกินดี อยู่ดี มีสุข สร้างความปลอดภัยในชีวิตได้มากขึ้น แต่การนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงพัฒนาเมืองให้มีความเป็นอัจฉริยะนั้น จะต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคธุรกิจ ภาครัฐ ภาคประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง ซึ่งในหลายประเทศได้มีการลงทุนร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ เช่น เกาหลีใต้ สเปน สิงคโปร์ และนอเวจ เป็นต้น โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในการนำเอาเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการเมืองและชุมชนให้มีความรับผิดชอบต่อและให้เป็นเมืองอัจฉริยะมากยิ่งขึ้น จนประสบความสำเร็จในการเป็นเมืองต้นแบบให้กับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ (จารุวรรณ ประวันเน, 2563)

รัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยถือเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอร่างยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแนวทางการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พร้อมบูรณาการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะทั้งประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีประเด็นขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและเป้าหมายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะประเทศไทย แนวทางและกลไกการขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะ การแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการและ

Citation : บุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2567). การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุ

ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.1>

บริหารโครงการ การส่งเสริมการลงทุนในเมืองอัจฉริยะ การแต่งตั้งคณะทำงานประเมินแผนการเป็นเมืองอัจฉริยะ การประกวดตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะ หลักเกณฑ์การประเมินและคุณสมบัติเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ไปจนถึงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในเวทีอาเซียนและนานาชาติ (เจนณรงค์ พันธุ์จันทิก, 2562)

สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 4 จังหวัดของประเทศไทย โดยการประกาศนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่จะเน้นการผลักดันเมืองอัจฉริยะให้เป็นกลไกที่จะสร้างโอกาสในการขยายตัวของเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ให้ดีขึ้น แต่มีคำถามต่างๆ ตามมาว่า การที่จะผลักดันให้มีความสำเร็จและเกิดความยั่งยืนได้เช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะมาแล้ว มีองค์ประกอบอะไรบ้าง วิธีการจะเป็นอย่างไร และควรจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างจึงจะเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีความเป็นไทย การพัฒนาเมืองอัจฉริยะถือเป็นแผนการพัฒนาเมืองที่สำคัญตามยุทธศาสตร์เพื่อให้เป็นที่ยู่อาศัยในอนาคต โดยคำนึงถึงมิติเรื่อง คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ตลอดจนถึงความสะดวกสบายและความปลอดภัย มีการจัดการเรื่องการประหยัดพลังงาน เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา และแหล่งความรู้ที่สำคัญ มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและบริการสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต เพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่ร่วมมือกับภาคเอกชน และโครงการพัฒนา เมืองและนิคมอุตสาหกรรม สู่เมืองอัจฉริยะของกระทรวงพลังงานกับภาคเอกชน (อารยะ ปรีชาเมตตา และคณะ, 2561)

สภาพการณ์ปัจจุบันของความเป็นเมืองอัจฉริยะการพัฒนายังไม่สามารถเกิดเป็นรูปธรรมที่ยั่งยืนได้ เพราะขาดการบูรณาการด้านข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ขาดความร่วมมือจากภาคเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทั้งงบประมาณที่มีจำกัด และกฎหมายที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ และส่วนในเรื่องของปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะคือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งประชาชนเป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะได้ดีที่สุด การบริหารจัดการของภาครัฐเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน รองรับความต้องการใช้สาธารณูปโภคพื้นฐาน และเน้นความสะดวกสบาย และความปลอดภัยในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมั่นคง (ภาฝัน จิตต์มิตรภาพ และคณะ, 2565)

แผนยุทธศาสตร์ 4 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ และเลย มีการบันทึกข้อมูลของการเจริญเติบโตของประชากร ทั้ง 4 จังหวัด 4.04% ต่อปี นับได้ว่าเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีขนาดประชากรมากพอสมควรของประเทศ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของกลุ่มจังหวัดจึงทำให้เกิดปัญหาภายในเมืองตามมา เช่น มลพิษ, การจราจร, ขนส่งมวลชน, ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสทางสังคม มีความเหลื่อมล้ำ และช่องว่างของรายได้ของประชาชนในแต่ละจังหวัด ลำพังเพียงงบประมาณจากภาครัฐไม่เพียงพอสำหรับการแก้ไขปัญหาได้ การระดมทุนจากภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ตามความคิดเห็นของแต่ละภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาของแต่ละจังหวัด โดยศึกษาระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย อยู่ระดับใด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ประกอบด้วยปัจจัยอะไรบ้าง และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดบึงกาฬ, และจังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 2,242,085 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดบึงกาฬ, และจังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 2,242,085 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครบคลุม และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดบึงกาฬ, และจังหวัดเลย จำนวน 400 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยแยกเป็น 1 กลุ่ม ๆ 12 คน เป็นจำนวน 12 คน โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 4 คน 2) ตัวแทนหน่วยงานท้องถิ่น จำนวน 4 คน 3) ตัวแทนพัฒนาจังหวัด จำนวน 4 คน

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย แบ่งออกเป็นได้ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ

Citation : Sittivongsa, B. (2024). Management of Smart Cities, Trade Centers, Investments, Tourism and MICE in

the upper Mekong Sub-Region, 4 Provinces in Thailand. *Journal of Academic Surindra Rajabhat.*

2(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.1>

บริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย เป็นคำถามประเภทสัมภาษณ์เชิงลึกในภาคสนาม

1.2.2 การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม 2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด การวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ 3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 4) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไข และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ (Try out) จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดมุกดาหาร, จังหวัดนครพนม, จังหวัดสกลนคร, และจังหวัดอุบลราชธานี จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้วิธีของ Cronbach's Alpha ค่าความเชื่อมั่นที่ .803 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เชิงคุณภาพ การศึกษาวิจัยคั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรตามของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ดังนี้ 1) ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย เป็นคำถามประเภทสัมภาษณ์เชิงลึกในภาคสนาม

1.2.4 การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดย กำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ในประเด็น และเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น 3) ผู้วิจัย และคณะได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริง ที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษา และนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

1.3 การเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงปริมาณ)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงคุณภาพ)

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์พูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ โดยแยกเป็น 1 กลุ่ม เป็นจำนวน 12 คน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริง ที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ)

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตาม วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ)

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็น รายงานตาม วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

2. การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความ คิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย และสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาเป็นกรอบแนวคิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ การตีความ และนำเสนอ ข้อมูลโดยการพรรณนา วิเคราะห์

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของข้อมูล เกี่ยวกับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมทุกด้าน

ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการค้า	3.09	.17	ปานกลาง
ด้านการลงทุน	3.05	.28	ปานกลาง
ด้านการท่องเที่ยว	3.08	.27	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.09	.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.09$ S.D.=.18) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการค้า อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.09$ S.D.=.17) ด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.08$ S.D.=.27) และด้านการลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.05$ S.D.=.28) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย โดยรวมทุกด้าน

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P- value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.237	.695		1.780	.000*	-.129	2.604
ด้านสิ่งแวดล้อม อัจฉริยะX ₁	.405	.179	.122	2.268	.074	.054	.756
ด้านการเดินทางและ ขนส่งอัจฉริยะX ₂	.738	.078	.807	9.513	.000*	.585	.891
ด้านการดำรงชีวิต อัจฉริยะX ₃	.119	.106	.086	1.123	.262	-.089	.326
ด้านพลเมืองอัจฉริยะ X ₄	-.602	.139	-.465	-4.328	.000*	-.876	-.329
ด้านพลังงานอัจฉริยะ X ₅	-.237	.229	-.072	-1.035	.301	-.688	.213
ด้านเศรษฐกิจ อัจฉริยะX ₆	-.045	.002	-.027	-24.992	.560	-.049	-.042
ด้านการบริหาร ภาครัฐอัจฉริยะX ₇	-.441	.002	-.765	-187.926	.000*	-.445	-.436
SE _{est} = ±.02141							
R = .694; R ² = .683 ; Adj. R ² = .683; F = 4235.289; p-value = 0.01							

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Citation : บุญเพ็ง สิริธิงษา. (2567). การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุ

ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 1-18;
DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.1>

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้า การลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย โดยรวมทุก ด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะX2 ด้านพลเมืองอัจฉริยะX4 และด้านการบริหารภาครัฐอัจฉริยะX7 ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .738 -.441 และ -.602 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ดังนี้

ควรมีการบริการการค้าหลังการขาย มีการสร้างความคุ้นเคย ความสนใจมีอาคารหรือกลุ่มของอาคารที่มีการพัฒนาพื้นที่แบบมิกซ์ยูสและพื้นที่ศูนย์การค้า ผลิตภัณฑ์ที่ขายในศูนย์การค้าที่มีความทันสมัย ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีการประชาสัมพันธ์การค้าที่นักลงทุนเข้ามาพัฒนาเมือง โดยใช้การสร้างเครือข่ายหรือการสร้างช่องทางการสื่อสารต่างๆ การจัดการค่าเดินทางไปยังสถานที่ในการอำนวยความสะดวกและการติดต่อเพื่อสร้างความหลากหลายที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกการซื้อของขึ้นตอนตลอดการพัฒนาการมุ่งเน้นการสนับสนุนการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริการการค้าหลังการขายอย่างเหมาะสมอย่างครบวงจร มีอาคารหรือกลุ่มของอาคารที่มีการขายสินค้าและบริการแบบขายปลีกอยู่ในพื้นที่พัฒนาเดียวกัน มีผลิตภัณฑ์ที่ขายในศูนย์การค้าไม่ได้จัดแบ่งตามแผนกขึ้นอยู่กับตัวแทนจำหน่ายที่จะขอเช่าพื้นที่หรือล็อกที่ศูนย์การค้า สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการค้าอย่างเป็นระบบ และการประชาสัมพันธ์การค้าที่ส่งเสริมในชีวิตประจำวันของประชาชน มีการลงทุนที่ดีและให้ได้ผลตอบแทนในด้านต่าง ๆ ที่มีการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีอย่างเหมาะสม และมีการอำนวยความสะดวกรวดเร็ว มีการซื้อของขึ้นตอนการใช้บริการเข้าชมสถานที่ในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวให้ประชาชน มุ่งเน้นความปลอดภัยและบริการที่เพียบพร้อมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบเพื่อความเป็นอยู่อย่างครบครัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซี ตัวแปรตาม อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.09$ S.D. $=.18$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการค้า อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.09$ S.D. $=.17$) ด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.08$ S.D. $=.27$) และด้านการลงทุน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($=3.05$ S.D. $=.28$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะในแต่ละด้านยังไม่ตอบโจ่งเท่าที่ควรมากนักต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาผิน จิตต์มิตรภาพ และคณะ (2565) ปัจจัยขับเคลื่อนความสำเร็จในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า 1) ในด้านสภาพการณ์ปัจจุบันของความเป็นเมืองอัจฉริยะจังหวัดภูเก็ต การพัฒนายังไม่สามารถเกิดเป็นรูปธรรมที่ยั่งยืนได้ เพราะขาดการบูรณาการด้านข้อมูลระหว่างหน่วยงานขาดความร่วมมือจากภาคเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ งบประมาณที่มีจำกัด และกฎหมายที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ 2) ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดภูเก็ต ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งประชาชนเป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในจังหวัดภูเก็ตได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และ 3) แนวทางการบริหารจัดการจังหวัดภูเก็ตให้เป็นเมืองอัจฉริยะจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ 3.1) เศรษฐกิจอัจฉริยะ 3.2) การท่องเที่ยวอัจฉริยะ 3.3) ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว 3.4) การเติบโตของเมืองควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อม 3.5) การให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน 3.6) การศึกษาเพื่อสร้างความรู้ให้คน 3.7) การบริหารจัดการของภาครัฐเพื่อรองรับปริมาณ

นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันรองรับความต้องการใช้สาธารณูปโภคพื้นฐานและเน้นความสะดวกสบายและความปลอดภัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะX2 ด้านพลเมืองอัจฉริยะX4 และด้านการบริหารภาครัฐอัจฉริยะX7 ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .738 -.441 และ -.602 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะทั้ง 3 ด้านมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมิตา เต็มเพิ่มพูน และคณะ (2563) ปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของสาธารณรัฐประชาชนจีน: กรณีศึกษา นครเซี่ยงไฮ้ ผลการวิจัยพบว่า 1) รัฐบาลนครเซี่ยงไฮ้ได้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะออกเป็น 3 ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2563 โดยมีประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาคือ กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไปกับการจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นที่เปรียบเสมือนปัจจัยสนับสนุนให้กลายเป็นเมืองอัจฉริยะโดยสมบูรณ์แบบ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนครเซี่ยงไฮ้ประกอบไปด้วย การจัดการปกครองที่ดี นโยบาย การจัดการและองค์กร ความร่วมมือจากภาคเอกชน ความร่วมมือจากชุมชน เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน

ควรมีการบริการการค้าหลังการขาย มีการสร้างความคุ้นเคย ความสนใจมีอาคารหรือกลุ่มของอาคารที่มีการพัฒนาพื้นที่แบบมิกซ์ยูสและพื้นที่ศูนย์การค้า ผลิตภัณฑ์ที่ขายในศูนย์การค้าที่มีความทันสมัย ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีการประชาสัมพันธ์การค้าที่นักลงทุนเข้ามาพัฒนาเมือง โดยใช้การสร้างเครือข่ายหรือการสร้างช่องทางการสื่อสารต่างๆ การจัดการค่าเดินทางไปยังสถานที่ในการอำนวยความสะดวกและการติดต่อเพื่อสร้างความหลากหลายที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกการซื้อชิ้นตอนตลอดการพัฒนาการมุ่งเน้นการสนับสนุนการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนต้องการความหลากหลายทางวัฒนธรรมและกระบวนการที่มีความชัดเจนในการบริหารจัดการของทุกภาคส่วนอย่างรอบด้าน และขั้นตอนกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมี

ความสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ ประวันเน (2563) กระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ : กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะเริ่ม เมื่อ พ.ศ. 2556 โดยการพัฒนาเน้น 7 ด้าน ได้แก่ 1) พลเมืองอัจฉริยะ 2) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ 3) การศึกษาอัจฉริยะ 4) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ 5) เศรษฐกิจอัจฉริยะ 6) การคมนาคมขนส่งอัจฉริยะ และ 7) การบริหารจัดการอัจฉริยะสำหรับผลกระทบที่เกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลง พบว่า หากโครงการดำเนินการได้สำเร็จจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือประชาชนมีโอกาสในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ประหยัดพลังงาน ทำให้ได้พลังงานที่สะอาด ลดค่าใช้จ่าย และภูมิทัศน์เมืองที่สวยงามยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สำหรับการปรับตัวของประชาชน ขณะนี้ประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัยกลางคน ได้มีการปรับตัวในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้เข้ากับยุคสมัยและเทคโนโลยีที่กำลังจะพัฒนาในด้านต่างๆ เตรียมความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองอัจฉริยะในอนาคต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยที่ค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย ซึ่งในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลได้แก่ด้านการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ ด้านพลเมืองอัจฉริยะ และด้านการบริหารภาครัฐอัจฉริยะ การบริการในการสร้างความคุ้นเคยและการพัฒนาพื้นที่แบบมิกซ์ยูสและพื้นที่ศูนย์การค้า โดยใช้การสร้างเครือข่ายหรือการสร้างช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ตลอดการพัฒนาการมุ่งเน้นการสนับสนุนการท่องเที่ยวทางการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด โดยใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ กิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ภาคเอกชน และภาคประชาชนรับทราบถึงการเป็นเมืองอัจฉริยะ เข้าใจและการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตในเมืองอัจฉริยะ อีกทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด เป็นเมืองอัจฉริยะขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Citation : บุญเพ็ง สิริวงษา. (2567). การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซีในอนุ

ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.1>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยรูปแบบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและโกทอนงนาโมเดล และศึกษาวิจัยติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองอัจฉริยะของการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมชีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด และควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมชีในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- จารุวรรณ ประวันเน. (2563). กระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ: กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น. *Local Administration Journal*. 13(3) : 267-284.
- เจนณรงค์ พันธุ์จันทิก และฉาน เรืองธรรมสิงห์. (2562). การพัฒนาเมืองขอนแก่นให้เป็นเมืองอัจฉริยะ: พัฒนาการและความก้าวหน้า. *การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5*. หน้า 581-592.
- ภาฝัน จิตต์มิตรภาพ และคณะ. (2565). ปัจจัยขับเคลื่อนความสำเร็จในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ จังหวัดภูเก็ต. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*. 14(1) : 188-202.
- สมिता เต็มเพิ่มพูน, อัครณัฐ วงศ์ปรีดี และดนุชวิน เจริญ. (2563). ปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของสาธารณรัฐประชาชนจีน: กรณีศึกษา นครเซี่ยงไฮ้. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 14(3) : 165-179.
- อารยะ ปรีชาเมตตา, พรเทพ เบญญอภิกุล, เฉลิมพงษ์ คงเจริญ, วรรณวิภาศ มานะโชติพงษ์, ธร ปีติดีล และ Bui Thi Minh Tam. (2561). *พลวัตการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจไทยในเชิงพื้นที่กับปัญหาความเหลื่อมล้ำ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Citation : บุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2567). การบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะศูนย์กลางการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและไมซ์ในอนุ

ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 4 จังหวัด ประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.1>

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
Public Participation in Cultural Tourism Development of Ban
Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District,
Buriram Province

ชัยชนะ สีละมุน^{1*} สุรวุฒิ สายบุตร² และสุเทพ ความรัมย์^{3*}
Chaichana Selamun¹, Surawut Saybut² and Suthep Kwamram^{3*}

Received : March 6, 2023; Revised : March 29, 2023; Accepted : April 1, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะจงเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการสังเกตการณ์และการจดบันทึก มาสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายคือ (1) ผู้นำศาสนา (2) กลุ่ม

¹วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์; Buriram Community College, Thailand.

²องค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์; Ron Thong Subdistrict Administrative Organization, Satuek District, Buriram Province, Thailand.

³ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสตึก จังหวัดบุรีรัมย์; Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, Satuek Branch, Buriram Province, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : kuntonmon@gmail.com

Citation : Selamun, C., Saybut, S. and Kwamram, S. (2024). Public Participation in Cultural Tourism

Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 19-30;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

ผู้นำชุมชน (3) กลุ่มประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งหมด 12 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรของชุมชนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประชาชนในชุมชน มีการประชุม ร่วมวางแผนและประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่น ในการติดตามผลประเมินผล การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน อย่างสม่ำเสมอ 2) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนควรให้ความสำคัญ ต่อการเข้ามามีส่วนร่วม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจร่วมกันกับส่วนงานท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานหรือร่วมปฏิบัติงาน เพราะประชาชนในชุมชนย่อมเข้าใจและรู้ถึงปัญหาต่างๆของชุมชนได้เป็นอย่างดี (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาร่วมกัน (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนควรมีการร่วมตรวจสอบและติดตามผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, การพัฒนา

Abstract

The purpose of this research is 1) To study people's participation in the development of cultural tourism of Ban Ron Thong community, Ron Thong sub-district, Satuk district, Buriram province. 2) To propose a guideline for people's participation in the development of cultural tourism of Ban Ron Thong community,

Citation : ชัยชนะ สีละมุน, สุรวุฒิ สายบุตร และสุเทพ ความรัมย์. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

Ron Thong Sub-district, Satuk District, Buriram Province. This research was a qualitative research using a specific interview as a tool for data collection. including observation and note taking Let's summarize the research results. The researcher selected the target groups: (1) Religious Leaders (2) Community Leaders (3) People with Stakeholders in Community Cultural Tourism Development, totaling 12 people.

The results of the research were as follows: 1) People's participation in community cultural tourism development (1) Participation in decision-making People participate in decision-making on the use of community resources with local agencies. for the development of cultural tourism of the community (2) participation in the operation People in the community have a community to participate in planning and coordinating with local agencies on a regular basis. (3) Participation in benefits people in the community Participate in community tourism development and jointly receive mutual benefits. (4) Participation in the evaluation. people in the community Get involved with the local department. in follow-up evaluation Community cultural tourism development 2) Guidelines for public participation in community cultural tourism development (1) Participation in decision-making People should pay attention continue to participate Suggest and exchange opinions. and make decisions together with local departments To develop community tourism. (2) Participation in the operation. People in the community should be involved in the planning and selection of operators or co-operators. Because the people in the community understand and know the problems of the community very well. (3) Participation in benefits People should take part in making suggestions and exchanging useful ideas for the development of community tourism. and share the benefits from joint development. (4) Participation in the evaluation. People should jointly inspect and follow up on the results of cultural tourism development of the community with local agencies regularly.

Keywords : Participation, Cultural Tourism, Development

Citation : Selamun, C., Saybut, S. and Kwamram, S. (2024). Public Participation in Cultural Tourism

Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 19-30;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

บทนำ (Introduction)

เป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยคือการปรับสมดุลการท่องเที่ยว การเชิดชูวิถีไทย และการเน้น “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีองค์ประกอบที่การท่องเที่ยวของไทยควรแสดงและคงไว้ ได้แก่ การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศไทย การให้ความสำคัญต่อความยั่งยืนของ ทรัพยากรท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว การกระจายรายได้และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคของประเทศ ซึ่งได้มี การวางแผนทางการพัฒนาในระยะ 5 ปี ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2564 แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 ได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ การท่องเที่ยวหยุดชะงัก ดังนั้น เพื่อให้ประเทศมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยโดยเน้นการสร้างความเข้มแข็งนโยบายของรัฐบาลในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่พึ่งพาต่างประเทศมากเกินไป มีความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก พึ่งพาการท่องเที่ยวในประเทศ และฟื้นตัวทางเศรษฐกิจโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ ในการขับเคลื่อนตามแนวทางการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2565 : 45)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปี พ.ศ. 2563 ส่งผลให้การท่องเที่ยวหยุดชะงัก ทำให้การท่องเที่ยวในชุมชนได้รับผลกระทบ ส่งผลให้เศรษฐกิจและรายได้ของประชาชนลดลง จากการห้ามจัดงานประเพณีหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ ของรัฐบาล เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้ผ่อนคลายมาตรการต่างๆเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลได้ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้กลับมาเป็นปกติ บ้านร่อนทอง หมู่ที่ 1 ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งอยู่ห่างจากท่าอากาศยานบุรีรัมย์ประมาณ 8 กิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวอำเภอสตึกประมาณ 16 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ประมาณ 30 กิโลเมตร บ้านร่อนทองซึ่งมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม เช่นขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น ฮีตสิบสองคองสิบสี่ และประเพณีแข่งเรือที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่ เหมาะแก่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิษณุ หยกจินดา (2557) พบว่า ในทุก

Citation : ชัยชนะ สีละมุน, สุรวุฒิ สายบุตร และสุเทพ ความรัมย์. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ, 2(1) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

โครงการของการพัฒนาชุมชนนั้นประชาชนที่อยู่ในชุมชนทุกคนย่อมมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งโครงการทุกโครงการที่พัฒนานั้นย่อมส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นด้วย และสอดคล้องกับ กาญจนา สุทัศน์สโรกุล (2556) ได้สรุป ศักยภาพในการดึงดูดใจในด้านการท่องเที่ยว งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ว่าคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ โดยการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีเอกลักษณ์เป็นประเพณีทางพุทธศาสนา ซึ่งมีความเจริญ ในพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีมาเป็นเวลายาวนาน มีการจัดกิจกรรมปีละครั้งและจัดต่อเนื่องกันทุกปี ซึ่งมีการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้มาตั้งแต่อดีตและยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน มีชื่อเสียงในระดับชาติ ซึ่งได้จากความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการ ต่าง ๆ ทำให้งานประเพณีแห่เทียนพรรษามีความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์มาจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมที่ดั้งเดิม และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทองให้คงอยู่และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของบุคคลภายนอก กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ และมีความสำคัญมากต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลที่ได้รับจะมีความจำเป็น ต่อการนำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาและอนุรักษ์การท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความยั่งยืนเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชน และชุมชน รวมทั้งชุมชนอื่น ๆ ที่มีความสนใจ สามารถนำข้อมูล และผลการศึกษาไปใช้เป็นต้นแบบและประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริบทต่าง ๆ ได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

Citation : Selamun, C., Saybut, S. and Kwamram, S. (2024). Public Participation in Cultural Tourism

Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram

Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(1) : 19-30;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้อนทอง ตำบลร้อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้อนทอง ตำบลร้อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต และกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ชุมชนบ้านร้อนทอง ต.ร้อนทอง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์
2. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง คือ (1) ผู้นำศาสนา (2) กลุ่มผู้นำชุมชน (3) กลุ่มประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งหมด 12 คน ได้แก่

- 1) ผู้นำศาสนา (เจ้าอาวาสวัดโพธิ์เงิน) จำนวน 1 รูป
- 2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลร้อนทองจำนวน 1 คน
- 3) ผู้อำนวยการกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลร้อนทองจำนวน 1 คน
- 4) กำนันตำบลร้อนทองจำนวน 1 คน
- 5) เจ้าหน้าที่ รพ.สต.ร้อนทอง 1 คน
- 6) กลุ่มแม่ค้าในชุมชนจำนวน 3 คน
- 7) ประชาชนในชุมชนจำนวน 4 คน

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะจงเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการสังเกตการณ์และการจดบันทึก มาสรุปผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้อนทอง ตำบลร้อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากตำราเอกสารทางวิชาการ แผนพัฒนาชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง โดยการลงพื้นที่ และใช้แบบสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การจดบันทึก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย บ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากเอกสาร จากตำรา เอกสารทางวิชาการ แผนพัฒนาชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น งานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการลงพื้นที่ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย มาวิเคราะห์และสรุปในแต่ละประเด็นในรูปแบบเชิงพรรณนา เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน และเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน บ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน บ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของชุมชน เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่น

1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน มีการประชาคมและประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

Citation : Selamun, C., Saybut, S. and Kwamram, S. (2024). Public Participation in Cultural Tourism

Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(1) : 19-30;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่น ในการติดตามผลประเมินผล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน อย่างสม่ำเสมอ

2. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้อนทอง ตำบลร้อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการเข้ามามีบทบาทเพื่อเสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจร่วมกันกับส่วนงานท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานหรือร่วมปฏิบัติงาน เพราะประชาชนในพื้นที่หรือในชุมชน ย่อมเข้าใจและรู้ถึงปัญหาต่างๆในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนได้เป็นอย่างดี

2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากการพัฒนาร่วมกัน

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนควรมีการร่วมตรวจสอบ และติดตามประเมินผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่น อย่างสม่ำเสมอ

ภาพที่ 1 ประชาคมบ้านร้อนทอง

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลร้อนทอง

Citation : ชัยชนะ สีละมุน, สุรวุฒิ สายบุตร และสุเทพ ความรัมย์. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้อนทอง ตำบลร้อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ, 2(1) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

ภาพที่ 2 รำวงงานบุญประเพณี

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง

ภาพที่ 3 ส่งเรือเข้าชิงชัย

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ต.ร่อนทอง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ตามประเด็นดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับส่วนงานท้องถิ่นในการประชุมวางแผน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการ

Citation : Selamun, C., Saybut, S. and Kwamram, S. (2024). Public Participation in Cultural Tourism

Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram

Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(1) : 19-30;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน เนื่องด้วยชุมชนมีประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามที่สืบทอดกันมายาวนาน ไม่ว่าจะเป็นประเพณีตามพุทธศาสนา ฮิตสิบสองครองสิบสี่ และประเพณีแข่งเรือยาว ที่เป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ ที่มีเอกลักษณ์ มีการจัดกิจกรรมปีละครั้งและจัดต่อเนื่องกันทุกปี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่นิยมชื่นชอบของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชุมชนให้คงอยู่สืบไป ประชาชนในชุมชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมร่วมกับส่วนงานท้องถิ่นและร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิษณุ หยกจินดา (2557) พบว่าในทุกโครงการของการพัฒนาชุมชนนั้น ประชาชนที่อยู่ในชุมชนทุกคนย่อมมีส่วนได้รับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งโครงการทุกโครงการที่พัฒนานั้นย่อมส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นด้วย

2) การเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ประชาชนในชุมชนควรให้ความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมกับส่วนงานในท้องถิ่น ในการเสนอแนะความต้องการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกัน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน เนื่องจากประเพณีและวัฒนธรรมนั้นมีความสำคัญผูกพันกับท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งความงดงามทางศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีของชุมชนนี้ จะสามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ และสามารถสร้างเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรวัชร งามละม่อม (2559) ได้สรุปความหมายการมีส่วนร่วม โดยสรุป การมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างอิสระภาพ เสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาในด้านต่างๆของหน่วยงานของรัฐ จะประสบความสำเร็จและยั่งยืนได้ รัฐจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆกระบวนการ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้กับชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาศักยภาพของชุมชน เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

1.2 ส่วนงานท้องถิ่นควรจัดศึกษาฐานหมู่บ้านหรือชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ชาวบ้านสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาการท่องเที่ยว มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับชุมชนได้

1.3 หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมการฝึกอบรม ให้อุตสาหกรรมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนควบคู่กันไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้มีแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาและต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น และสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทำให้คนในชุมชนไม่เกิดการว่างงาน เป็นการส่งเสริมอาชีพคนในชุมชนอีกด้วย

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่อนทอง ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในรูปแบบอื่น เช่น นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยว มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชนมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

กาญจนา สุคันธสิริกุล. (2556). การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

Citation : Selamun, C., Saybut, S. and Kwamram, S. (2024). Public Participation in Cultural Tourism

Development of Ban Ron Thong Community, Ron Thong Sub-district, Satuek District, Buriram

Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(1) : 19-30;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.2>

ธัญชนก ปะวะละ, นริศรา คำสิงห์, อมร โททำ และชัยวัช ศิริบรรพิตักษ์. (2560). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ของตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2564–2565. (2564). สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). ทฤษฎีการมีส่วนร่วม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/blog-post_79.html. สืบค้น 4 มีนาคม 2566.

วิชญ์ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุพิชญา บุญคำ และวิจิตรา ศรีสอน. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

โอปอล์ รังสิมันตุชาติ และทิพาพร โพธิ์ศรี. (2564). การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วม ของชุมชนท้องถิ่นคอนม จังหวัดอุดรดิตถ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง กรณีสอง
โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2

Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in the
Second Case Through Collaborative Active Learning with
Infographics for Students in the Second Year of Secondary
School

สุภาพร ธรรมประชา¹ และวรรณธิดา ยลวิลาด^{2*}

Supaporn Thammapracha¹ and Wannatida Yonwilad^{2*}

Received : November 14, 2023; Revised : December 29, 2023; Accepted : December 30, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง กรณีสอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก ให้มีคะแนนอย่างน้อยร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนามนพิทยาคม อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 27 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการ

¹⁻²คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์; Faculty of Education and Education Innovation, Kalasin University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Wannathda.yo@ksu.ac.th

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

แก้ปัญหา 3) แบบบันทึกหลังการสอนของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก เพิ่มขึ้น โดยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 92.59 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30

คำสำคัญ (Keywords) : ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์, กรณที่สอง, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, อินโฟกราฟิก

Abstract

This research aims to enhance mathematical problem-solving abilities, specifically the second criterion, for second-year high school students. The approach involves collaborative learning with infographic tools, targeting a minimum score of 70%. The sample group consists of 27 students from Nampitayakom School, studying in the first semester of the 2023 academic year in Namon District, Kalasin Province. The research employs tools such as a collaborative learning plan with infographics, a problem-solving ability test, and post-teaching records by the teacher. Statistical analysis includes percentages, averages, and standard deviations.

The results reveal that students in the sample group demonstrated an improvement in problem-solving abilities after participating in collaborative learning with infographics. In the first practical session, 77.78% of students met the 70% criterion (21 out of 27 students). In the second session, 92.59% met the criterion (25 out of 27 students), and in the third session, an impressive 96.30% met the criterion (26 out of 27 students).

Keywords : Mathematical Problem-Solving Ability, Second Criterion, Active Learning, Infographic

Citation : สุภาพร ธรรมประชา และวรรณิดา ยลวิลาส. (2567). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง

กรณที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 31-48; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.3>

บทนำ (Introduction)

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่มุ่งเน้นเนื้อหาคณิตศาสตร์มากกว่าทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยพบว่ามึนักเรียนบางส่วนที่มีความเข้าใจในเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์เป็นอย่างดี แต่ขาดทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์แล้วไม่สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาได้ ส่งผลให้การเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นให้ครูลดการสอนแบบบรรยายแล้วส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุนให้ใช้เครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับครูและเพื่อนร่วมชั้น ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น เช่น ทักษะการแก้ปัญหาการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และการคิดสร้างสรรค์ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : 57) การแก้ปัญหาเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการคิดเราจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่เป็นจุดเน้นของวงการศึกษโดยทั่วไปดังเช่น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้กล่าวว่า การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หมายถึง กระบวนการในการประยุกต์ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ขั้นตอน กระบวนการแก้ปัญหายุทธวิธีแก้ปัญหา และประสบการณ์ที่มีอยู่ไปใช้ในการค้นหาคำตอบของปัญหาคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนควรจะเรียนรู้ ผึกฝน และพัฒนาให้เกิดทักษะขึ้นในตัวนักเรียน การเรียนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ควรช่วยให้ผู้เรียนมีแนวความคิดที่หลากหลาย มีนิสัยกระตือรือร้น (บุญชัย อารีเอื้อ และคณะ, 2023 : 259)

จากการสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนนามนพิทยาคม อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ โดยทั่วไปนักเรียนจะเริ่มต้นด้วยการอ่านโจทย์ปัญหาเพื่อทำความเข้าใจ และมีบางนักเรียนที่พบปัญหาในการอ่านโจทย์ที่ไม่ครบหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน ซึ่งส่งผลให้การลงมือแก้ปัญหา มีความผิดพลาดเกิดขึ้น บางกลุ่มนักเรียนไม่ทราบว่าควรเริ่มต้นด้วยขั้นตอนใดในการแก้ปัญหา จึงใช้วิธีลองผิดถูกไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีแผนหรือวิธีการที่เป็นระเบียบ ส่งผลให้เกิดการสับสนและการลังเลในการแก้ปัญหา มีบางนักเรียนที่สามารถบอกหรือเขียนข้อมูลที่จำเป็นในการนำไปใช้แก้ปัญหาได้

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

อย่างถูกต้อง แต่ไม่สามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาสร้างเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ บางคนสามารถแสดงแนวคิดในการแก้ปัญหาและหาคำตอบได้ แต่ไม่มีการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่ นั่นคือ นักเรียนอาจจะขาดการวิเคราะห์และประเมินผลลัพธ์ของแนวทางที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา

ดังนั้น เพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาของนักเรียน ควรเน้นที่การเรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการที่เป็นระเบียบ การสร้างเครื่องมือหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ต้องปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยให้ทันเหตุการณ์ ในปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิต ทำให้ครูผู้จัดการเรียนการสอนได้หลากหลายมากขึ้น วิธีการสอนที่หลากหลาย

Sutherland และ Bonwell (1996) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสังคมในปัจจุบันและให้ความสำคัญพร้อม ๆ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหลักการแล้วทั้งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญต่างก็มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ว่าเกิดขึ้นได้ภายในตัวผู้เรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้กระทำและปรับความรู้เดิมที่มีอยู่ให้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้ใหม่ จนกระทั่งเกิดความสมดุลทางพุทธิปัญญาซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอาศัยหลักการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติการทำงานของสมองส่งเสริมให้นักเรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านความรู้คิด (Cognitively active) มากกว่าการฟังครูผู้สอนในห้องเรียนและการท่องจำ นอกจากการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน การเลือกใช้สื่อการสอนที่มีความเหมาะสม สามารถช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ในวิชาคณิตศาสตร์มีเนื้อหาที่ผู้เรียนอาจรู้สึกเบื่อหน่ายในการอ่านเนื้อหาจำนวนมาก ๆ ซึ่งการนำเสนออินโฟกราฟิก อินโฟกราฟิกเป็นสื่อที่อธิบายข้อมูล เช่น สถิติ ตัวเลข ข่าวสาร ความรู้ โดยใช้ภาพ ในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของกราฟ แผนภูมิ แผนผัง สัญลักษณ์ โดยข้อมูลจะถูกย่อให้เข้าใจได้ง่าย ทั้งยังมีการออกแบบรูปแบบ ลูกเล่น ภาพประกอบให้สวยงาม ดึงดูดผู้อ่านได้ด้วย โดยอาจจะอยู่ในรูปแบบคลิปวิดีโอที่มีภาพเคลื่อนไหวและเสียง ดังนั้นสื่ออินโฟกราฟิกจึงเป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลในการสื่อสารข้อมูลกับผู้รับสาร เพราะผู้รับสารสามารถประมวลผลข้อมูลจากภาพได้เร็วกว่าข้อมูลที่เป็นข้อความ เพราะเมื่ออ่านข้อความจะต้องใช้เวลาในการจินตนาการและประมวลผลข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่

Citation : สุภาพร ธรรมประชา และวรรณิดา ยลวิลาศ. (2567). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง

การแก้ที่ที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 31-48; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.3>

อ่าน แต่รูปภาพอินโฟกราฟิกได้เข้ามายน้อยหรือลดเวลาในการรับรู้ได้อย่างมาก (Krauss, 2012; อ้างถึงใน ปภัสรา แจ่มใส และสร้อยญา จันทรชูสกุล, 2563 : 110)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง กรณที่ที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง กรณที่ที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีคะแนนอย่างน้อยร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก

ตัวแปรตาม ได้แก่ ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 27 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง มีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า มีค่าเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนรู้ 4.00 – 5.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหากรณีที่สอง เป็นข้อสอบอัตนัย 5 ข้อ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร (IOC) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามแนวคิดของ Coghlan and Brannick (วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์, 2558 : 43; อ้างถึงใน ขวัญชัย พิมพะนิตย์, 2562 : 17) โดยดำเนินการทั้งสิ้น 3 วงจรปฏิบัติการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning)

เป็นขั้นที่ผู้วิจัยวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อทำการปรับปรุงการจัดเรียนการสอน แล้วกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน จากนั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับอินโฟกราฟิก และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง กรณีที่สอง ต่อมาไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขตามคำแนะนำ และนำแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้และความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ให้ถูกต้องมากขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action)

เป็นขั้นตอนการวิจัยลงมือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยการนำเอาแผนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับอินโฟกราฟิก ไปใช้ในกลุ่มตัวอย่าง โดยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 ประกอบด้วย แผนที่ 1 รากที่สอง แผนที่ 2 รากที่สอง (2) ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ประกอบด้วย แผนที่ 3 การหารากที่สอง แผนที่ 4 การหาค่าประมาณของรากที่สองและการเปรียบเทียบ และวงจรปฏิบัติการที่ 3 ประกอบด้วย แผนที่ 5 เรื่องโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับรากที่สอง

3. ขั้นสังเกตการณ์ (Observation)

เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และทำการบันทึกผลไว้ท้ายแผน จากนั้นประเมินความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการปัญหารากที่สอง หลังจากทำการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติการ โดยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 ใช้แบบทดสอบวัด

ความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง รากที่สอง อย่างละ 1 ข้อ วงจรปฏิบัติการที่ 2 ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง การหารากที่สองและการเปรียบเทียบ อย่างละ 1 ข้อ และวงจรปฏิบัติการที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เรื่องโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับรากที่สอง อย่างละ 1 ข้อ จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลของนักเรียนหลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนแต่ละวงจรปฏิบัติการ

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

เป็นการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาและอภิปรายผลเพื่อนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติต่อไปให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผลจากการสังเกต แบบบันทึกหลังการสอน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหารากที่สอง โดยนำข้อสรุปที่ได้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการมาปรับปรุงแก้ไข และปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการถัดไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากนั้นนำผลที่ได้ทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการมาสรุปว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คำนวณจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหารากที่สองทางคณิตศาสตร์ท้ายวงจร มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ (%) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสังเกต และแบบบันทึกหลังสอน

ผลการวิจัย (Research Results)

วงจรปฏิบัติการที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เชิงร่วมกับอินโฟกราฟิก ซึ่งเลือกใช้อินโฟกราฟิก คือ ใบความรู้รากที่สอง จำนวน 2 แผนการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1) เรื่อง รากที่สอง (1) และรากที่สอง (2) จากนั้นได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหารากที่สอง ซึ่งมีลักษณะเป็นอัตนัย จำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยสามารถสรุปผลจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหารากที่สอง ของวงจรปฏิบัติการที่ 1 ผลที่ได้ดังตารางที่ 1

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

วงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก ซึ่งใช้เลือกเกมเพราะเรารู้กันและคู่มือในการเล่นที่เป็นอินโฟกราฟิก ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 จำนวน 2 แผนการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1) เรื่อง การหารากที่สอง 2) เรื่อง การหาค่าประมาณของรากที่สองและการเปรียบเทียบ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร ซึ่งมีลักษณะเป็นอัตนัย จำนวน 2 ข้อ คะแนน

เต็ม 20 คะแนน

วงจรปฏิบัติการที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก ซึ่งใช้เลือกเกมการ์ดโจทย์ปัญหาและใบความรู้รากที่สองที่เป็นอินโฟกราฟิก ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 จำนวน 1 แผนการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมง ประกอบด้วย เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับรากที่สอง และได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหารากที่สอง ซึ่งมีลักษณะเป็นอัตนัย จำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตารางที่ 1 ผลคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก ของนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของวงจรปฏิบัติการที่ 1 – วงจรปฏิบัติการที่ 3

วงจรปฏิบัติ การ	จำนวน นักเรียน (คน)	ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจ คะแนน เต็ม (2)	ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผน แก้ปัญหา คะแนนเต็ม (2)	ขั้นที่ 3 ดำเนิน การ แก้ปัญหา คะแนนเต็ม (3)	ขั้นที่ 4 หาคำตอบ คะแนน เต็ม (3)	ผ่าน		ไม่ผ่าน	
						จำ นวน	ร้อย ละ	จำ นวน	ร้อย ละ
วงจร ที่ 1	6	83.50	68.00	41.67	36.00	2	33.33	4	66.67
วงจร ที่ 2	4	100	94.00	64.67	58.33	3	75.00	1	25.00
วงจร ที่ 3	1	100	100	33.33	0.00	0	0.00	1	100

จากตารางที่ 1 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 27 คน ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ในขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 1.67 คิดเป็นร้อยละ 83.50 ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.36 คิดเป็นร้อยละ 68.00 ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.25 คิดเป็นร้อยละ 41.67 และขั้นที่ 4 หาคำตอบ มีค่าเฉลี่ย 1.08 คิดเป็นร้อยละ 36.00

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา บันทึกหลังการสอน และสอบถามนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา ไม่ผ่านร้อยละ 70 พบว่านักเรียนในชั้นตอนที่ 1 และชั้นตอนที่ 2 มีปัญหาเพียงเล็กน้อย แต่ไม่สามารถแก้สมการได้ จากการดำเนินการแก้ระบบสมการ เนื่องจากในขั้นการแปลงโจทย์นั้นมีการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ผิด และขั้นตรวจคำตอบจากของโจทย์ ไม่มีการเขียนสรุปคำตอบหรือเขียนการตรวจคำตอบเพราะคำตอบนักเรียนได้คำตอบผิด เพราะฉะนั้นการตรวจคำตอบจากโจทย์จึงไม่เป็นผล จึงทำให้นักเรียน

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2

ตารางที่ 2 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 1

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. นักเรียนไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่การทำงานให้ชัดเจน และคอยกำชับให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนไม่กล้าออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน	ครูคอยให้แรงกระตุ้น โดยอาจใช้วิธีการเสริมแรงเช่น การให้คะแนน การกล่าวคำชมเชย การให้ของรางวัลกับนักเรียนที่ออกมานำเสนอ
3. นักเรียนไม่สามารถแสดงวิธีการค้นหาคำตอบจากโจทย์ได้	ครูยกตัวอย่างวิธีการหาคำตอบจากโจทย์ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม เพื่อที่จะรู้ว่าคำตอบที่เราได้มานั้นถูกต้อง
4. นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาได้	ครูฝึกให้นักเรียนสังเกตและทำความเข้าใจกับโจทย์ต้องการทราบเพื่อเชื่อมโยงความรู้
5. นักเรียนสามารถดำเนินการแก้ปัญหาจากโจทย์จนได้คำตอบ แต่คำตอบไม่ถูกต้อง เนื่องจากการดำเนินการแก้ระบบสมการ โดยมีการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ผิด	ครูกำชับให้นักเรียนแสดงวิธีการหาคำตอบให้ละเอียด ทำเป็นขั้นตอนและให้รอบคอบเรื่องกระบวนการคำนวณทางคณิตศาสตร์

จากตารางที่ 1 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 6 คน ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33และไม่ผ่าน

เกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ในขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 2.0 คิดเป็นร้อยละ 100 ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.88 คิดเป็นร้อยละ 94 ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.94 คิดเป็นร้อยละ 64.67 และขั้นที่ 4 ขั้นหาคำตอบ มีค่าเฉลี่ย 1.75 คิดเป็นร้อยละ 58.33

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา บันทึกหลังสอน และสอบถามนักเรียนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนบางคนไม่ค่อยให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งยังมีนักเรียนบางกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจในวิธีการแปลงโจทย์ และในส่วนใบงานที่ให้นักเรียนทำท้ายแผน นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นขั้นตอนมีการวางแผนเป็นระดับขั้นตอนได้ดี และขั้นหาคำตอบของโจทย์นักเรียนยังขาดทักษะกระบวนการคิดศาสตร์ในการหาคำตอบ ทำให้คำตอบที่ได้เกิดความผิดพลาด จึงเป็นผลให้นักเรียนมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 ซึ่งแสดงข้อมูลได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 2

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ในขั้นหาคำตอบของโจทย์ปัญหา นักเรียนไม่สามารถหาคำตอบได้	ครูสาธิตวิธีการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ให้ได้มาซึ่งคำตอบของโจทย์ เพื่อนักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
2. นักเรียนบางคนไม่ค่อยให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม	ครูคอยให้แรงกระตุ้น โดยอาจใช้วิธีการเสริมแรงเช่น การให้คะแนน การให้ของรางวัลกับนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ
3. ในขั้นตรวจคำตอบนักเรียนไม่แสดงวิธีตรวจคำตอบที่ได้หรือขาดการทบทวนคำตอบที่ถูกต้อง	ครูคอยกำชับให้นักเรียนเขียนทบทวนคำตอบของตนเองให้สมบูรณ์ เพื่อลดความผิดพลาดของคำตอบที่ได้

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

จากตารางที่ 3 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 4 คน ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 นักเรียน ในขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 2.0 คิดเป็นร้อยละ 100 ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 2.00 คิดเป็นร้อยละ 100 ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.00 คิดเป็นร้อยละ 33.33 และขั้นที่ 4 ขั้นหาคำตอบ มีค่าเฉลี่ย 0 คิดเป็นร้อยละ 0

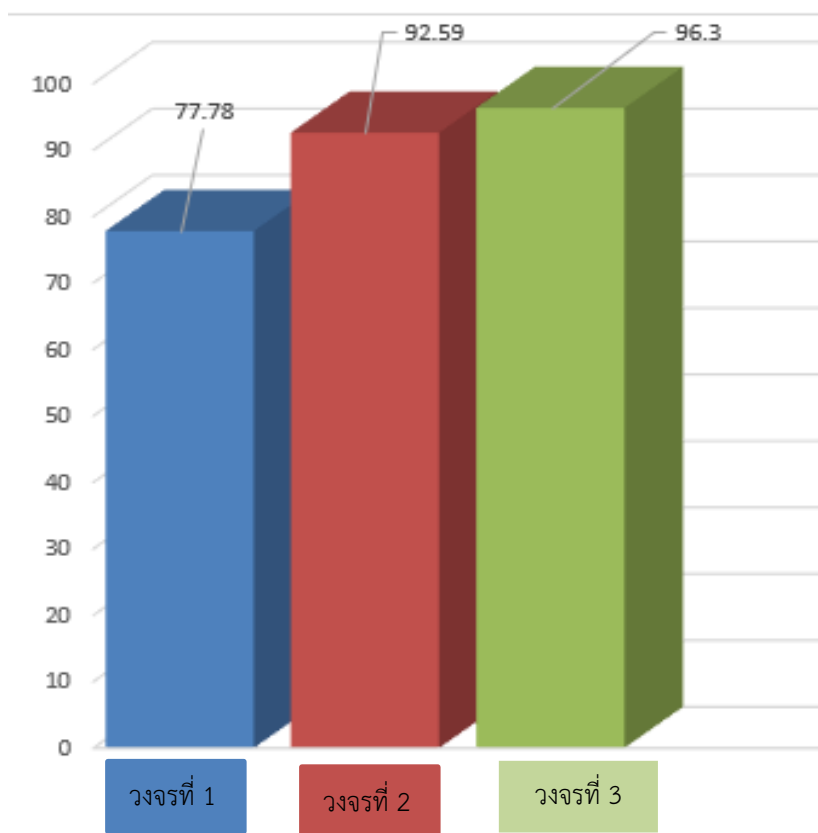
เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบ ทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา แบบบันทึกหลังสอน และสอบถามนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการศึกษาโจทย์และการวางแผนการแก้ปัญหา แต่นักเรียนขาดทักษะกระบวนการในการดำเนินการเพื่อหาคำตอบ จึงเป็นผลให้ไม่สามารถแสดงวิธีการทบทวนคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ได้ ทำให้คะแนนของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป ซึ่งแสดงข้อมูลได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 3

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. นักเรียนขาดทักษะกระบวนการในการดำเนินการเพื่อหาคำตอบของโจทย์ปัญหา	ครูต้องอธิบายและสาธิตกระบวนการและวิธีการในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการที่ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง
2. นักเรียนไม่สามารถแสดงวิธีการทบทวนคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ได้	ครูยกตัวอย่างโจทย์ปัญหา ที่มีความซับซ้อน และมีความใกล้เคียงกันกับแบบทดสอบ

จากการวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ พบว่าจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งเห็นได้คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก เพิ่มขึ้น โดยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ

70 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 92.59 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ร้อยละของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง กรณที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มี ได้มีผลทางคณิตศาสตร์ที่ดีอย่างต่อเนื่อง อภิปรายผลได้ดังนี้

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ พบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 มี นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่ไม่ผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 70 ในขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 1.67 คิดเป็นร้อยละ 83.50 ขั้นที่ 2 ขั้น วางแผนการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.36 คิดเป็นร้อยละ 68 ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา มี ค่าเฉลี่ย 1.25 คิดเป็นร้อยละ 41.67 และขั้นที่ 4 ขั้นหาคำตอบ มีค่าเฉลี่ย 1.08 คิดเป็นร้อยละ 36 เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา บันทึกหลังการสอน และสอบถามนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา ไม่ผ่านร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนใน ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มีปัญหาเพียงเล็กน้อย แต่ไม่สามารถแก้สมการได้ จากการดำเนินการ แก่ระบบสมการ เนื่องจากในขั้นวางแผนแก้ปัญหา นั้นมีการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ผิด และขั้น ดำเนินการแก้ปัญหา ไม่มีการเขียนสรุปคำตอบหรือเขียนการตรวจคำตอบเพราะคำตอบนักเรียนได้ คำตอบผิด ซึ่ง Brueckner and Grossnickle (1974 : 452-453; อ้างถึงใน ญัฐพล เลิศนัน, 2562 : 61) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในแก้ทำปัญหาของนักเรียน กล่าวคือในการแก้ปัญหานั้น นักเรียนจะต้องมี ความเข้าใจ สถานการณ์ ในปัญหา และเล็งเห็นถึงกระบวนการที่จะต้องดำเนินไป เพื่อให้ได้คำตอบ สำหรับปัญหานั้น ๆ เพราะหัวใจที่สำคัญของการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์อยู่ที่การใช้ความคิดหาวิธีการ มาแก้ปัญหา มิใช่การคำนวณค่าตัวเลขเนื่องจากทักษะในการคำนวณ เป็นเพียงวิธีที่จะนำไปสู่ จุดมุ่งหมายปลายทางเท่านั้น จุดหมายปลายทางของการทำโจทย์ปัญหาที่แท้จริงคือความสำเร็จใน การหาวิธีการมาแก้ปัญหานั้น ความสามารถในการแก้ปัญหา จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการ ดำรงชีวิต ผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใน วงจรปฏิบัติการที่ 2

วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 85.19 และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 คะแนนความสามารถในการ แก้ปัญหาของนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ในขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 2.0 คิดเป็น

Citation : สุภาพร ธรรมประชา และวรรณิดา ยลวิลาศ. (2567). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง

กรณที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 31-48; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.3>

ร้อยละ 100 ชั้นที่ 2 ชั้นวางแผนการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.88 คิดเป็นร้อยละ 94 ชั้นที่ 3 ชั้นดำเนินการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 1.94 คิดเป็นร้อยละ 64.67 และชั้นที่ 4 ชั้นหาคำตอบ มีค่าเฉลี่ย 1.75 คิดเป็นร้อยละ 58.33

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบ ทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา แบบบันทึกหลังสอน และสอบถามนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการศึกษาโจทย์และการวางแผนการแก้ปัญหา แต่นักเรียนขาดทักษะกระบวนการในการดำเนินการเพื่อหาคำตอบ จึงเป็นผลให้ไม่สามารถแสดงวิธีการทบทวนคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ได้ ทำให้คะแนนของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ และนักเรียนบางคนไม่ค่อยให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม ครูผู้สอนคอยให้แรงกระตุ้น โดยอาจใช้วิธีการเสริมแรงเช่น การให้คะแนน การให้ของรางวัลกับนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Skinner ที่ Hergenhahn and Olson (1993) กล่าวว่าในการเรียนการสอนการให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของผู้เรียนจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสมนั้นได้ และครูยังสามารถควบคุมและตรวจสอบกระบวนการการแก้โจทย์ปัญหาของตนเอง สำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน อาจเป็นผลเนื่องมาจากนักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งยังมีนักเรียนที่ไม่เข้าใจ ผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

วงจรปฏิบัติการที่ 3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ในชั้นที่ 1 ชั้นทำความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 2.0 คิดเป็นร้อยละ 100 ชั้นที่ 2 ชั้นวางแผนการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 2.00 คิดเป็นร้อยละ 100 ชั้นที่ 3 ชั้นหาคำตอบ มีค่าเฉลี่ย 1.00 คิดเป็นร้อยละ 33.33 และชั้นที่ 4 ชั้นตรวจคำตอบของโจทย์ มีค่าเฉลี่ย 0 คิดเป็นร้อยละ 0

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบ ทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา แบบบันทึกหลังสอน และสอบถามนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการศึกษาโจทย์และการวางแผนการแก้ปัญหา แต่นักเรียนขาดทักษะกระบวนการในการดำเนินการเพื่อหาคำตอบ จึงเป็นผลให้ไม่สามารถแสดงวิธีการทบทวนคำตอบที่

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.3>

ถูกต้องสมบูรณ์ได้ ทำให้คะแนนของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหามาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

จากการวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทั้ง 1-3 วงจรปฏิบัติการพบว่า จัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งเห็นได้จากคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหารากที่สอง ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวงจรปฏิบัติการมีแนวโน้มดีขึ้นทุกวงจร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก ครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกระบวนการแก้ปัญหาให้ชัดเจน

1.2 ควรมีการนำสื่อที่หลากหลายมาใช้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและความสนใจในเนื้อหาบทเรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก กับรูปแบบการเรียนการสอนแบบอื่น ๆ

2.2 ควรมีการนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ร่วมกับการใช้สื่อการเรียนรู้อื่นที่เหมาะสม เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมุ่งเน้นให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างความสนใจให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง (References)

เถลิงศักดิ์ ศุภฤกษ์, เผ่าไทย วงศ์เหลา, และเสนอ ภิรมจิตร์ผ่อง. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 17(1) : 393-404.

Citation : สุภาพร ธรรมประชา และวรรณิดา ยลวิลาส. (2567). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง

กรณฑ์ที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 31-48; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.3>

- ขวัญชัย พิมพะนิตย์. (2562). การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณัฐพล เลิศนัน. (2562). การศึกษายุทธวิธีในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์หนึ่งขั้นตอน ที่เกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณและการหารของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชัย อารีเอื้อ, พรสิน สุภวาลย์, อภิชาติ ลือสมัย, ฤทธนะ โสขุม, ภัทรพร ตัสโต และเมธัช เชื้อแดง. (2566). การพัฒนารูปแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. *วารสารร้อยแก่นสาร*. 8(3) : 457-475.
- พัชรพล ชิดชม, ภัททิรา เดชฤกษ์ปาน, สราญจิต อ้นพา, ณัฐิกา สุริยาวัช และมาเรียม นิลพันธุ์. (2565). The การพัฒนาแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างนวัตกรรมทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*. 5(1) : 1-15.
- สุธาวิณี วงค์เครา และนัฐจิรา บุศย์ดี. (2563). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและการให้เหตุผลทาง คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 12(2) : 324-342.
- สุธาวิณี วงค์เครา และนัฐจิรา บุศย์ดี. (2563). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและการให้เหตุผลทาง คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 12(2) : 324-342.
- Ella Burrows. (2023). Sharing in the Echo Chamber: Examining Instagram Users' Engagement with Infographics through the Frame of Digital Literacy. *Journal of Information Literacy*. 1(17) : 29-47.

Citation : Thammapracha, S. and Yonwilad, W. (2024). Developing Mathematical Problem-Solving Abilities in

the Second Case Through Collaborative Active Learning with Infographics for Students in the Second Year of Secondary School. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 31-48;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.3>

Lyaylya Tarkhova, Sergey Tarkhov, Marat Nafikov, Ilshat Akhmetyanov, Dmitry Gusev, and Ramzid Akhmarov. (2020). Infographics and Their Application in the Educational Process. **International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)**. 13(15) : 63-80.

Citation : สุภาพร ธรรมประชา และวรรณธิดา ยลวิลาส. (2567). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง

กรณฑ์ที่สอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 31-48; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.3>

บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความป็นมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

The Role of Rajabhat University in Being the University for Local Development

สัญญา เคนาภูมิ¹ วันชัย สุขตาม² และวัชรภรณ์ จันทนุกุล^{3*}

Sanya Kenaphoom¹, Wanchai Suktam² and Watcharaporn Jantanukul^{3*}

Received : August 14, 2023; Revised : August 24, 2023; Accepted : August 25, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนได้เห็นช่วงเวลาของการมองโลกในแง่ดีและการกระทำที่เป็นนวัตกรรมตามมา พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏมุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น บูรณาการการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาครั้งนี้เป็นการ

¹คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-4759>.

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Thailand; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0696-1377>.

³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8048-9798>.

*Corresponding Author; e-mail : chomchob49@gmail.com

Citation : Kenaphoom, S., Suktam, W. and Jantanukul, W. (2024). The Role of Rajabhat University in Being the University for Local Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.4>

สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น ได้แก่ (1) การศึกษาและการสร้างความรู้ (2) การบริการท้องถิ่น (3) การเชื่อมโยงกับองค์กรและชุมชน (4) การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และ (5) การสนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนา อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น ประกอบด้วย (1) ความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น (2) การสร้างและแบ่งปันความรู้ (3) การสร้างศักยภาพและทักษะ (4) ความร่วมมือกับองค์กรและชุมชน (5) การสนับสนุนในการวิจัยและนวัตกรรม (6) การสนับสนุนในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (7) การสนับสนุนในการพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น (8) การสนับสนุนในการสร้างองค์กรชุมชน (9) การสนับสนุนในการสร้างศักยภาพในการนำเสนอและการสื่อสาร และ (10) การสนับสนุนในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ (Keywords) : บทบาท, มหาวิทยาลัยราชภัฏ, มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The history of university-community relations has seen periods of optimism and innovative actions followed. The Rajabhat University Act of 2004 establishes Rajabhat University as an institution of higher education for local development. Therefore, the mission of Rajabhat University focuses on local development, integrating education for sustainable development in economic, social, and environmental aspects. This article aims to present the concept of Rajabhat University's role and being a university for local development. This study synthesized relevant literature and research, analyzing the data with content analysis. The study found that; An important component of the university for the locality. (1) Education and knowledge building. (2) Local service. (3) Associations with organizations and communities. (4) Promotion of community strength. (5) Support for innovation and development. However, the important factors related to being a local university were; (1) Local Responsibility. (2) Creating and sharing knowledge. (3) Building capacity and skills. (4) Cooperation with organizations and communities. (5) Support for

Citation : สันญา เคนาภูมิ, วันชัย สุขตาม และวัชรภรณ์ จันทนกุล. (2567). บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความเป็น

มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.4>

research and innovation. (6) Support for lifelong learning. (7) Support for local resource development. (8) Support for community organizations. (9) Presentation and communication capacity-building support. (10). encouraging understanding and participation.

Keywords : Role, Rajabhat University, University for Local Development

บทนำ (Introduction)

ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนได้เห็นช่วงเวลาของการมองโลกในแง่ดีและการกระทำที่เป็นนวัตกรรมตามมาด้วยความไม่แยแสนักวิชาการมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาเมืองในช่วงระยะเวลาของการกลายเป็นเมืองอย่างรวดเร็วอย่างไรก็ดี งานวิจัยก็เริ่มเน้นประเด็นทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศมากขึ้น นำไปสู่การตัดการเชื่อมต่อกับชุมชนท้องถิ่น ความพยายามในการหาที่พักกับชุมชนในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1960 ส่งผลให้โปรแกรมใหม่ แต่การถือกำเนิดของเทคโนโลยีทำให้เกิดแรงเสียดทานใหม่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเริ่มมีรูปแบบใหม่สำหรับการเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือที่เกิดขึ้นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภารกิจด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยสิ่งนี้ได้นำไปสู่จิตวิญญาณแห่งการมองโลกในแง่ดีและมุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาตามทางวิชาการ จะเกิดอะไรขึ้นหากมหาวิทยาลัยย้ายไปเมืองที่ไม่เคยมีสถาบันอุดมศึกษามาก่อน? การพัฒนานี้ส่งผลอย่างไรต่อชุมชนและสถาบัน? ในการดำเนินการดังกล่าว สถาบันอาจต้องเปลี่ยนพันธกิจ (ไม่ใช่แค่ภารกิจที่สาม แต่ยังรวมถึงภารกิจที่หนึ่ง สอง และสามด้วย การพัฒนาเหล่านี้สามารถตีความได้ว่าเป็น 'นวัตกรรมทางสังคม' ในช่วงที่เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นถูกทำลาย และพวกเขา มองหาคำตอบใหม่ ๆ ตามที่เสนอไว้ในวรรณกรรมเรื่อง 'นวัตกรรมทางสังคม' วิธีการวิจัยหลักคือการวิจัยแบบมีส่วนร่วมรวมกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง การเล่าเรื่อง และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย ผลที่ได้คือ กลุ่มความสนใจ 3 กลุ่มสามารถอธิบายได้หลากหลาย ต้องการความต้องการที่แตกต่างออกไป ต่อมหาวิทยาลัย ในขณะที่มหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้าง หลักสูตร และการสื่อสาร บทเรียนหลักที่ต้องเรียนรู้คือ นวัตกรรมทางสังคมเป็นกรอบของการตีความ สามารถใช้เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้นระหว่างท้องถิ่นและ มหาวิทยาลัยแห่งใหม่ (Forray and Kozma, 2021) งานวิจัยของ Walczak (2017) ศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยนอกภาครัฐในบริบทของภาพลักษณ์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่

Citation : Kenaphoom, S., Suktam, W. and Jantanukul, W. (2024). The Role of Rajabhat University in Being the

University for Local Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.4>

ปฏิบัติหน้าที่ในอาณาเขตที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ โดยการนำตัวอย่างมาจากรัฐบาลท้องถิ่นที่ร่ำรวยที่สุดและกำลังพัฒนาดีที่สุดในโปแลนด์ นั่นคือชุมชน Polkowice ซึ่งในปี 2545 ตัดสินใจก่อตั้งมหาวิทยาลัยของตนเองร่วมกับ District (poviat) of Polkowice มหาวิทยาลัยได้รับเงินทุนในระดับมาก ซึ่งอาจจะเป็นข้อยกเว้นในโปแลนด์ทั้งหมด - ด้วยเงินจากงบประมาณของรัฐบาลท้องถิ่น มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและเทคโนโลยี Lower Silesian ใน Polkowice (DWSPiT) ดำเนินงานในตลาดการศึกษาระดับอุดมศึกษามานานนับทศวรรษ มันมีส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานท้องถิ่นและรวมอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นให้เป็นหนึ่งเดียว แม้ว่าผู้คนจากภายนอก Polkowice จะเรียนที่มหาวิทยาลัยด้วย แต่ก็มักจะเรียกว่า "มหาวิทยาลัยของรัฐบาลท้องถิ่น" หรือ "มหาวิทยาลัยในท้องถิ่น" ควบคู่ไปกับการแบ่งออกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและที่ไม่ใช่ของรัฐตามที่ถูกจัดประเภท 2 ตามกฎหมาย . สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับนักศึกษาที่มีศักยภาพคือความจริงที่ว่ามหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในภูมิภาค Polkowice ซึ่งกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วและเสนอความเป็นไปได้ในการศึกษา มีงานทำ และในมุมมองที่ยาวขึ้นยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่น่าดึงดูดใจอีกด้วย

มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นโดยส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และนวัตกรรมระหว่างสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาครัฐ (Profiroiu and Brişcariu, 2021) พวกเขาสามารถนำไปสู่เศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยวการศึกษาที่นักเรียนต่างชาติทำหน้าที่เป็นนักท่องเที่ยวการศึกษาและมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ทั้งนักเรียนและปลายทาง (Tomasi, et al., 2020) ในช่วงวิกฤต มหาวิทยาลัยได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ เช่น ผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ธุรกิจ และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อรับมือกับความท้าทายและนำไปสู่การฟื้นตัวของสังคม (Goddard, 2021) มหาวิทยาลัยยังมีผลกระทบสำคัญต่อระบบนิเวศของผู้ประกอบการท้องถิ่น ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการและการเติบโตทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยจะต้องจัดบทบาทด้านการวิจัยและการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเฉพาะของชุมชนท้องถิ่นของตน เช่น การพัฒนาทุนมนุษย์และความสามารถด้านนวัตกรรม (Oppong, 2018) ผู้กำหนดนโยบายควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและให้การสนับสนุนนโยบายเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยกับอุตสาหกรรมและวิสาหกิจท้องถิ่น

ภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏมุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น บูรณาการการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Udom, et al., 2021) มหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะเกษตรกรและวิสาหกิจขนาดเล็ก (Hayeeteh, et al., 2020) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้จัดลำดับความสำคัญการเรียนการสอนและการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยภาษาเมลายูกลายเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (Kongsoongnoen, 2018) มหาวิทยาลัยราชภัฏยังได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น โดยเน้นสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (Putpuek, et al., 2018) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้วิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาเพื่อคาดการณ์ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา และสนับสนุนคำแนะนำทางการศึกษาแก่นักศึกษาในอนาคต (Niyomrath, 2018) มหาวิทยาลัยยังได้ประเมินคุณภาพของโปรแกรมเฉพาะและประเมินสาเหตุของการเลิกเรียนของนักศึกษา โดยมุ่งพัฒนาโอกาสให้นักศึกษา

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Kerdnoonwong, 2011) งานวิจัยของ Boonsong (2014) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริหารและการจัดการ คุณลักษณะของบัณฑิต และทรัพยากร ตัวบ่งชี้ประกอบของบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย 7 ปัจจัยหลักตามลำดับปัจจัย ดังนี้ คุณลักษณะของบัณฑิต ทรัพยากร การบริหารและการจัดการ การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม บริการวิชาการ และการเรียนการสอน การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เน้นจิตสำนึกทางกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สนับสนุน (Chanayotha and Na-Songkhla, 2015)

ดังนั้นเพื่อให้ภาพแนวทางความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีสถาบันดังกล่าวในชุมชนท้องถิ่นได้เห็นประโยชน์และโอกาสที่อาจเกิดขึ้นซึ่งมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นด้านการพัฒนาท้องถิ่นจะนำมาให้ได้ ฉะนั้นการนำเสนอบทความนี้จะสามารถช่วยส่งเสริมความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการศึกษา การพัฒนาทักษะ การมีส่วนร่วมของชุมชน นวัตกรรม และการ

เติบโตทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดบทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Study) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) จากนั้นจะนำเสนอตามกรอบประเด็นซึ่งได้แบ่งประเด็นการนำเสนอออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ องค์ประกอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น และ ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้ผู้เขียนใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary research) ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏต่อการพัฒนาท้องถิ่นในหลายแง่มุม การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับการทบทวนวรรณกรรม รายงาน เอกสารของสถาบัน และเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจ กิจกรรม และผลลัพธ์ของมหาวิทยาลัยในบริบทของการพัฒนาท้องถิ่น การวิเคราะห์มุมมองทางประวัติศาสตร์ กรอบนโยบาย และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่จัดแสดงความคิดริเริ่มและความร่วมมือของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นไปที่การตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและส่งเสริมการเติบโตของชุมชน ผู้วิจัยพยายามสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อหาภาพรวมที่ครอบคลุมเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการพัฒนาท้องถิ่น โดยอาศัยข้อมูลเชิงลึกในการตรวจสอบหลักฐานที่เป็นเอกสารและวาทกรรมทางวิชาการอย่างละเอียดถี่ถ้วน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. องค์ประกอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค ส่งเสริมนวัตกรรม และการให้บริการที่มุ่งเน้นด้านสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การบริหารและภาคประชาสังคม (Perondi, 2020; Albulescu and Albulescu, 2014) ซึ่งมหาวิทยาลัย

Citation : สัญญา เคนาภูมิ, วันชัย สุขตาม และวัชรภรณ์ จันทนกุล. (2567). บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความเป็น

มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.4>

สามารถทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยการออกแบบและ การใช้กลยุทธ์จากบนลงล่าง/ล่างขึ้นโฮบริดที่จัดลำดับความสำคัญความต้องการ, การมีส่วนร่วมและ เชิงรุกของชุมชนท้องถิ่น (Brennan, et al., 2018) ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับ ภาคอุตสาหกรรมและรัฐบาลได้พัฒนาขึ้นเพื่อมุ่งเน้นไปที่แนวทางปลายน้ำ นำไปสู่การมีส่วนร่วมทาง เศรษฐกิจโดยตรงและการเป็นหุ้นส่วนกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และมหาวิทยาลัย ภูมิภาค แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับมหาวิทยาลัยที่จะผลิตความรู้ ความสามารถในการดูดซับของ บริบทท้องถิ่นและนักแสดงก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จโดยรวม มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมและความคิดริเริ่มต่าง ๆ ที่มุ่งสร้างความแตกต่างในชุมชนที่พวกเขา ให้บริการ, การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นอยู่ที่ดี, ความต้องการพิเศษ, การผลิตและการถ่ายทอด ความรู้ (Fedorov, et al. 2019) งานวิจัยของ Jantanukul & Kenaphoom (2018) พบว่า โมเดลบทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 8 มิติ องค์ประกอบย่อย 49 ด้าน และตัวชี้วัด 263 ตัวบ่งชี้ สำหรับองค์ประกอบ 8 มิติ ได้แก่ บทบาทนโยบายและการบริหาร บทบาทการผลิต บัณฑิต บทบาทการวิจัย บทบาทการบริการวิชาการ บทบาทการทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม บทบาท การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม บทบาทการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และ บทบาทการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็น สถาบันการศึกษาที่มีการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีบทบาทสำคัญใน กระบวนการนี้:

1.1 การศึกษาและการสร้างความรู้: ฐานการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ที่การสร้างและแพร่กระจาย ความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมีหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาที่มีคุณภาพแก่ ผู้เรียน ไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่เป็นประโยชน์ ในชีวิตประจำวันและการทำงาน การศึกษาและการสร้างความรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นได้ โดยมีลักษณะและบทบาทหลายด้านดังนี้:

1.1.1 การสร้างความรู้: มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่สร้างและบูรณาการความรู้ในหลาย สาขาวิชา การให้การศึกษาที่คุณภาพสูงและการสนับสนุนในการวิจัยที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความรู้ ใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้

1.1.2 การพัฒนาทักษะและความสามารถ: มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคคลในท้องถิ่น ไม่เพียงแต่ในด้านการเรียนรู้ในระดับทางการศึกษาสูง แต่ยังรวมถึงทักษะที่จำเป็นในการทำงาน การใช้เทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหา

1.1.3 การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งที่เรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรวิชาการ นักศึกษา และคณะอื่นๆ ทำให้เกิดการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนในท้องถิ่น

1.1.4 การสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ: การศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยสร้างแรงงานที่มีความรู้ความสามารถที่เข้ากับต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานในสาขาอาชีพต่างๆ

1.1.5 การส่งเสริมการนวัตกรรม: มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการนวัตกรรมในท้องถิ่น การสนับสนุนให้นักศึกษาและอาจารย์มีโอกาสที่จะพัฒนาและนำเสนอความคิดใหม่ๆ และการนำเสนอผลงานวิจัยที่สามารถแก้ไขปัญหาท้องถิ่นได้

1.1.6 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน: มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมโยงกับชุมชนในท้องถิ่น โดยการให้ความรู้ ทรัพยากรทางวิชาการ และการสนับสนุนในการพัฒนาโครงการที่เชื่อมโยงกับความต้องการของชุมชน

การศึกษาและการสร้างความรู้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น และมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นให้เกิดการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน

1.2. การบริการท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีบทบาทในการสร้างระบบการบริการที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ การส่งเสริมสุขภาพ การสนับสนุนในด้านวัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรม การสนับสนุนในด้านการจัดกิจกรรมสังคม และอื่นๆ ที่สามารถสร้างสรรค์คุณค่าต่อท้องถิ่นได้ องค์ประกอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริการท้องถิ่นประกอบด้วย:

1.2.1 การส่งเสริมการศึกษาในท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาในท้องถิ่น โดยการจัดหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและความเฉพาะของ

ท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสนับสนุนในการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม

1.2.2 การให้บริการด้านสุขภาพและสวัสดิการ: มหาวิทยาลัยสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการให้บริการด้านสุขภาพและสวัสดิการให้กับท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับโรงพยาบาล สถานพยาบาล และหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่

1.2.3 การสนับสนุนในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยสามารถเสนอความรู้ทางวิชาการในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น สนับสนุนในการสร้างธุรกิจและอุตสาหกรรมในพื้นที่ เช่น การให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการเสนอแนวคิดในการสร้างรายได้ใหม่ๆ

1.2.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการศึกษาและส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น การเสนอโครงการท่องเที่ยว และการร่วมมือกับชุมชนในการสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

1.2.5 การสนับสนุนในการพัฒนาเกษตรกรรมและการผลิตอาหาร: มหาวิทยาลัยสามารถเสนอความรู้ทางการเกษตรกรรมและการผลิตอาหารให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ช่วยในการพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร การนำเทคนิคใหม่เข้ามาใช้ และการส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.2.6 การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน: มหาวิทยาลัยสามารถช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนการศึกษาและการอบรม และการสนับสนุนในด้านการสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

การบริการท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการสร้างพื้นฐานและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

1.3. การเชื่อมโยงกับองค์กรและชุมชน: มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสัมผัสกลางระหว่างการศึกษาและองค์กรหรือชุมชนในท้องถิ่น การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยและสังคมท้องถิ่นจะช่วยให้มีการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและมีความยั่งยืน การเชื่อมโยงกับองค์กรและชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นที่

มหาวิทยาลัยสามารถเข้าร่วมและร่วมมือเพื่อสร้างผลกระทบที่ดีแก่สังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงกับองค์กรและชุมชนได้แก่:

1.3.1 ความร่วมมือในการวางแผนและการพัฒนา: มหาวิทยาลัยสามารถร่วมมือกับองค์กรและชุมชนในการวางแผนและการพัฒนาท้องถิ่น โดยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการการวางแผนยุทธศาสตร์และโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและความเป็นไปได้ของท้องถิ่น

1.3.2 การบริการและการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยสามารถให้บริการแก่องค์กรและชุมชนในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาธุรกิจ การพัฒนาโครงการทางสังคม หรือการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1.3.3 การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์: มหาวิทยาลัยสามารถเป็นสัมผัสระหว่างการศึกษาและองค์กรหรือชุมชน การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ช่วยสร้างพื้นที่ในการเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนาที่เชิงลึก

1.3.4 การสนับสนุนในการพัฒนาองค์กร: มหาวิทยาลัยสามารถสนับสนุนในการพัฒนาองค์กรในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเสนอความรู้ทางวิชาการ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะของบุคลากร หรือการออกแบบและสร้างโครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

1.3.5 การสนับสนุนในการนำเสนอผลงานและการแสดงสินค้า: มหาวิทยาลัยสามารถเป็นพื้นที่ในการนำเสนอผลงานและสินค้าท้องถิ่น ช่วยในการสนับสนุนการตลาดและการเปิดตลาดสำหรับสินค้าหรือบริการที่ผลิตในท้องถิ่น

1.3.6 การสนับสนุนนวัตกรรมและการวิจัย: มหาวิทยาลัยสามารถร่วมมือกับองค์กรและชุมชนในการสนับสนุนนวัตกรรมและการวิจัยที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่น การนำความรู้ทางวิชาการมาแก้ไขปัญหาหรือสร้างความประสพความสำเร็จใหม่ในท้องถิ่น

1.3.7 การส่งเสริมสัมพันธ์และความร่วมมือ: มหาวิทยาลัยสามารถส่งเสริมสัมพันธ์และความร่วมมือในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระหว่างองค์กรท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน หรือระหว่างองค์กรและชุมชน

การเชื่อมโยงกับองค์กรและชุมชนเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น โดยการร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อสร้างผลการพัฒนาที่ยั่งยืนและเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4. การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น การสร้างโอกาสทางการทำงาน การส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนสามารถทนต่อความเปลี่ยนแปลงและเสี่ยงต่างๆ และเติบโตอย่างยั่งยืน องค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนได้แก่:

1.4.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: มหาวิทยาลัยสามารถส่งเสริมการศึกษาและการอบรมในชุมชน เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ของประชากรท้องถิ่น ทำให้เขาสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี

1.4.2 การสนับสนุนในการสร้างรายได้: มหาวิทยาลัยสามารถเสนอความรู้ทางธุรกิจและการตลาดให้กับชุมชน ช่วยในการสร้างโอกาสในการทำธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ทำให้ชุมชนมีแหล่งรายได้หลากหลายและยั่งยืน

1.4.3 การสนับสนุนในการพัฒนาอาชีพและทักษะ: มหาวิทยาลัยสามารถเสนอการอบรมและการพัฒนาทักษะทางอาชีพให้กับประชากรในชุมชน เช่น การฝึกอาชีพในด้านการเกษตร การช่าง หรือการบริการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางอาชีพให้แก่ชุมชน

1.4.4 การสนับสนุนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ: มหาวิทยาลัยสามารถส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในทางที่ยั่งยืนและมีการจัดการที่ดี ช่วยในการสร้างรายได้และพัฒนาทรัพยากรให้มีคุณค่าต่อชุมชน

1.4.5 การสนับสนุนในการสร้างโครงสร้างองค์กรชุมชน: มหาวิทยาลัยสามารถให้คำปรึกษาและความรู้ทางการจัดการองค์กรให้กับชุมชน เพื่อช่วยให้องค์กรในชุมชนมีโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

1.4.6 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเคลื่อนไหวของชุมชน: มหาวิทยาลัยสามารถสนับสนุนในการสร้างกลไกที่ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของตนเอง

การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเป็นการกระทำที่มีประสิทธิผลในการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ องค์กร การอาชีพ และทรัพยากรธรรมชาติ

1.5. การสนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนา: มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นแหล่งกำเนิดนวัตกรรมและความคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น การส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในหลาย ๆ ด้าน เช่น เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และการออกแบบ เป็นต้น จะช่วยเพิ่มการแข่งขันและความก้าวหน้าของท้องถิ่น การสนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสามารถมีบทบาทในการสร้างและส่งเสริมนวัตกรรมที่เข้าสอดคล้องกับความต้องการและความเป็นไปได้ของชุมชนได้ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนาได้แก่:

1.5.1 การสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยสามารถเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน นวัตกรรมในเชิงนี้อาจเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การพัฒนาเทคโนโลยี หรือการแก้ไขปัญหาทางสังคม

1.5.2 การสนับสนุนในการสร้างแนวคิดใหม่: มหาวิทยาลัยสามารถสนับสนุนนักศึกษาและนักวิจัยในการสร้างแนวคิดใหม่และนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าและแก้ไขปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่

1.5.3 การสนับสนุนในการนำเสนอผลงานและการแชร์ความรู้: มหาวิทยาลัยสามารถเป็นสถานที่ในการนำเสนอผลงานวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการจัดอีเวนต์และสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในหลายด้าน

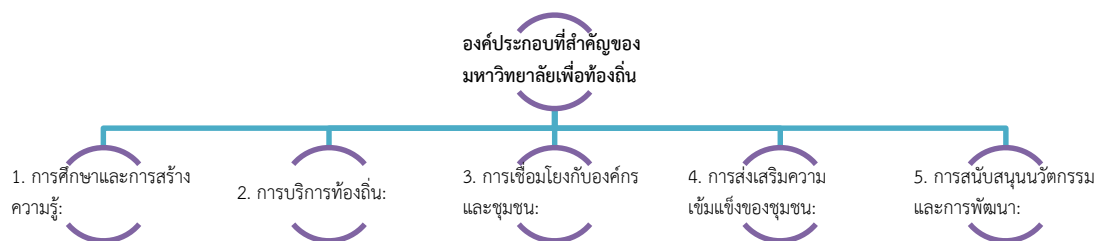
1.5.4 การสนับสนุนในการเริ่มต้นธุรกิจและนวัตกรรม: มหาวิทยาลัยสามารถสนับสนุนนักศึกษาและชุมชนในการสร้างธุรกิจและนวัตกรรมใหม่ โดยให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การเชื่อมโยงกับองค์กรเอกชน และการสนับสนุนในการขอทุนเพื่อเริ่มต้นธุรกิจ

1.5.5 การสนับสนุนในการทดสอบและปรับปรุงนวัตกรรม: มหาวิทยาลัยสามารถเป็นส่วนร่วมในกระบวนการทดสอบและปรับปรุงนวัตกรรม เพื่อให้สามารถนำไปใช้งานในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.6 การสนับสนุนในการเชื่อมโยงกับสถานภาพการเงิน: มหาวิทยาลัยสามารถเสนอคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการการเงินและการระดมทุนสำหรับนวัตกรรมและโครงการที่มีประโยชน์สูงในชุมชน

1.5.7 การสนับสนุนในการสร้างศักยภาพในการนำเสนอนวัตกรรม: มหาวิทยาลัยสามารถสอนนักศึกษาและชุมชนในการนำเสนอและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรม เพื่อให้สามารถนำไปใช้งานในประเด็นที่สนใจ

การสนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำให้ชุมชนเติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างพื้นที่ในการสร้างและสนับสนุนนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์สูงสำหรับท้องถิ่นและสังคมโดยรวม

ภาพที่ 1 องค์ประกอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนและกระตุ้นกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น โดยการทำงานร่วมกับสังคมและชุมชน เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อทุกคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

2. ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น

ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏท้องถิ่น ได้แก่ การจัดการนโยบาย การจัดการหลักสูตร การใช้ความรู้ความสามารถตนเอง แรงจูงใจในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ การสร้างทัศนคติ การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนา และการฝึกสอนโดยบุคลากรระดับสูง (Thongphukdee and Ratanaolarn, 2021; Nguyen Thi Thuy Loan, 2018) ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาสำหรับครูเตรียมเข้ารับราชการและการปฏิบัติงานของกำลังคนของมหาวิทยาลัย (Wajeetongratana and Thammasane, 2016; Pichayakul, 2018) นอกจากนี้ แบบจำลองการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคกลางยังมุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างคุณค่า รวมตัวและเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน (Panya, et al., 2018) การอบรมเพื่อให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีผลกระทบต่อลักษณะทางจิตใจ พฤติกรรม

Citation : Kenaphoom, S., Suktam, W. and Jantanukul, W. (2024). The Role of Rajabhat University in Being the

University for Local Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.4>

การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ทักษะ และความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบัน ประสิทธิภาพของการฝึกอบรมได้รับอิทธิพลจากส่วนประกอบที่รวมอยู่ในแพคเกจและภูมิหลังทาง ชีวิตสังคมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผลการวิจัยเหล่านี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ และ โปรแกรมการฝึกอบรมในการเสริมสร้างสมรรถนะและสมรรถนะของนิสิตและครูในมหาวิทยาลัยราช ภัฏ ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1. ความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความรับผิดชอบต่อการสร้างและ ส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีสังคมและเศรษฐกิจท้องถิ่น ผ่านการพัฒนาโครงการที่ ตอบสนองความต้องการและปัญหาของท้องถิ่น

2.2. การสร้างและแบ่งปันความรู้: มหาวิทยาลัยราชภัฏมีบทบาทในการสร้างและแบ่งปัน ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ผลงานวิจัย แนวคิดนวัตกรรม และทรัพยากรความรู้ ทางวิชาการ

2.3. การสร้างศักยภาพและทักษะ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสร้างศักยภาพและทักษะ ให้กับนักศึกษาและบุคลากรท้องถิ่น เพื่อให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น

2.4. ความร่วมมือกับองค์กรและชุมชน: มหาวิทยาลัยราชภัฏมีบทบาทในการสร้างความ ร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนและชุมชนในการพัฒนาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น

2.5. การสนับสนุนในการวิจัยและนวัตกรรม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสนับสนุนใน การดำเนินงานวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมที่มีประโยชน์สำหรับท้องถิ่น และสามารถนำไปใช้ใ้ ใน การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น

2.6. การสนับสนุนในการเรียนรู้ตลอดชีวิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสนับสนุนในการ เรียนรู้ตลอดชีวิตของประชากรท้องถิ่น ทำให้พวกเขาสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ตามความ ต้องการของสังคมและตลาดงาน

2.7. การสนับสนุนในการพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถเป็นส่วน สำคัญในการสร้างและพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น เช่น การพัฒนาเกษตรกรรม การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และการสนับสนุนในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น

2.8. การสนับสนุนในการสร้างองค์กรชุมชน: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสนับสนุนในการสร้างองค์กรและหน่วยงานชุมชนที่มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น

2.9. การสนับสนุนในการสร้างศักยภาพในการนำเสนอและการสื่อสาร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสนับสนุนในการสร้างศักยภาพในการนำเสนอและการสื่อสารของความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น

2.10. การสนับสนุนในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสนับสนุนในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนา

ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏขึ้นอยู่กับกระบวนการประสานงานและการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กรท้องถิ่น และชุมชน เพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปัจจัยสำคัญที่
เกี่ยวข้องกับความเป็นมหาวิทยาลัย
เพื่อท้องถิ่น

- 1. ความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น
- 2. การสร้างและแบ่งปันความรู้
- 3. การสร้างศักยภาพและทักษะ
- 4. ความร่วมมือกับองค์กรและชุมชน
- 5. การสนับสนุนในการวิจัยและนวัตกรรม
- 6. การสนับสนุนในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 7. การสนับสนุนในการพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น
- 8. การสนับสนุนในการสร้างองค์กรชุมชน
- 9. การสนับสนุนในการสร้างศักยภาพในการนำเสนอและการสื่อสาร
- 10. การสนับสนุนในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วม

ภาพที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาสูงสุดที่มุ่งหวังให้ความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้งในหลายๆ ด้าน ไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงด้านวัฒนธรรม ศาสนา ศิลปะ กีฬา และ

ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นด้วยในประเทศต่าง ๆ มหาวิทยาลัยมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ดังเช่น การสร้างความรู้และนวัตกรรม: มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่สร้างความรู้ใหม่ และส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในหลากหลายด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ และอื่นๆ ซึ่งสามารถมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นได้โดยตรง การสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ: มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการผลักดันให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในท้องถิ่น การส่งเสริมการสร้างสรรคและวัฒนธรรม: มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาและบุคลากรมีโอกาสร่วมสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ ศิลปะ วัฒนธรรม และนวัตกรรมที่มีคุณค่าต่อท้องถิ่น ทั้งในเชิงศิลปวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ การบริการ และส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน: มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมโยงกับชุมชนและท้องถิ่นโดยตรง โดยการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม สังคม และการให้ความรู้ในหลายๆ ด้าน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและพัฒนาชุมชนในประเด็นต่างๆ นอกจากนั้นก็คือการเสริมสร้างองค์กรและผู้ประกอบการ: มหาวิทยาลัยสามารถช่วยเสริมสร้างองค์กรและผู้ประกอบการในท้องถิ่น โดยการให้ความรู้ทางวิชาการ แนะนำแนวทางการดำเนินธุรกิจ และการสนับสนุนในด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่ส่งผลต่อธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้เป็นเรื่องที่มีผลดีเพียงอย่างเดียว ควรมีการบริหารจัดการและการวางแผนที่ดีเพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถร่วมมือกับสังคมและท้องถิ่นให้เกิดผลกระทบที่ดีและยั่งยืนต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเต็มที่

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยเป็นส่วนสำคัญต่อแนวคิดของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏก่อตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาระดับภูมิภาคต่างๆ ในประเทศ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน และการอนุรักษ์วัฒนธรรม สถาบันเหล่านี้ให้ความสำคัญกับการจัดการกับความท้าทายในท้องถิ่น และสนับสนุนความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนที่พวกเขาให้บริการ การอภิปรายครั้งนี้สำรวจบทบาทที่หลากหลายของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเสริมสร้างศักยภาพในระดับภูมิภาค

มหาวิทยาลัยราชภัฏทำหน้าที่เป็นตัวแทนหลักในการพัฒนาท้องถิ่นโดยนำเสนอการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและคุณลักษณะเฉพาะของภูมิภาคของตนอย่างใกล้ชิด (Patarapongsant, et al., 2017) หลักสูตรนี้มักได้รับการออกแบบมาเพื่อผสมผสานความรู้ ประเพณี และอุตสาหกรรมในท้องถิ่น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนโดยตรง แนวทางการศึกษาตามบริบทนี้สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเลี้ยงดูบุคลากรในท้องถิ่นที่สามารถรับมือกับความท้าทายในระดับภูมิภาคและขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเพื่อแนวคิดการพัฒนาท้องถิ่นยังขยายไปสู่กิจกรรมการวิจัยที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอีกด้วย สถาบันเหล่านี้มีส่วนร่วมในการวิจัยประยุกต์ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นโดยตรง โดยเน้นการแก้ปัญหาเชิงปฏิบัติสำหรับปัญหาระดับภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมุ่งเน้นการวิจัยที่จับต้องได้และเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยรอบในพื้นที่ มีส่วนช่วยสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้ (Rees, 2009)

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏยังมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและมรดกท้องถิ่นอีกด้วย สถาบันเหล่านี้มักทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม กิจกรรม และความคิดริเริ่มที่เฉลิมฉลองอัตลักษณ์อันเป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาคที่พวกเขาตั้งอยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการอนุรักษ์วัฒนธรรม มีส่วนช่วยสร้างความรู้ถึงอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจของชุมชน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาและโครงสร้างวัฒนธรรมของสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น (Pradabwong et al., 2016)

แนวคิดของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นยังเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกันของชุมชนด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏมักสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน รัฐบาลท้องถิ่น ภาคธุรกิจ และองค์กรชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายสนับสนุนโครงการริเริ่มการพัฒนาภูมิภาค แนวทางการทำงานร่วมกันนี้ช่วยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและความเชี่ยวชาญจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่ามีกลยุทธ์แบบองค์รวมและครอบคลุมในการจัดการกับความท้าทายในท้องถิ่น (Patarapongsant et al., 2017)

ดังนั้นบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีลักษณะเฉพาะคือมีความมุ่งมั่นที่จะให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริบท การวิจัยประยุกต์ การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้วยความพยายามเหล่านี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาคที่พวกเขาให้บริการ โดย

รวบรวมหลักการของมหาวิทยาลัยในฐานะตัวแทนที่แข่งขันในความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความท้าทายเฉพาะของชุมชนท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยให้บริการ การปรับหลักสูตรให้ผสมผสานความรู้ท้องถิ่น อุตสาหกรรม และมรดกทางวัฒนธรรมทำให้มั่นใจได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับภูมิภาค ส่งเสริมแรงงานที่สามารถมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการพัฒนาท้องถิ่น กลไกการประเมินและข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนสามารถช่วยปรับปรุงและปรับใช้ข้อเสนอทางวิชาการเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 การส่งเสริมวัฒนธรรมการวิจัยที่แข็งแกร่งโดยมุ่งเน้นไปที่โครงการประยุกต์และมุ่งเน้นชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ มหาวิทยาลัยราชภัฏควรส่งเสริมให้คณาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการวิจัยที่ตรงประเด็นในระดับภูมิภาค นำเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนที่เป็นรูปธรรม การจัดตั้งศูนย์วิจัยหรือสถาบันที่อุทิศตนเพื่อข้อกังวลของท้องถิ่นสามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิชาการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยในทางปฏิบัติ

1.3 ควรขยายความริเริ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น ธุรกิจ และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรสามารถขยายผลกระทบของโครงการริเริ่มที่นำโดยมหาวิทยาลัย ด้วยการเข้าร่วมโครงการเผยแพร่สู่ชุมชนอย่างแข็งขัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถมีส่วนสนับสนุนความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคมและเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยสถาปนาตัวเองเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น

1.4 มหาวิทยาลัยควรมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและมรดกท้องถิ่นต่อไป ความคิดริเริ่ม เช่น เทศกาลวัฒนธรรม งานกิจกรรม และโครงการอนุรักษ์มรดก ควรได้รับการสนับสนุนและขยาย ความพยายามเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีส่วนช่วยเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ

ท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมความรู้สึกรักภาคภูมิใจและการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน กระชับความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและบริบทในระดับภูมิภาค

1.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏควรพยายามสร้างและเสริมสร้างความร่วมมือกับธุรกิจอุตสาหกรรม และหน่วยงานของรัฐในท้องถิ่น ด้วยการส่งเสริมความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน มหาวิทยาลัยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรภายนอก เพิ่มโอกาสในการฝึกงานและตำแหน่งงานสำหรับนักศึกษา และมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค ความร่วมมือดังกล่าวสามารถนำไปสู่ความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์ร่วมกันเพื่อจัดการกับความท้าทายเฉพาะที่ชุมชนท้องถิ่นต้องเผชิญ

1.6 บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสามารถปรับให้เหมาะสมได้ด้วยคำแนะนำที่มุ่งเน้นไปที่การจัดหลักสูตร การวิจัยที่มุ่งเน้นชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในวงกว้าง การอนุรักษ์วัฒนธรรม และความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ การนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปปฏิบัติจะทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถเสริมความแข็งแกร่งให้กับตำแหน่งของตนในฐานะผู้ขับเคลื่อนหลักในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีส่วนสนับสนุนความก้าวหน้าทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของภูมิภาคที่มหาวิทยาลัยให้บริการอย่างแข็งขัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยติดตามผลประเมินผลการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนั้นควรมีการวิจัยติดตามผลประเมินผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามที่มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

- Albulescu, I., Albulescu, M. (2014). The University in the Community. The University's Contribution to Local and Regional Development by Providing Educational Services for Adults. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 142(14) : 5-11;
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.07.578>.
- Boonsong, K. (2014). The Development of Indicators for Local Development Roles of Phetchaburi Rajabhat University. *Journal of Education Burapha University*. 19(2) : 45-58.

Citation : Kenaphoom, S., Suktam, W. and Jantanukul, W. (2024). The Role of Rajabhat University in Being the University for Local Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.4>

- Brennan, J., Cochrane, A., Lebeau, Y., & Williams, R. (2018). The Regional Role of Universities: Some Answered and Unanswered Questions. In: The University in its Place. Springer, Dordrecht; https://doi.org/10.1007/978-94-024-1296-3_8.
- Chanayotha, P., & Na-Songkhla, J. (2015). Development of the Open Educational Rajabhat University Students Resources Using Service Learning to Enhance Public Consciousness and Creative Problem-Solving. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**. 174 (12) : 1976-1982; <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.863>.
- Fedorov, A.A., Sedykh, P.E., & Mialkina, V.E. (2019). University of Education: Structure and Main Components of Management. **European journal of educational research**. 8(4) : 1257-1268.
- Forray, R.K., & Kozma, T. (2021). The locals and their new university – A case study of social innovation. **Hungarian Educational Research Journal**. 11(4) : 463–477; DOI: 10.1556/063.2021.00039.
- Goddard, J. (2021). Covid-19. Civic Universities, Societal Innovation and the Recovery of Local Communities. *Symphony. Emerging Issues in Management*. (1) : 56–63; <https://doi.org/10.4468/2021.1.06goddard>.
- Hayeeteh, P., Shahidi, A.H., Aman, & R. (2020). Penerimaan Bahasa Melayu dalam Kalangan Pelajar Universiti Rajabhat Yala (Yru) Thailand (Acceptance of Malay Language Among Rajabhat Yala Thailand University Students). **Akademika**. 90(3) : 105-115; <https://doi.org/10.17576/akad-2020-9003-09>.
- Jantanukul, W., & Kenaphoom, S. (2018). University Role Model for Developing the Locality: Rajabhat University in Northeastern Thailand. **Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University**. 9(1) : 254-270.
- Kerdnoonwong, S. (2011). The Development of a Learning Management Model to Enhance Self-directed Learning of Adult Learners in Rajabhat University. *Scholar: Human Sciences*. 3(2). Retrieved from <http://www.assumptionjournal.au.edu/index.php/Scholar/article/view/237>.
- Kongsoongnoen, K. (2018). Integrating Education for Local Development in Lop Buri Thailand. **The 1st PGSD UST International Conference on Education**. 1 : 15-19.

Citation : สันญา เคนาภูมิ, วันชัย สุขตาม และวัชรภรณ์ จันทนกุล. (2567). บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความเป็น

มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.4>

- Nguyen Thi Thuy Loan. (2018). Rhetorical Structures and Linguistic Features of English Abstracts in Thai Rajabhat University Journals. **The Southeast Asian Journal of English Language Studies**. 24(4) : 71 – 84; <http://doi.org/10.17576/3L-2018-2404-06>.
- Niyomrath, R. (2018). The Quality of the Bachelor of Science Program in Industrial Management of Suan Sunandha Rajabhat University. *International journal of environmental and science education* 09 Aug 2018.
- Oppong, K.C. (2018). The Nexus between Universities and Local Development. **Current Research Journal of Social Sciences**. 9(2) : 21-27; <http://dx.doi.org/10.19026/crjss.9.5858>.
- Panya, A., Meekhun, K., & Na Ranong, L. (2018). Effects of a prototype training package on attitudes and constructive participation behavior in university activities of Rajabhat University students. **Kasetsart Journal of Social Sciences**. 39(1) : 73-80; <https://doi.org/10.1016/j.kjss.2018.01.006>.
- Patarapongsant, S., Kunchonnan, S., & Kunnatee, K. (2017). Roles of Rajabhat Universities in Community Development. In *Advances in Social Science, Education and Humanities Research* (Vol. 156, pp. 145-148). Atlantis Press; DOI: <https://doi.org/10.2991/icssh-17.2017.40>.
- Perondi, E. (2020). The Role of the University Campus in the Local Sustainable Economic Development. In: Fassi, D., Landoni, P., Piredda, F., Salvadeo, P. (eds) *Universities as Drivers of Social Innovation. Research for Development*. Springer, Cham; https://doi.org/10.1007/978-3-030-31117-9_4.
- Pichayakul, T. (2018). Model for Preparing Rajabhat University Students Development in the Central Region for the ASEAN Community. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*. **Turkish Online Journal of Design, Art and Communication (TOJDAC)**. 8 : 1215-1221; DOI NO: 10.7456/1080SSE/163.
- Pradabwong, S., Tanyasopon, J., Jittimanee, K., & Ponganan, N. (2016). Local Community Development: A Case Study of Rajabhat University. In *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (Vol. 229, pp. 405-412). Elsevier; DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.07.136>.

- Profiroi, M., & Brişcariu, R.M. (2021). Universities as ‘Drivers’ of Local and Regional Development. **Transylvanian review of administrative sciences (Babes-Bolyai University)**. 17(62) : 134-152; DOI: <http://dx.doi.org/10.24193/tras.62E.8>.
- Putpuek, N., Rojanaprasert, N., & Atcharyachanvanich, K. (2018). Comparative Study of Prediction Models for Final GPA Score: A Case Study of Rajabhat Rajanagarindra University. IEEE/ACIS 17th International Conference on Computer and Information Science (ICIS), Singapore, 2018, 92-97, doi: 10.1109/ICIS.2018.8466475.
- Rees, G. (2009). Universities and the Regional Agenda: The Role of the 'Non-Metropolitan' University. **Journal of Higher Education Policy and Management**. 31(1) : 55-67; DOI: <https://doi.org/10.1080/13600800802681308>.
- Thongphukdee, C., & Ratanaolarn, T. (2021). Factors affecting ASEAN teacher competencies: study on pre-service teachers in Rajabhat University in Thailand. **Education**. 42(1) : 146-154; DOI: 10.48082/espacios-a21v42n01p12.
- Tomasi, S., Paviotti, G., & Cavicchi, A. (2020). Educational Tourism and Local Development: **The Role of Universities**. **Sustainability**. 12(17) : 6766; <https://doi.org/10.3390/su12176766>.
- Udom, C., Butchiwan, P., & Paiboonrattananon, N. (2021). Lesson Learned - The Quality of Life Development and Income Enhancement for The Local Community Project from The Mission as a Higher Education Institute for Local Development of Phranakhon Rajabhat University. **PSYCHOLOGY AND EDUCATION**. 58(1) : 3676-3681; <https://doi.org/10.17762/pae.v58i1.1361>.
- Wajeetongratana, S., & Thammasane, S., (2016). The Antecedent Factor Affecting Manpower's Working Performance of Suan Sunandha Rajabhat University. World Academy of Science, Engineering and Technology. **International Journal of Economics and Management Engineering**. 3(12) : 132-137.
- Walczak, J. (2017). The Significance of a University for the Development of Local Administration on the Example of Polkowice, One of the Richest Communes in Poland. **MINIB**. 16(2) : 33-66; DOI: <https://doi.org/10.14611/minib.16.02.2015.08>.

Citation : สันญา เคนาภูมิ, วันชัย สุขตาม และวัชรภรณ์ จันทนกุล. (2567). บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏกับความเป็น

มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 2(1) : 49-70;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.4>

พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ King Chitrasen and the Establishment of the Kingdom of Chenla in the Ancient Khmer Era

พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน)^{1*} พระครูปริยัติกิตติวรณ (ได้ทุกทาง)²

พระอธิการอำพน จารุโณ (ดาราศาสตร์)³ และธนรัฐ สะอาดเยี่ยม⁴

Phra Saksan Thanayutto (Sithon)^{1*}, Phrakru Pariyatkitiwan (Daithukthang)²,
Phraathikan Amphon Jarupho (Darasas)³ and Thanarat Sa-ard-iam⁴

Received : May 18, 2023; Revised : July 14, 2023; Accepted : July 14, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาถึงพระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ จากการศึกษา พบว่า พนมดงรักเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดในยุคของอาณาจักรเจนละ ซึ่งมีบทบาทต่อพุทธศาสนาที่เป็นแกนกลางของการสร้างประวัติศาสตร์ขอมโบราณในยุคนั้น พนมดงรักเป็นภูเขาที่ทอดตัวยาวกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาโดยเป็นที่ราบสูงจากแหล่งประวัติศาสตร์ในยุคขอมโบราณ ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 6-7 พระเจ้าจิตรเสนเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างอาณาจักรเจนละ ในยุคขอมโบราณมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในพุทธศตวรรษที่ 11-12 จากหลักฐานด้านสถาปัตยกรรมในศาสนสถาน โบราณวัตถุ พบศิลาจารึกของพระเจ้าจิตรเสนและแหล่งโบราณคดีที่สำคัญที่แสดงให้เห็นว่าในเขตพื้นที่ของพนมดงรักนั้น เป็นแห่งกำเนิดของการพัฒนาอาณาจักรขอมโบราณก่อนที่มีการสถาปนาศูนย์กลางแห่งอาณาจักรเจนละขึ้นที่ปราสาทวัดภูเขวงจำปาศักดิ์ ประเทศลาว พร้อมทั้งยังมีบทบาทต่อพุทธศาสนาที่สืบเนื่องทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

¹⁻⁴หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์; Ph.D. Program in Buddhist Studies, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : seksansriton@gmail.com

Citation : Sithon, S., Daithukthang, Daithukthang, P., Darasa, A. and Sa-ard-iam., T. (2024). King Chitrasen and the Establishment of the Kingdom of Chenla in the Ancient Khmer Era. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

คำสำคัญ (Keywords) : พระเจ้าจิตรเสน, อาณาจักรเจนละ, ยุคขอมโบราณ

Abstract

This academic article focused on the study of King Chitrasen's role in the establishment of the Chenla Kingdom in the ancient Khmer era. It was found that Phanom Dongrak was the oldest-historical source in the era of the Chenla Kingdom: had a role in the core of the establishment of the history of the ancient Khmer to Buddhism in that era. Phanom Dongrak: the mountain stretching the border of Thailand and Cambodia, which was the plateau of the historical source in the ancient Khmer era. During the 6-7 century B.C., King Chitrasen was an important person to build the Kingdom of Chenla. The ancient Khmer era was prosperous in the 11-12 Century B.C. The inscription of King Chitrasen and the artifacts found as the architectural evidence of a religious place signified the generating of the evolution of the kingdom of the ancient Khmer in the Phanom Dongrak areas before the establishment of the center of the Kingdom of Chenla at Phoo temple in Champasak District, Laos including having had a significant role in the succession of Buddhism so far.

Keywords : King Chitrasen, Kingdom of Chenla, The Ancient Khmer Era

บทนำ (Introduction)

ประวัติศาสตร์ยุคขอมโบราณนั้น มีพัฒนาการที่ยาวนานและมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องของแต่ละยุค ทั้งนี้เพื่อให้เห็นที่มาของประวัติศาสตร์ทั้งหลาย จึงได้กำหนดเนื้อหาออกได้เป็น 3 ยุค คือ ยุคแรกสุดคือ อาณาจักรฟูนัน พ.ศ.611–1093 ต่อด้วยยุคของอาณาจักรเจนละราว พ.ศ.1093–1345 และต่อมาในยุคของจักรวรรดิเขมร พ.ศ.1345–1974 อีกพัฒนาการหนึ่งคือ บทบาทหน้าที่ของการพัฒนาการด้านคำสอน คติธรรม ความเชื่อและศาสนา ซึ่งมีผลต่อการเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาพนมดงรัก ตั้งแต่ยุคพุทธศตวรรษที่ 3 ในยุคพระเจ้าอโศกมหาราชนั้น พระองค์ได้ทรงสมณทูตออกมาประกาศศาสนาธรรม ถึง 9 สาย และสายที่ 8 คือ เขต

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

ดินแดนสุวรรณภูมิ ได้แก่กลุ่มประเทศในอุษาคเนย์ คือไทย พม่า กัมพูชา และลาวในปัจจุบัน ยังพบว่า ประวัติศาสตร์ยุคขอมโบราณนั้นมีบทบาทหน้าที่ต่อหลักฐานที่ปรากฏผ่านจากศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และศาสนบุคคลที่มีร่องรอยโบราณคดีถึงปัจจุบัน ตั้งแต่ยุคแรกขอมโบราณโดยมีการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรมโดยมีพุทธศาสนาเป็นแกนกลาง และได้มีการนำเอาอารยธรรมของชนชาวมุขทวิป ซึ่งเป็นมาตุภูมิของพุทธศาสนามาเผยแพร่ในเขตดินแดนอุษาคเนย์อีกด้วย (บุญเรือง คัชมาย์, 2553 : 1)

บทบาทหน้าที่ที่มีต่ออิทธิพลด้านประวัติศาสตร์ในยุคขอมโบราณนั้น ทั้งด้านศาสนาและความเชื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความมั่นคงทางจิตใจ เพราะฉะนั้น ศาสนาจึงเป็นผลของความต้องการทางจิตใจการแสดงออกซึ่งความคิด และความเชื่อของมนุษย์ เป็นการยกระดับจิตใจคนให้เป็นอารยชน โดยตั้งอยู่บนฐานแห่งศีลธรรมวัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงาม และกฎหมายที่เที่ยงตรงต่ออารยธรรมขอมโบราณของมนุษย์ในสมัยนั้น มีองค์ประกอบและมีความสัมพันธ์กันทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองทางปัญญาความคิด และด้านศิลปะ ฯลฯ ที่แสดงให้เห็นถึงสถานภาพของสังคม และประวัติศาสตร์ในยุคขอมโบราณขอมนั้น ที่ปรากฏหลักฐานชัดเจนในรูปแบบของโบราณสถาน (ศรีศักร วัลลิโภด, 2546 : 144-175)

กล่าวได้ว่า บทบาทหน้าที่ที่มีต่ออิทธิพลด้านประวัติศาสตร์ในยุคขอมโบราณนั้น ถือได้ว่าเป็นพัฒนาการทางสังคมที่มีอิทธิพลทั้งประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต วิถีสังคม ส่วนในทางพุทธศาสนาที่เป็นอารยธรรมในการประพฤติปฏิบัติธรรมอันเป็นวิถีปฏิบัติที่สืบทอดกันมา จนเกิดเป็นลัทธิศาสนามีกฎข้อบังคับ พิธีกรรม เกิดประเพณีต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น เกิดการบูชาเทพเจ้า บทสวด สถานที่บูชา เทพเจ้า เกิดพิธีกรรมต่าง ๆ เกิดเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบพิธีกรรม และเกิดงานศิลปะที่เกี่ยวกับเทพเจ้าที่นับถือเพื่อการบูชา และแสดงความเคารพในสิ่งที่มนุษย์จินตนาการขึ้น โดยแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในลักษณะรูปธรรมต่าง ๆ เช่น ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม วรรณคดี และดนตรี นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ให้หลุดพ้นจากความกลัวจากภัยธรรมชาติอีกด้วย ดังนั้น ในบทความวิชาการนี้ ผู้เขียนจึงขอเสนอเกี่ยวกับบทบาทของพระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ ทั้งนี้เพื่อนำเสนอมุมมองของยุคอาณาจักรเจนละที่มีความเจริญสูงสุดในสมัยของพระเจ้าจิตรเสนพร้อมทั้งบทบาทในการสร้างอาณาจักรเจนละ ดังที่ปรากฏในอาณานิเวศพงมดงรักที่ก่อให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ด้านอารยธรรมที่สืบเนื่องต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

บทบาทของพระเจ้าจิตรเสน

พระเจ้าอวรมันที่ 1 พระมหากษัตริย์แห่งอาณาจักรเจนละ ครองราชย์ ค.ศ. 550-ค.ศ. 600 ทรงเป็นเชษฐาของพระเจ้ามเหศวรมัน พระองค์ทรงเป็นเชื้อพระวงศ์ในอาณาจักรพุนัน และทรงปกครองเมืองกวปุระ พระองค์ได้ร่วมกันกับเจ้าชายจิตรเสนยกกองทัพเข้าชิงราชสมบัติจากพระเจ้าอวรมัน เพราะเห็นว่า พระเจ้าอวรมันขาดความชอบธรรมในการขึ้นครองราชสมบัติ โดยหลังจากที่พระเจ้าเกาติณยะชัยวรมันสวรรคตแล้ว พระเจ้าอวรมันทรงสังหารรัชทายาทที่ชอบธรรมที่ประสูติจากพระอัครมเหสีแล้วทรงขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์แห่งพุนัน พระเจ้าอวรมันที่ 1 มีชัยชนะเหนือพระเจ้าอวรมันได้และยึดราชธานีวธปุระได้สำเร็จ จากนั้นทรงใช้เวลาอีกหลายปี ในศึกสงคราม เพื่อรวบรวมและขยายอาณาจักร เจ้าชายจิตรเสนเป็นแม่ทัพที่เกรียงไกรทรงยกกองทัพเข้าปราบปรามหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรพุนัน เพื่อรวมเข้ากับอาณาจักรเจนละ พระเจ้าอวรมันที่ 1 ทรงเข้าพิธีราชาภิเษกในปี ค.ศ. 550 ทรงเป็นปฐมกษัตริย์แห่งอาณาจักรเจนละ ทรงสวรรคตในปี ค.ศ. 600 เจ้าชายจิตรเสน (พระเจ้ามเหศวรมัน) ได้ชิงราชสมบัติจากพระโอรสของพระองค์และขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์แห่งอาณาจักรเจนละ พระเจ้าจิตรเสนทรงเป็นเจ้าชายที่มีความเชี่ยวชาญการศึกสงคราม จดหมายเหตุจีนสมัยราชวงศ์ซุ่ยได้กล่าวไว้ว่า เมื่อประมาณ พ.ศ. 1132 - 1161 ได้มีการบันทึกไว้ว่า “พระเจ้าจิตรเสนพระองค์นี้น่าจะได้เผชิญศึกสงครามควบคู่ไปกับพระเชษฐาของพระองค์ คือพระเจ้าอวรมันที่ 1 เจ้าชายทั้ง 2 พระองค์ทรงเป็นนักรบ และได้ร่วมแรงร่วมใจกันก่อตั้งอาณาจักรเจนละขึ้น โดยยกกองทัพต่อต้านอาณาจักรพุนันจนประสบชัยชนะ ทุกครั้งที่พระเจ้าจิตรเสนได้รับชัยชนะ พระองค์ทรงสร้างศาสนสถานพร้อมทั้งจารึก และเพื่อประกาศพระราชประสงค์ที่สร้างรูปเคารพขึ้น เพื่อน้อมเป็นการอุทิศถวายแด่พระศิวะเทพเจ้า โดยมีพระประสงค์ที่จะให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวของปวงชน ณ อาณาบริเวณนั้น ๆ อีกทั้ง เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองและยังเป็นที่ยึดเหนี่ยวของชัยชนะของพระองค์ด้วย (ธิดา สารยา, 2540 : 12-17)

จากการค้นพบศิลาจารึกที่ระบุพระนามของพระเจ้าจิตรเสน หรือพระเจ้ามเหศวรมันในปัจจุบันนี้พบแล้ว จำนวน 10 หลัก และส่วนใหญ่พบบนแท่งหินที่ทำขึ้น โดยเฉพาะบนฐานประติมากรรม และบนผนังถ้ำ โดยส่วนมากจารึกไว้ด้วยภาษาสันสกฤตเหมือนกันทุกหลัก ถึงแม้จะไม่ปรากฏศักราช จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลจากเอกสาร และนำมาวิเคราะห์รูปอักษรในจารึก ทำให้ทราบว่าป็นรูปอักษรปัลลวะ ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12 จารึกเหล่านี้พบอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 5 หลัก ได้แก่ จารึกปากแม่น้ำมูล 1 และ 2 จารึกปากโดมน้อย จารึกวัดสุปัฏ

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ใต้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.5>

นาราม และจารึกถ้ำภูหมาโน จารึกถ้ำเปิดทอง 3 หลัก ที่อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ บริเวณลุ่มแม่น้ำชีตอนบน และยังพบจารึกวัดศรีเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบจารึกช่องสระแจงที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เชื่อกันว่าจารึกที่กล่าวถึงพระนามของกษัตริย์ขอมปรากฏอยู่ ณ ที่ใดก็อาจจะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรขอมกับดินแดนนั้น ๆ ในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงร่องรอยความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรเจนละ ในรัชกาลพระเจ้ามเหศวรมันที่มีอาณาเขตครอบคลุมลุ่มน้ำโขง ตั้งแต่เมืองภูปะ ซึ่งเป็นเมืองราชธานีในเขตประเทศกัมพูชา ผ่านเมืองจำปาสัก เขตประเทศลาว เข้าสู่ดินแดนทิศตะวันตกเขตประเทศไทยที่ปากแม่น้ำมูล จังหวัดอุบลราชธานี ล่องตามลำน้ำเข้ามาถึงบริเวณจังหวัดบุรีรัมย์ และขึ้นมาตามลำน้ำที่จังหวัดขอนแก่น ส่วนดินแดนตอนใต้ขึ้นไปถึงบริเวณเทือกเขาตองเร็ก (พนมดงรัก) ที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งอยู่ในลุ่มแม่น้ำบางปะกง และบางที่อาจจะเลยเข้าไปถึงลุ่มแม่น้ำป่าสักที่จังหวัดเพชรบูรณ์อีกด้วย (อุไรศรี วรตะริน, 2545 : 75)

หลักฐานทางประวัติศาสตร์รุ่นแรกสุดที่ค้นพบ

จากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์รุ่นแรกสุดที่พบ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนโบราณในแถบอีสานกับอาณาจักรเจนละ ทั้งในด้านการปกครองและศาสนา ระยะแรกเริ่มโดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ ลัทธิไศวนิกาย ข้อความที่ปรากฏในจารึกทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1) เมื่อกล่าวถึงพระนามพระเจ้าจิตรเสน ไม่ได้กล่าวถึงพระนามพระเจ้ามเหศวรมัน ได้แก่ จารึกถ้ำเปิดทอง แสดงว่ามีการจารึกในสมัยที่พระองค์ยังเป็นพระเจ้าจิตรเสน ทรงนับถือศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย ตามบรรพบุรุษ เมื่อทำสงครามชนะข้าศึกแล้ว พระองค์ได้สร้างศิวลึงค์ด้วยความภักดีตามคำสั่งของพระบิดาและมารดา

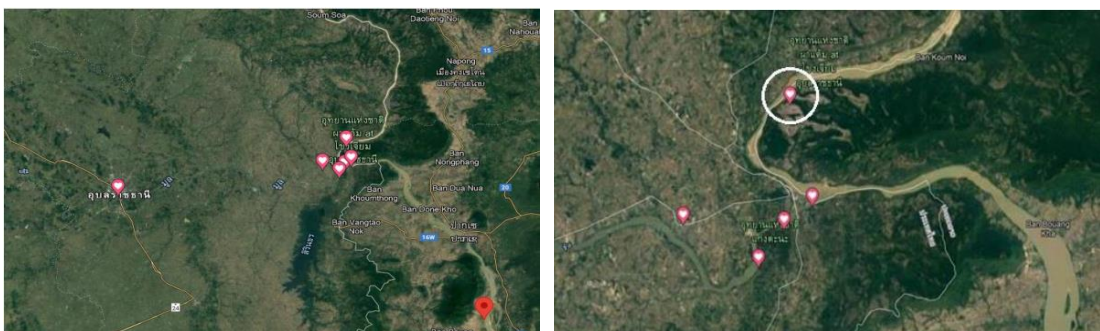
2) เมื่อกล่าวถึงพระประวัติพระเจ้ามเหศวรมัน ในการสร้างศิวลึงค์ไว้เป็นเครื่องหมายแห่งชัยชนะของพระองค์ ได้แก่ จารึกปากน้ำมูล 1 และ 2 จารึกวัดสุปฏิญนาราม และจารึกปากโตน้อย

3) เมื่อกล่าวถึงพระประวัติพระเจ้ามเหศวรมัน เหมือนกลุ่มที่ 2 แต่ตอนท้ายต่างกัน คือให้สร้างโคอุสภะไว้เป็นสวัสดิมงคลแก่ชัยชนะของพระองค์ ได้แก่ จารึกถ้ำภูหมาโนและจารึกวัดศรีเมืองแอม

4) เมื่อกล่าวถึงการสร้างบ่อน้ำไว้ให้แก่ประชาชน ในจารึกช่องสระแจงในกลางพุทธศตวรรษที่ 12 เจ้าชายจิตรเสน ก็ได้สถาปนาพระองค์ขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งเจนละ เพื่อสืบแทนพระเจ้ากวรรณที่ 1 ทรงพระนามว่า พระเจ้ามเหศวรมัน ทำให้อาณาจักรเจนละของพระองค์ยังแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำโขงตั้งแต่เมืองภวปุระ (เหนือกำแพงม) ในประเทศกัมพูชาปัจจุบัน ขึ้นไปจนถึงแคว้นจำปาศักดิ์ของประเทศลาว และเข้าสู่ดินแดนของประเทศไทยที่ปากน้ำมูล อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ขยายไปตามลุ่มแม่น้ำมูล และแม่น้ำชีไปจนถึงลุ่มน้ำป่าสักและดินแดนทางใต้ ตั้งแต่บริเวณเทือกเขาพนมดงรัก (พนมดงรัก) ไปจนถึงลุ่มน้ำบางปะกงบางส่วนอีกด้วย ในขณะเดียวกัน พระองค์ก็ยังทรงมีสัมพันธ์ไมตรีที่ดีกับอาณาจักรจามปา ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของอาณาจักรเจนละออกไป (ธิดา สารยา, 2546 : 10-18)

บริเวณแม่น้ำโขงในเขตจังหวัดอุบลราชธานีและในฝั่งประเทศลาว ในช่วงยุคสมัยของพระเจ้ามเหศวรมันคงจะมีความสำคัญมาก เพราะพบจารึกของพระองค์เป็นจำนวนมากถึง 7 หลัก และจารึกทุกหลักล้วนแล้วแต่มีข้อความว่า พระองค์ได้รับชัยชนะบริเวณนี้ทั้งหมดแล้ว จึงได้ให้สร้างคิ่วลิ่งหรือโค ศิลาตั้งไว้ เพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งชัยชนะของพระองค์ ทำให้ผู้ศึกษาต้องหาคำตอบว่า ทำไมพระองค์ถึงต้องให้เอาจารึกไปตั้งไว้บริเวณนั้นมากที่สุด และบ้านเมืองในบริเวณนั้นที่มีอายุร่วมสมัยเดียวกับพระองค์มีจำนวนมาน้อยเท่าใด

ภาพที่ 1 แสดงแผนที่และแหล่งที่พบจารึกพระเจ้ามเหศวรมัน

ที่มา : จากงานวิจัยของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณวดี ศักขิมา “จารึกพระเจ้ามเหศวรมัน” (2562 : 122)

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโณ (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

พระเจ้ามเหศวรมัน ทรงมีพระราชโอรสอยู่พระองค์หนึ่ง มีพระนามว่า อีสานวรมัน (Isanavaraman) ซึ่งต่อมาก็ทรงได้เป็นกษัตริย์ที่เข้มแข็ง และได้สร้างราชธานีขึ้นที่เมืองอีสานปุระ ซึ่งก็คือ เมืองสมโบไพรกุก ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดกำแพงเพชร พุทธศตวรรษที่ 12 นั้นอาณาจักรเจนละก็เริ่มอ่อนแอลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาถึงสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 1 แห่งอาณาจักรเจนละก็ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นอาณาจักรเจนละบก และอาณาจักรเจนละน้ำ ในบริเวณอาณาจักรเจนละบกนั้น เข้าใจว่าน่าจะครอบคลุมอยู่ระหว่างสองฝั่งแม่น้ำโขงทั้งดินแดนในเขตภาคอีสานของประเทศไทย และดินแดนบางส่วนของประเทศลาว ตั้งแต่หลวงพระบางเวียงจันทน์ลงมาถึงจำปาสัก ส่วนบริเวณอาณาจักรเจนละน้ำ น่าจะครอบคลุมลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้ และบริเวณทะเลสาบใหญ่ของประเทศกัมพูชาในปัจจุบัน เมื่อราวพุทธศตวรรษที่ 14 เริ่มเข้ายุคทองของอาณาจักรขอมโบราณ และเมื่อพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 ได้ประกาศอิสรภาพไม่ขึ้นต่ออาณาจักรศรีวิชัย แห่งหมู่เกาะชวาแล้ว พระองค์ทรงรวบรวมอาณาจักรเจนละบกและเจนละน้ำให้เป็นปึกแผ่นเดียวกันและทรงรับลัทธิไศเลนทร หรือ “เทวราชา” จากชวามาสถาปนาในอาณาจักรของพระองค์ด้วย ฉะนั้น จนเกิดเป็นราชประเพณีในการสร้างปราสาทหรือเทวาลัย ซึ่งเป็นที่ศาสนสถานบนฐานเป็นชั้นถวายเป็นทิพย์วิมานของเทพเจ้าบนโลกมนุษย์ และเป็นราชสุสานของกษัตริย์ขอมโบราณในยามเสด็จสวรรคต และหลอมดวงพระวิญญาณเป็นหนึ่งในเดียวกับเทพเจ้าที่พระองค์นับถือ (คงเดช ประพัฒน์ ทอง, 2529: 1) เช่นที่ปรากฏที่วัดสระกำแพงใหญ่ ในจังหวัดศรีสะเกษ เป็นปราสาทขอมที่มีขนาดใหญ่และสมบูรณ์ที่สุดของจังหวัด ลักษณะเป็นปรางค์ 3 องค์ บนฐานเดียวกันเรียงกันในแนวทิศเหนือ-ใต้ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ปรางค์ประธานอยู่ตรงกลาง ก่อด้วยหินทราย มีอิฐแซมบางส่วน มีทับหลังจำหลักภาพพระอินทร์ทรงช้างบนแท่นเหนือหน้ากาล ส่วนปรางค์อีก 2 องค์ เป็นปรางค์อิฐ มีส่วนประกอบตกแต่งที่เป็นหินทราย เช่น ทับหลังกรอบหน้าบันและกรอบเสาประตู ด้านหลังปรางค์องค์ทิศใต้มีปรางค์ก่ออิฐอีก 1 องค์ ด้านหน้ามีวิหาร ก่ออิฐ 2 หลัง ล้อมรอบด้วยระเบียงคต ก่อด้วยศิลาแลงและหินทราย มีโคปุระหรือประตูซุ้มทั้ง 4 ทิศ ส่วนวิหารก่อด้วยอิฐซึ่งอยู่ทางด้านทิศเหนือ มีทับหลังสลักภาพพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ อยู่เหนือพระยานันตนาคราช ท่ามกลางเกษียรสมุทร และที่วิหารก่ออิฐทางด้านทิศใต้ มีทับหลังรูปพระอิศวรกับพระอุมาประทับนั่งเหนือโคนนที จากหลักฐานจารึกที่ปรากฏบนหน้าบัน ทับหลัง และโบราณวัตถุต่าง ๆ โดยเฉพาะจารึกที่หีบประตูปราสาทสระกำแพงใหญ่ สรุปได้ว่า ปราสาทแห่งนี้สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 16 ตรงกับศิลปะขอมแบบบาปวน เพื่อเป็นเทวาลัยถวายแด่พระศิวะและเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 ได้มีการ

เปลี่ยนแปลงเป็นวัดในพุทธศาสนาเถรวาท จากการศึกษาร่องรอยของปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่จะปรากฏในรูปภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงหลักฐานจารึกที่ปรากฏบนหน้าบัน ทับหลัง และโบราณวัตถุต่าง ๆ ในปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่

ที่มา : จากผู้เขียน ถ่ายเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2566

การค้นพบศิลาจารึกของพระเจ้าจิตรเสน เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือว่า พระราชอำนาจของพระเจ้าจิตรเสนนั้น ได้ครอบคลุมทุกภาคส่วนทั้งสองฟากฝั่งของแม่น้ำโขงและลุ่มแม่น้ำมูล-ชี จนถึงแคว้นศรีสุทโธ ในเขตประเทศลาวที่มีปราสาทวัดภูในแขวงจำปาสัก เป็นศาสนสถานของลัทธิไศวนิกายที่สำคัญ ดังนั้น พื้นที่แอ่งโคราชภาคอีสานในประเทศไทยและเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงเขตจำปาสักในประเทศลาว เป็นรากฐานกำลังทางการเมืองและการเมืองในการแผ่พระราชอำนาจของพระเจ้าจิตรเสน ก่อนที่จะแผ่ขยายอิทธิพลไปสู่ภาคตะวันออกของประเทศไทยจนถึงเขตอรัญประเทศ และแผ่อิทธิพลเข้าสู่บริเวณรอบทะเลสาบเขมร (สุภัทรดิศ ดิศกุล, 2532 : 110-125)

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

ภาพที่ 3 แสดงศิลปจารึกของพระเจ้าจิตรเสน ณ ปราสาทวัดภู ในแขวงจำปาสัก ประเทศลาว

ที่มา : <https://th.trip.com/moments/detail/pakse-14790-119129705/>

สืบค้น 17 พฤษภาคม 2566

กล่าวได้ว่า ประวัติพระเจ้าจิตรเสน มเหศวรมัน เมื่อครั้งพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 ได้รวมอำนาจเป็นปึกแผ่นถือได้ว่าเป็นยุคที่รุ่งเรืองอย่างสูงสุดในประวัติศาสตร์ขอมโบราณ นอกจากนั้นก็ถือเป็นการเริ่มประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองของอาณาจักรขอมโบราณ แล้วก็จะก่อเกิดศิลปกรรมก่อสร้างขนาดใหญ่ที่มีคุณค่ามหาศาล พระองค์ทรงนำความเชื่อใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ศิลปะ ฆตกรรมของชาวขอม ทั้งนี้เรื่องราวของรัชสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 ปรากฏอยู่ในศิลปจารึกค้นพบที่ปราสาทสด๊กก๊กธม บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เขตอำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว จากหลักฐานทางโบราณคดีระบุว่า เมืองหลวงของอาณาจักรขอมในสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 นั้น พบว่ามีหลายแห่ง เช่น ที่อมเรนทรปุระ บนเทือกเขาพนทูกเลน ทางตะวันตกของนครวัด เมืองหริทราลย์ที่ตำบลโรสุในปัจจุบัน

พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างอาณาจักรเจนละ

สมัยพระเจ้าจิตรเสนหรือศรีมเหศวรมัน (ครองราชย์ พ.ศ. 1143-1159) แห่งอาณาจักรเจนละ พระองค์ทรงเป็นวีรกษัตริย์ผู้ชำนาญด้านการสู้รบจึงได้แผ่ขยายดินแดน และพระราชอำนาจออกไปยังดินแดนต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนครอบคลุมพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงฝั่งซ้ายและขวา และลุ่มแม่น้ำมูล-ชี พระเจ้าจิตรเสนเป็นพระอนุชาของพระเจ้าศรีภวรวรมันที่ทรงสืบเชื้อสายสกุลมาจากราชวงศ์ฟูนัน ทั้งสองพระองค์ได้ทรงสู้รบเคียงบ่าเคียงไหล่ร่วมกันมา จนกระทั่งในช่วงที่มีการขยายอาณาเขตในยุคแรก ๆ ของการก่อตั้งอาณาจักรเจนละในพุทธศตวรรษที่ 11 และในระยะต่อมาพระเจ้าจิตรเสนก็ได้สถาปนาอาณาจักรเจนละที่ยิ่งใหญ่ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ต่อมาได้มีการขุดค้นพบจารึกของพระเจ้าจิตรเสนอย่างหนาแน่นในหลายพื้นที่

ราวพุทธศตวรรษที่ 11 อาณาจักรฟูนันอ่อนแอลงและล่มสลาย พระเจ้าภวรวรมันที่ 1 ซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์องค์หนึ่งของอาณาจักรฟูนัน ก็ได้ประกาศตนเป็นอิสระ แยกตัวออกมาจากอาณาจักรฟูนันรวบรวมกำลังมาตั้งอาณาจักรแห่งใหม่ขึ้น เรียกว่า อาณาจักรเจนละ คำว่า เจนละมาจากภาษาเขมรว่า “ซานเลือ” ออกเสียงตามภาษาเขมรว่า เจือนเลอ หมายถึง ข้างบน ขึ้นบน ที่ข้างบน ด้านเหนืออันหมายถึงดินแดนที่อยู่เหนือทะเลสาบเขมรในปัจจุบันขึ้นมา ผู้เชี่ยวชาญทางโบราณคดีได้นำเอาจดหมายเหตุของชาวจีนที่บันทึกไว้ในราวพุทธศตวรรษที่ 6 ไปตรวจสอบพร้อมทั้งพิจารณาหลักฐานที่ได้จากศิลาจารึกและโบราณวัตถุต่าง ๆ ที่ค้นพบ ต่างมีความเห็นตรงกันว่า อาณาจักรเจนละนั้น มีจุดเริ่มต้นที่น่าจะมีถิ่นที่อยู่แถบเมืองเศรษฐปุระ ในบริเวณแถบปราสาทวัดกูริมฝั่งแม่น้ำโขง แคว้นจำปาสักในประเทศลาวปัจจุบัน ต่อมาก็ได้ขยายอาณาเขตลงมาสู่ตอนล่างในถิ่นที่เคยเป็นอาณาเขตแคว้นของอาณาจักรฟูนันมาก่อน และได้สถาปนาศูนย์กลางอาณาจักรในบริเวณแถบเมืองภวปุระ (เหนือกำแพงม) เหนือทะเลสาบใหญ่ในประเทศกัมพูชาปัจจุบัน ในระหว่างที่พระเจ้าภวรวรมันที่ 1 ยังทรงครองราชย์อยู่

พระอนุชาของพระองค์ ชื่อเจ้าชายจิตรเสน ได้ทำการขยายอาณาเขตและได้รวบรวมเอาบ้านเมืองน้อยใหญ่ในบริเวณใกล้เคียง แผ่อาณาเขตลงสู่ดินแดนขอมโบราณ ในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง โดยทุกครั้งที่ทรงได้รับชัยชนะ หรือแผ่อำนาจไปถึงพระองค์ก็จะสร้างศาสนสถาน และรูปเคารพ พร้อมกับจารึกขึ้น เพื่อเป็นการอุทิศถวายแด่พระศิวเทพ ทั้งนี้พระองค์ยังได้มีพระราชประสงค์ เพื่อจะให้เป็นที่เคารพสักการะแก่ปวงพสกนิกรของพระองค์ ณ บริเวณชุมชนแห่งนั้น ๆ ด้วย จารึกพระเจ้าจิตรเสนเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในแถบลุ่มแม่น้ำโขง-ชี-มูล จากหลักฐาน

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ใต้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

การแพร่กระจายของวัฒนธรรมเจนละ หรือวัฒนธรรมขอมสมัยก่อนเมืองพระนคร (ราวพุทธศตวรรษที่ 12-14) เข้ามาสู่ดินแดนประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็นจารึกและพบมากในประเทศไทยจึงมีข้อความสอดคล้องกันดีกับจารึกที่พบในประเทศกัมพูชา และยังสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อใดที่กษัตริย์ที่ทรงอำนาจ ขันครองราชย์ที่ราชธานีของอาณาจักรขอมแล้ว พระองค์ก็มักจะแผ่พระเดชานุภาพเข้าไปในดินแดนใกล้เคียงรวมถึงประเทศไทยด้วย (ธิดา สารยา, 2538 : 6-7)

อาณาจักรเจนละก็เป็นเช่นเดียวกับอาณาจักรพูนัน ซึ่งมีการขนานนามจากชาวจีนในความเป็นจริงแล้วอาณาจักรเจนละนั้น ได้ร่วมสมัยกับอาณาจักรกัมพูชา ก่อนการฟื้นฟูในพุทธศตวรรษที่ 14 ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรเจนละค่อนข้างซับซ้อน ยังคงความสับสนเป็นอย่างยิ่งตลอดระยะเวลาที่ยาวนานของอาณาจักรเจนละ อาจแบ่งออกได้ 2 สมัยด้วยกัน คือ เจนละที่มีชัยเหนืออาณาจักรพูนัน และอาณาจักรที่บรรลุถึงความเจริญสูงสุด ฉะนั้น อาณาจักรเจนละแบ่งแยกออกในพุทธศตวรรษที่ 13 ซึ่งมีความเป็นสมัยที่สิ้นสุดการเป็นอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ในอุษาคเนย์ (ศรีศักร วัลลิโภดม, 2531 : 1) ความเจริญสูงสุดของอาณาจักรพูนันอยู่ในพุทธศตวรรษที่ 9 แล้วเริ่มเสื่อมในพุทธศตวรรษที่ 10 ต่อมาอาณาจักรแห่งนี้ได้ตกเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรเจนละ เมื่อราวพุทธศตวรรษที่ 11 จากนั้นอาณาจักรพูนันก็สูญหายไป เนื่องจากได้เกิดมีอาณาจักรขอมขึ้นมาแทนในดินแดนของอาณาจักรพูนันเดิม เมื่ออาณาจักรพูนันล่มสลายเมื่อพุทธศตวรรษที่ 11 อาณาจักรเจนละได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาอีกครั้ง เมื่ออาณาจักรเจนละมีอิทธิพลมากขึ้น จึงได้แผ่อำนาจมาทางอาณาจักรพูนัน จึงทำให้เกิดการต่อสู้ชิงอำนาจเป็นใหญ่ในดินแดนดังกล่าว ในที่สุดอาณาจักรเจนละก็สามารถครอบครองดินแดนแถบนี้ได้ ซึ่งที่แห่งนี้ที่ตั้งของประเทศไทยปัจจุบันนี้ เดิมนี้เป็นดินแดนส่วนหนึ่งของอาณาจักรพูนันเดิม เนื่องจากได้พบหลักฐานทางโบราณคดีในประเทศไทย คือ ทับหลังหินทรายแกะสลัก อยู่ในช่วงยุคไพรกะเม็ง (พ.ศ.1180-1250) (ธิดา สารยา, 2538 : 6-7)

หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของอำนาจของอาณาจักรเจนละที่ครอบคลุมดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย คือ จารึกของพระเจ้าศรีมเหศวรมัน ได้แก่ จารึกถ้ำเป็นทองด้านในและด้านนอก 3 หลัก จารึกวัดพระธาตุศรีโหม่ง จารึกปากน้ำมูล 2 หลัก จารึกลำโดมน้อย (กรมศิลปากร กรม, 2535 : 62-65) หลักศิลาจารึกเจ้าชายจิตรเสน ริมฝั่งแม่น้ำมูล ปากลำโดมน้อย ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ ตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นแท่งหินทรายรูปเสมา ขนาดกว้าง 38.80 ซม. สูง 147 ซม. หน้า 37.7 ซม. มีอักษรปัลลวะสันสกฤต จำนวนด้าน 1 ด้าน มี 6 บรรทัด ข้อความในจารึกกล่าวถึงพระเจ้าจิตรเสน กษัตริย์ผู้

ยิ่งใหญ่ทรงได้ชัยชนะเหนือกัมพูประเทศ และได้เฉลิมพระนามว่า “ศรีมเหศวรมัน” หรือพระเจ้ามเหศวรมัน กล่าวถึงการสร้างพระศิวลึงค์ อีกทั้งโปรดให้สร้างรูปเคารพต่าง ๆ ในลัทธิไศวนิกายไว้เพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งชัยชนะของพระองค์ หลักศิลาจารึกจึงเป็นหลักฐานอย่างดีว่า อารยธรรมแถบลุ่มแม่น้ำชี และลุ่มแม่น้ำมูลในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11-12 ดังปรากฏในภาพที่ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4 แสดงหลักศิลาจารึกเจ้าชายจิตรเสน ริมฝั่งแม่น้ำมูล ปากลำโดมน้อย ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ

ที่มา : <https://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=1191> สืบค้น 17 พฤษภาคม 2566

กล่าวได้ว่า ในราชวงศ์ของอาณาจักรเจนละสืบเชื้อสายลงมาจากฤๅษีกัมพูกับเทพธิดาเมร่า กำเนิดของอาณาจักรเจนละ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของสปป.ลาว ในปัจจุบัน อาณาจักรนี้ครอบคลุมดินแดนลุ่มแม่น้ำโขง รวมถึงประเทศลาวและประเทศไทยบางส่วน ศูนย์กลางสำคัญของศาสนาได้แก่ ปราสาทวัดภูโลสกับตัวเมืองจำปาศักดิ์ ในอาณาจักรเจนละ ยังมีการนับถือพระพุทธศาสนาด้วย หลักฐานสำคัญประการหนึ่งที่น่าจะกล่าวได้ว่าอาณาจักรนี้มีวัดวาอารามอยู่มากมาย มีกุลบุตรเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก เมื่อกษัตริย์แห่งเจนละปราบปรามดินแดนตอนล่างของแม่น้ำโขงแล้ว พระองค์ยังคงให้ความสำคัญแก่วัดภูโลสต่อมา

บทบาทของพระเจ้าจิตรเสนในการสร้างอาณาจักรละในยุคมอญโบราณ

ระหว่างปลายพุทธศตวรรษที่ 11 เป็นช่วงเวลาที่ราชบัลลังก์ของอาณาจักรพูนันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เมื่อผู้ครองอาณาจักรสิ้นพระชนม์ พระเจ้ารุทรวรมัน เป็นโอรสที่ประสูติจาก

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคมอญโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

พระสนมได้ราชสมบัติ พระองค์ทรงเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ต่างจากพระญาติอื่น ๆ ที่นับถือศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย พระเจ้าภูวรมันทรงเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรพุนันทามกลางความไม่พอใจของพระญาติผู้เป็นทายาทโดยชอบธรรม เมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ลง พระราชวงศ์ที่คิดว่าเป็นทายาทอันถูกต้องก็น่าจะพยายามช่วงชิงราชสมบัติกลับคืน ครั้นนั้น พระนัดดาของพระองค์ คือ พระเจ้าภวรมันที่ 1 และพระเจ้าจิตรเสน ทั้งสองพระองค์เลื่อมใสในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย น่าจะได้ร่วมใจรวมกำลังกันช่วยป้องกันราชบัลลังก์ โดยยกกองทัพปราบปรามเมืองต่าง ๆ ภายในอาณาจักรและนอกอาณาจักร ประมาณต้นพุทธศตวรรษที่ 12 มีหลักฐานว่า พระเจ้าภวรมันที่ 1 ได้เป็นกษัตริย์ พระองค์พร้อมกับพระเจ้าจิตรเสน พระอนุชาทั้งสองพระองค์ได้ร่วมกันยกกองทัพออกจากอาณาจักรพุนันทาไปตามลำแม่น้ำโขง ปราบปรามเมืองต่าง ๆ ในแถบกัมพูชาประเทศถึงเมืองเสรษฐปุระ ซึ่งพื้จะตั้งตัวเป็นอิสระได้ไม่นาน ก็ต้องรวมเข้าไปอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าภวรมันที่ 1 ด้วยวิธีการอันละมุนละม่อม เนื่องจากผู้ครองอาณาจักรเสรษฐปุระขณะนั้น คือ พระนางกัมพูราชลักษมี เจ้าหญิงผู้สืบเชื้อสายมาแต่พระมารดาของพระเจ้าเชษฐวรมัน กษัตริย์แห่งเสรษฐปุระ (กัมพูประเทศ) ซึ่งได้สิ้นพระชนม์ไปแล้วไม่นาน พระนางกัมพูราชลักษมีได้อภิเษกกับพระเจ้าภวรมันที่ 1 และพระนางได้ยกราชสมบัติที่ทรงได้รับสืบทอดมาจากพระเจ้าเชษฐวรมันให้แก่พระสวามี พระเจ้าภวรมันที่ 1 ได้เป็นปฐมกษัตริย์แห่งอาณาจักรเจนละ

พระเจ้าภวรมันที่ 1 กับพระเจ้าจิตรเสน ได้ขยายอาณาจักรทางทิศเหนือออกไปตลอดแนวแม่น้ำโขงจนถึงปากแม่น้ำมูล และขยายตามลำน้ำมูลเข้าไปในเขตภาคอีสานของประเทศไทยปัจจุบัน ขณะเดียวกันก็ขยายอาณาเขตไปทางใต้ตามลำแม่น้ำโขง ไปจนถึงเมืองกระเจาะ ส่วนทางตะวันตกก็รุกต่อไปจนถึงพื้นที่ทะเลสาบเขมร การปราบปรามขยายอาณาเขตของอาณาจักรเจนละในช่วงนี้ น่าจะเป็นผลงานของพระเจ้าจิตรเสนแต่เพียงพระองค์เดียว ตามความศิลาจารึกที่บันทึกประกาศชัยชนะเหล่านี้ไว้ ซึ่งอาจหมายความว่า พระเจ้าจิตรเสนคงจะทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านการทหารจนได้ชัยชนะการสงครามทุกแห่ง และทุกครั้งที่ยังมีชัยชนะก็จะสร้างศาสนสถานขึ้นไว้เป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะของพระองค์ หรืออาจหมายความว่า พระเจ้าจิตรเสนเมื่อได้ราชาภิเษกเป็นกษัตริย์แล้วจึงนำกองทัพเดินทัพปราบปรามชาวกัมพู จนได้ชัยชนะการสงครามทุกแห่ง ในระหว่างกลางพุทธศตวรรษที่ 12 หรือประมาณพุทธศักราช 1142 – 1158 พระเจ้าจิตรเสนได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นกษัตริย์สืบต่อจากพระเจ้าภวรมันที่ 1 แต่ไม่มีหลักฐานว่าครองราชย์เมื่อใด ทราบแต่ว่าทรงครองราชย์ถึงพุทธศักราช 1158 และเมื่อพระองค์เป็นกษัตริย์แล้วได้เฉลิมพระนามใหม่ว่า พระเจ้า

ศรีมเหศวรมัน ในโอกาสที่เฉลิมฉลองการอภิเษกเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรเจนละนั้น ก็ได้โปรดให้สร้างศิลาจารึกประกาศพระเกียรติคุณของพระองค์ไว้ ณ สถานที่ทุกแห่ง ซึ่งพระองค์ทรงกรีธาทัพมาถึง และประสบชัยชนะในการสงครามกับได้สร้างศาสนสถานพร้อมด้วยสิ่งสาธารณูปโภค พระราชทานแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สังเกตได้ว่า สิ่งโปรดให้สร้างขึ้นมิใช่เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะของพระองค์เพียงประการเดียว ขณะเดียวกันยังเป็นการเสริมสร้างสิ่งสาธารณูปโภคใหม่ ๆ เกิดเป็นความเจริญให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ภายใต้การปกครองของพระองค์อีกด้วย (ศรีศักร วัลลิโภด, 2546 : 144-175)

ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรเจนละยุคแรก

อาณาจักรเจนละสมัยแรก นโยบายของเจนละนั้นต้องการสร้างแสนยานุภาพ เพื่อความยิ่งใหญ่และอยู่รอด โดยการขยายอาณาเขตออกไปให้ได้มากที่สุด เช่น ในสมัยของพระเจ้าอวรมัน ทรงสร้างเมืองหลวงที่ประสาทภู (สตริงเตรง) ซึ่งทำสงครามปราบพวกแคว้นย่อย ๆ ไว้ในอำนาจจนถึงสมัยพระเจ้าจิตรเสน พระองค์ทรงเป็นนักรบที่มีความสามารถได้ขยายอาณาเขตไปถึงแม่น้ำมูล และทรงปรับปรุงเศรษฐกิจของเจนละจนเจริญมั่งคั่ง จากบันทึกของจีนว่าพระองค์ได้มีการส่งนักทูตไปจีนหลายครั้ง อำนาจของพระองค์ขยายมาถึงเมืองศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสระบุรี หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ พระราชโอรส คือ พระเจ้าอิวานวรมัน (Isnavaman) ปกครองต่อมา พระองค์มีความสามารถผนวกดินแดนของอาณาจักรฟูนัน ซึ่งเคยยิ่งใหญ่มาแต่ก่อน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเจนละ สมัยของพระองค์ทรงขยายอาณาเขตไปได้กว้างขวางที่สุด ทางเหนือมีอิทธิพลขึ้นไปจนถึงดินแดนจีน ทางตะวันออกทรงมีอิทธิพลเหนืออาณาจักรจัมปา ยังขยายอิทธิพลมาถึงภาคใต้ของประเทศไทย พระเจ้าอิวานวรมันยังได้ดำเนินการย้ายเมืองหลวงมาที่ชุมแม่น้ำ Stung Sen เมืองหลวงใหม่ชื่ออิสานปุระ (Isanapura) ทำให้สามารถขยายอำนาจไปทางตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลสาบเขมร

ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรเจนละสมัยชัยวรมันที่ 1

ในสมัยชัยวรมันที่ 1 เป็นโอรสของพระเจ้าอวรมัน พระองค์ทรงได้ขึ้นครองราชย์ยึดนโยบายเดิม คือ ขยายดินแดนออกไปอย่างกว้างขวาง เข้าไปในบริเวณลาวภาคกลางและภาคเหนือจนไปจดอาณาเขตของอาณาจักรน่าน ในตอนกลางสทวรรษที่ 8 อาณาจักรเจนละให้ถูกอาณาจักรขวาโดยพระเจ้าสัญชัย (Sanjaya) รุกรานได้เจนละน้ำรุกรานจามปาทำให้อาณาจักรเจนละตกเป็นประเทศราชของขวา จนกระทั่งพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 ซึ่งเป็นเชื้อสายกษัตริย์ฟูนันที่ประทับ

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ใต้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างราชอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์ วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

ในชาวดักขิณที่ขึ้นมายึดครองอาณาจักรเจนละได้สำเร็จ และรวมเจนละเข้ากับเจนละน้ำเข้าด้วยกัน ประกาศตั้ง อาณาจักรกัมพูชา ซึ่งไม่ขึ้นกับชาวอังก่อต่อไป เขมรสมัยนี้เป็นสมัยที่รวมตัวกันสร้างความ เป็นปึกแผ่นกษัตริย์ที่มีความสามารถในสมัยนี้ก็มีพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 อินทรวรมันที่ 1 ยโสวรมันที่ 1 ชัยวรมันที่ 5 สุริยวรมันที่ 1 และ 2 ชัยวรมันที่ 7

(สมัยเจนละยุคก่อนสร้างนครวัดนครธมในเขมร) ทับหลังยุคปาปวน (พ.ศ. 1560–1630) และศิลาจารึกขอมสมัยพุทธศตวรรษที่ 12 นับเป็นหลักฐานศิลปขอมโบราณที่เก่าแก่ที่สุด หลักฐาน สำคัญเหล่านี้พบที่วัดทองทั่ว-ไชยชุมพล ตำบลพะเนียด อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี (จันทบุรี นั้นเดิม ชื่อ จันทบูร หรือจันทบูรณ มีข้อสันนิษฐานว่า จันทบูรณน่าจะเป็นคำที่มาจากภาษาเขมรว่า (เจือน ตะโงง แปลว่า ขึ้นที่อยู่ทางทิศใต้ หมายถึงเมืองที่อยู่ทิศใต้ของอาณาจักร) นอกจากนี้ยังพบจารึก วัดทองทั่วเป็นจารึกอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต แปลได้ความว่า “พระเจ้าศรีอีสานวรมัน” ได้พระราชทานแท่งศิลาที่สกัดด้วยเหล็ก เป็นอักษรพร้อมคนงานที่ต้องโทษ 42 คน โค 231 ตัว กระบือ 245 ตัว” (ปัจจุบันจารึกนี้ เก็บรักษาอยู่ที่หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพฯ)

พระเจ้ามเหศวรมัน กษัตริย์แห่งอาณาจักรเจนละ ทรงเป็นแบบอย่างอันดีของกษัตริย์ กัมพูชาในยุคต่อ ๆ มา คือ นับตั้งแต่พระเจ้าอีสานวรมันและพระเจ้าชัยวรมันที่ 1 ในปลายพุทธ ศตวรรษที่ 12 ซึ่งเป็นยุคก่อนเมืองพระนครเรื่อยมา จนกระทั่งถึงยุคของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่พระองค์สุดท้ายแห่งกัมพูชาในยุคของเมืองพระนคร หรือในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ซึ่งเกือบจะทุกพระองค์ที่ทรงโปรดให้สร้างศาสนสถาน หรือสิ่งก่อสร้างอันเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ขึ้น ตามอย่างบุรุษของกษัตริย์พระองค์อื่น ๆ

ภาพที่ 5 แสดงการสร้างอาณาจักรละในยุคขอมโบราณของพระเจ้าจิตรเสน ญ นครวัด นครธม ประเทศกัมพูชา
ที่มา : <https://www.atsiamtour.com/gallery/160> สืบค้น 17 พฤษภาคม 2566

Citation : Sithon, S., Daithukthang, Daithukthang, P., Darasa, A. and Sa-ard-iam., T. (2024). King Chitrasen and

the Establishment of the Kingdom of Chenla in the Ancient Khmer Era. *Journal of Academic*

Surindra Rajabhat. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

จากประเด็นดังกล่าว จึงเป็นประเด็นที่ทำให้เกิดเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม เป็นการแสดงที่พัฒนาจากภาพศิลปะสถาปัตยกรรมขอมโบราณในประเทศไทย และกัมพูชาและประติมากรรมตามโบราณสถานต่าง ๆ ได้แก่ ปราสาทหิน เทวสถาน ศาลารธรรม โอโรยาศาลและพุทธสถาน ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมทั้งขนาดใหญ่โต และขนาดเล็กที่มีความวิจิตรงดงาม ตามแต่ละยุคสมัยอยู่หลายแห่ง จะเห็นว่าเขตพื้นที่ภาคอีสานมีความสำคัญในฐานะเป็นต้นกำเนิดแห่งประวัติศาสตร์ และอารยธรรมของชาวกัมพูชา ก่อนที่จะรวมตัวกันตั้งเป็นอาณาจักรขอมหรือเขมรที่เมืองพระนครหลวงหรือ นครธม โดยเป็นผลจากการถือกำเนิดของกษัตริย์แห่งสกุลเสนะในเขตบริเวณปลายลุ่มแม่น้ำมูล-ชี สืบผ่านพระราชอำนาจของกษัตริย์แห่งสกุลเสนะ ไปยังพื้นที่ตั้งรอบทะเลสาบเขมรในประเทศไทยปัจจุบัน โดยเฉพาะ ความปรีชาสามารถในการเป็นนักรบของวีระกษัตริย์พระนามว่า พระเจ้าจิตรเสน ผู้ก่อตั้งอาณาจักรเจนละในพุทธศตวรรษที่ 11 (ธิดา สาระยา, 2540 : 14-17)

บทสรุป (Conclusion)

การศึกษาความเป็นประวัติของพระเจ้าจิตรเสนและบทบาทในการสร้างอาณาจักรขอมโบราณ พบว่า ตั้งแต่อดีตมาถึงปัจจุบันนั้น อาณาจักรเจนละมีความรุ่งเรืองยาวนานอย่างต่อเนื่อง โดย ช่วงที่รุ่งเรืองที่สุดนั้นเป็นช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์ของอาณาจักรขอมโบราณมาในพุทธศตวรรษที่ 11-12 ตั้งมั่นอยู่ที่บริเวณเมืองพระนครซึ่งในปัจจุบัน ก็คือ บริเวณที่เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดเสียมเรียบ นอกจากร่องรอยหลักฐาน เช่น แหล่งโบราณสถาน ประติมากรรมรูปเคารพ และเอกสารของจีนแล้ว หลักฐานชิ้นสำคัญที่สุดที่แสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของอาณาจักรขอมโบราณ ภายหลังจากนั้น จึงได้มีการรับเอาอารยธรรมพระพุทธศาสนาเถรวาทแบบลังกาวงศ์ จากอาณาจักรทวารวดี ช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-16 และอารยธรรมพระพุทธศาสนาแบบมหายาน ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 จากอาณาจักรขอมในพุทธศตวรรษที่ 18 ตามลำดับ และทำให้ทราบถึงความรุ่งเรือง และยิ่งใหญ่ของเมืองพระนครนั้นก็คือ ศิลากาจิกรึก (Inscriptions)

บทบาทของพระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างอาณาจักรเจนละขอมโบราณนั้น มีความน่าสนใจในอนาคตคาดว่าจะศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสภาพภูมิประเทศในอดีตจะพบแหล่งกำเนิดอารยธรรมในภาคอีสานส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย เช่น แหล่งปลูกข้าว แหล่งประมง แหล่งผลิตเกลือ จึงเป็นพื้นที่ที่สำคัญและมี

Citation : พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ใต้ทุกทาง), พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2567). พระเจ้าจิตรเสนกับการสร้างอาณาจักรเจนละในยุคขอมโบราณ. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(1) : 71-88; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.5>

ผู้คนสัญจรอพยพโยกย้ายกันไปมาอย่างต่อเนื่อง และทำให้เป็นพื้นที่เปิดของการรับเอาอารยธรรมวัฒนธรรมของขอมโบราณจากต่างถิ่น เช่น อาณาจักรล้านช้าง อาณาเขมร และอาณาจักรทวารวดี เข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิมในท้องถิ่น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่น่าศึกษา โดยเฉพาะอารยธรรมขอมโบราณในอาณาจักรเจนละที่จะเกิดขึ้นในแต่ละยุค

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมศิลปากร กรม. (2535). **โบราณคดีเขื่อนปากมูล**. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- คงเดช ประพัฒน์ทอง. (2529). **โบราณคดีประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- ธิดา สาระยา. (2540). **อาณาจักรเจนละ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์เสศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์.
- ธิดา สาระยา. (2546). **อาณาจักรเจนละ : ประวัติศาสตร์อีสานโบราณ**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ธิดา สาระยา. (2538). **อาณาจักรเจนละ : ประวัติศาสตร์อีสานโบราณ**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- บุญเรือง คัมภายี. (2553). **จดหมายเหตุเรื่องเมืองเจนละ**. สุรินทร์ : โรงพิมพ์รุ่งธนเกียรติ.
- ศรีศักร วัลลิโภค. (2531). **แอ่งอารยธรรมอีสาน**. กรุงเทพฯ : พิมพ์เสศพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์.
- ศรีศักร วัลลิโภค. (2546). **แนวหลักฐานโบราณคดี พลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ไทย แอ่งอารยธรรมอีสาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล. (2546). **ประวัติเมืองนครขอม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สามลดา.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล. (2532). **แห่งประวัติเมืองพระนครของขอม**. *ศิลปวัฒนธรรม*. 10(6) : 110-125.
- สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ. (ม.ร.ว.). (2523). **การศึกษาทบทวนแบบเขมรในหน่วยศิลปากรที่ 6 (พินาย)**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุไรศรี วรสระริน. (2545). **ประชุมอรธบท: รวมบทความวิชาการของศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อุไรศรี วรสระริน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทวิช จิตรสมบูรณ์. (2566). **ขอม สยาม เขมร : ทฤษฎีใหม่ (ตอนที่ 1)**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.Gotoknow.org/posts/453669>. สืบค้น 7 กุมภาพันธ์ 2566.

ภาวะผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

Educational Leadership in the Digital Disruption Era and Sustainable Development

ณัฐกุล ขอบใจ¹ และพรสุดา ประมาะยัง^{2*}

Nattakun Chobjai¹ and Pornsuda Pramayayang^{2*}

Received : June 15, 2023; Revised : January 1, 2024; Accepted : January 1, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการเรื่อง ภาวะผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัล กล่าวถึงลักษณะของผู้นำทางการศึกษาในยุคนี้ ความเจริญก้าวหน้าของสภาพสังคมปัจจุบันส่งผลให้ดิจิทัลมีบทบาทในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาซึ่งมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้ให้เท่าทันความเจริญ ในขณะเดียวกันผู้นำทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลนี้เป็นอย่างดี บทความวิชาการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอลักษณะของผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัล เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาได้ร่วมกันสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง มีความตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี พร้อมนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และการบริหารที่จะพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาองค์กร

¹รองผู้อำนวยการโรงเรียนสองห้องพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์; Vice Director of Songhongphittayakhom School, The Secondary Educational Service Area Office Buriram, Thailand.

²ครูโรงเรียนวัดโนนศรีคูณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3; Watnonsrikoon school, Buriram Primary Education Service Area Office 3, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nongsuda2563@gmail.com

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and Sustainable Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

นอกจากนี้แล้ว ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความคิดแบบยืดหยุ่น รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นในยุคการพลิกผันของดิจิทัล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษาและผู้นำจะต้องพึงตระหนักการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับองค์กรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการจัดการเรียนรู้ที่มีการปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางยุคการพลิกผันของดิจิทัล

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำทางการศึกษา, ยุคความพลิกผันของดิจิทัล, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

Academic article on Educational Leadership in the Digital Disruption Era Discuss the characteristics of those who will become leaders or leaders in this era. With the developed of society today, it pushes the digital to be involved in our daily life. Education, especially, which is a key factor to teach learners to adapt themselves and learn to be aware of this development. Educational leaders have become more vital keys in the need of recognized and understood well about their institute context in the digital disruption era. The leaders need to cooperate and develop all personnel to keep the organization to work in parallel with the changing technology, and technology literacy. They need to be ready to take the changing to create and develop the innovation, also having vision and administration to develop and applying technology to be used for organization development.

In addition, educational leaders have to be a role model of a person who has a flexible thinking skills development and be able to create learning culture based on ethics, morals and culture that are crucial in the digital disruption era in order to develop the educational institutes for a long-term. Leaders, also, need to be realized in create a learning culture based on ethics, morals and culture that is also important for leading the organization for the long-term development and leading the learning management which is flexible and effective in the digital disruption era.

Keywords : Educational Leadership, The Digital Disruption Era, Sustainable Development

Citation : ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมาะยัง. (2567). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่

ยั่งยืน. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 89-104; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่จะช่วยสร้างความเจริญให้แก่บุคคลและสังคม ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะมีความสำคัญในการพัฒนาให้เศรษฐกิจมีความก้าวหน้าและเข้มแข็ง รวมทั้งนำไปสู่สังคมฐานความรู้จากการใช้ประโยชน์สถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกภายนอกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องพึ่งพาอาศัยและมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลไปสู่ความสำเร็จให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

นอกจากนี้ สังคมแห่งโลกอนาคตเข้าสู่ยุคแห่งการแข่งขันกันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานความรู้และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสร้างความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลให้การบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสลับซับซ้อนและมีปัญหาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้นำการขับเคลื่อนที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถมีขีดความสามารถในการทำงานสูงและมีคุณธรรมในการบริหารจึงจะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่คาดหวังเพราะในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและมีภารกิจหลายด้าน จะต้องบริหารทรัพยากรและทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงต้องใช้ทักษะการบริหาร กระบวนการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ทุกฝ่ายได้สูงสุดเพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการบริหารคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ดิจิทัลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เนื่องจากผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติและวัฒนธรรมของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจึง

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and

Sustainable Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

เป็นตัวแทนของแนวคิดและวิธีปฏิบัติใหม่ โดยการใช้การสื่อสารทางโซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้กับสถานศึกษา (Sheninger, 2014)

ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนด้วยการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและเชื่อมโยงกันได้อย่างทั่วถึงทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า เกิดการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจและสามารถวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รวมถึงสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคความพลิกผันของดิจิทัลนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิตซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัล (Content)

การเปลี่ยนแปลงให้ทันยุคดิจิทัลนั้นเป็นความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทในการนำองค์กรให้เป็นองค์กรยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 หลักคิดในการนำไปสู่การพัฒนาคนได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงหลายด้าน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงแนวคิดต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อารีย์ น้ำใจดี (2562) ได้แสดงแนวคิดที่น่าสนใจไว้ว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักในการบริหาร 3 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านกลยุทธ์ (Digital Strategy) กลยุทธ์ทางดิจิทัลที่ดีต้องสอดคล้องและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุพันธกิจและวิสัยขององค์กร 2) ด้านความสามารถของบุคลากร (Workforce Skills) บุคลากรสำหรับองค์กรดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี (Digital – Proficiency Workforce) ความสามารถในการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ความสามารถในการทำงานแบบยืดหยุ่น (Agile) เพื่อให้สามารถจัดการโครงการภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด และ 3) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Culture) การเป็นองค์กรดิจิทัลต้องมีความพร้อมในการปรับตัวและความยืดหยุ่นในการดำเนินการ เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้แล้ว ภาวะผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัลสูงก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ดังที่ จันทนา แสนสุข (2559) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำที่ควรมี ได้แก่ (1) การรู้ดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหา (2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยการสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน (3) การประชาสัมพันธ์ โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล (4) การแสดงตนเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสนับสนุนบุคลากรอย่างจริงจัง (5) การสื่อสารถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติ (6) การปรับตัว การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน (7) ความตระหนักในตนเองสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (8) การรับรู้ทางวัฒนธรรมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นอย่างดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยและกลยุทธ์ในการดำเนินการด้วยเทคโนโลยี ตลอดจนการสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความสามารถในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง รวมถึงวิธีการใช้นวัตกรรมของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำไปสู่ผลอย่างมีนัยสำคัญที่ดีขึ้นในการแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีขึ้น อันเกิดมาจากการยอมรับเทคโนโลยีสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพด้วยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้นำทางการศึกษา

การเป็นผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัล (Digital Disruption)

การเป็นผู้นำในยุคการพลิกผันของดิจิทัลนั้น จะต้องผสมผสานทักษะทางปัญญาของมนุษย์ เข้ากับความสามารถของเทคโนโลยี เพื่อสร้างองค์กรให้มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและมุ่งมั่นที่จะ พัฒนาไปข้างหน้าไม่ว่าองค์กรจะอยู่ที่ขั้นตอนใดในการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ผู้นำในยุคดิจิทัลต้อง มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสร้างความโดดเด่นแบบแตกต่างและมีวิสัยทัศน์ในการ ใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ในการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อารีย์ น้ำใจดี, 2562)

ในขณะเดียวกัน Yuduo, Lu และคณะ(2011) แสดงทัศนะว่า ผู้นำยุคการพลิกผันของ ดิจิทัลจะต้องตระหนักและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ความก้าวหน้าในศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ ผู้บริหารมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริหารการศึกษา เนื่องจากกระบวนการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหารย่อมต้องใช้ระบบสารสนเทศเป็นหลัก สำคัญของการบริหารทุกขั้นตอน การพัฒนาการศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับระบบสารสนเทศที่ดีเป็นสำคัญ โดยระบบสารสนเทศที่ผู้บริหารนำไปใช้ต้องมีความ ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันท่วงทีเหตุการณ์ทั้งในปัจจุบัน อนาคตและตรงต่อความต้องการ

นอกจากนี้แล้วจิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมิติของการเป็น ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคความพลิกผันของดิจิทัลไว้ว่า จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงซึ่ง ประกอบไปด้วยมิติในด้านของมิติวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้นำต้องทำการยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามา เปลี่ยนแปลงในองค์กร มิติการสื่อสารที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational communication) ผู้นำ ในยุคดิจิทัลจะต้องทำการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรเกิดการบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้ มิติการกระตุ้นทาง ปัญญา (Intelligent stimulation ผู้นำองค์กรในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปัญหาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร มิติภาวะผู้นำ แบบสนับสนุน (Supportive leadership) ผู้นำในองค์กรให้ความเป็นกันเองและเข้าใจความถนัด ของบุคลากรในองค์กรโดยทำการเปิดโอกาสให้มีการอบรม มิติการให้ความสำคัญแก่พนักงาน (Personal recognition) เข้าใจถึงศักยภาพและทำการสนับสนุนในด้านของความคิดให้กับบุคลากร และมิติสุดท้ายคือความหลากหลายของคนในองค์กร ดังนั้น การเป็นผู้นำยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเกิด การเปลี่ยนแปลงจากมิติทั้ง 6 เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเป็นผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัลนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี พร้อมนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างและ

พัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และการบริหารที่จะพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาองค์กรด้วยการกระตุ้นและให้กำลังใจบุคลากรในองค์กรให้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติทันต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้แล้วจะต้องมีความสามารถในการวางแผนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแก่องค์กรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ภาวะผู้นำทางการศึกษา

การเป็นผู้นำทางการศึกษาจะให้ประสบผลสำเร็จจะต้องมีหลักการและแนวทางในการปฏิบัติตน โดยเฉพาะในยุคการพลิกผันของดิจิทัลที่ผู้นำจะต้องมีการปรับตัวและหมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นหลักการในการที่จะพัฒนาตนเองมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

Brandman University (n.d.) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์หลักของความเป็นผู้นำทางการศึกษาคือการรับประกันความสำเร็จทางวิชาการผ่านกระบวนการการฝึกอบรมและการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางการศึกษาเป็นวิธีการควบคุมคุณภาพและการจัดการทางวิชาการ โดยมีแนวทางคือ 1. สร้างวิสัยทัศน์แห่งความสำเร็จทางวิชาการในนักเรียนทุกคนโดยไม่คำนึงถึงระดับฐานะทางสังคม 2. ประเมินาที่จะรักษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ถูกสุขอนามัย และปลอดภัย 3. มอบหมายความรับผิดชอบให้ทุกคนที่เกี่ยวข้อง 4. ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรและวิธีการสอน 5. ระบบการศึกษาได้รับและปรับใช้เครื่องมือและเทคนิคการจัดการในปัจจุบัน

Elias (2014). ได้กล่าวถึง คุณลักษณะ 7 ประการของผู้นำที่ดี (The 7 Characteristics of a Good Leader) ดังนี้ 1. เจตนาธรรม (A Sense of Purpose) 2. ความยุติธรรม (Justice) 3. ควบคุมอารมณ์ (Temperance) 4. ความเคารพ (Respect) 5) ให้อำนาจ (Empowerment) 6. ความกล้าหาญ (Courage) 7. ความมุ่งมั่นอย่างลึกซึ้ง (Deep Commitment)

Driscoll (2020) ได้กล่าวถึง ความเป็นผู้นำโรงเรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 (School Leadership for The 21st Century) ว่าความเป็นผู้นำในการสร้างโรงเรียนเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญเนื่องจากการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เล่าถึงพรมแดนใหม่และผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นคนรุ่นใหม่หรือเรียกว่า Generation Alpha ซึ่งเติบโตขึ้นมาในโลกที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน สามารถใช้โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบายเช่นเดียวกับ Generation Z มีความสะดวกสบายเรื่องการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นผู้ที่จะเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีลักษณะ

คือ 1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Personal Traits of a 21st Century Leader) มีความเพียร ความยืดหยุ่น ความรับผิดชอบ 2. ความคิดเกี่ยวกับผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Mindsets of a 21st Century Leader) มีความคิดเชิงบวก 3. ทักษะของผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Skills of a 21st Century Leader) ทำงานเป็นทีม 4. อุปนิสัยของผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Habits of a 21st Century Leader) มีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างดี

School of Education, MSchool of Education, Mills, (n.d.) ได้กล่าวถึงรูปแบบความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการศึกษา (Effective Leadership Styles Used in Education) ดังนี้ โดยลักษณะเพิ่มเติมที่ต้องพิจารณาได้แก่ 1. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่สร้างความแตกต่าง (A great Leader Makes a Difference) 2. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ใช้รูปแบบการเป็นผู้นำที่หลากหลาย (A Great Leader Uses Diverse Leadership Styles) 3. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่เป็นคนของประชาชน (A Great Leader is a People-person) 4. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ (A Great Leader always Strives for Improvement)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การเป็นผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่น มีความรับผิดชอบ มีความคิดเชิงบวกและมีกระบวนการทำงานเป็นทีมสามารถที่จะบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้นำจะต้องพัฒนาองค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอ

การปรับตัวในยุคพลิกผันของดิจิทัล

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่ง คุณภาพของมนุษย์เป็นสิ่งที่มิมีบทบาทต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีทรัพยากรอันจำกัด หากแต่มีพลเมืองที่มีคุณภาพประเทศนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว และคุณภาพของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งโลกแห่งยุคในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศไปอย่างรวดเร็ว แต่ละประเทศก็มีการปรับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, 2542) ทั้งนี้การปรับตัวทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของบุคคล ซึ่งควรได้รับการฝึกฝนปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ เพื่อให้ทุกคนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2546) ท่ามกลางสภาพแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลง

ไป คนรุ่นใหม่จึงต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองได้ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมาก

แมนมิตร อาจหาญ (2564) ได้ศึกษาทัศนะของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับการทักษะปรับตัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในสังคมยุคปัจจุบันสามารถสรุปได้ว่า ทักษะการปรับตัว (Adaptability Skills) มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นทักษะที่ไม่ตายตัว สามารถนำไปปรับใช้ในสถานที่ทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ในหลายแบบ สามารถรับมือกับความท้าทายได้ดียิ่งขึ้น เพราะสามารถทำงานได้โดยไม่มีขีดจำกัด และเป็นผู้ที่เปิดใจให้กับการค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหา คนที่ปรับตัวเก่งจะสามารถเข้ากับคนได้หลายประเภทด้วยทักษะมากมายที่มีเพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง สามารถสร้างเครือข่ายที่ใหญ่ขึ้นและได้พบกับคนที่มีความสามารถมากมาย คุณค่าในที่ทำงานจะมากขึ้น จะไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง แต่จะวางแผนสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเป็นอันดับแรก หนึ่งในสิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือการมีความสุขในชีวิตมากขึ้น เพราะความสุข ความพอใจ และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่มีคุณภาพนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถในการปรับตัวอย่างมาก ทำให้ก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลงในอาชีพได้อย่างราบรื่น การมีความสามารถในการปรับตัวทำให้สามารถลอยตัวจากความยากลำบากในชีวิต ช่วยขยายขีดความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง จะไม่วิตกกังวลและไม่เป็นทุกข์กับแผนที่วางไว้แต่ไม่สำเร็จดังใจหวัง ท้ายที่สุดจะได้รับการยอมรับมากขึ้น ทำให้เติบโตขึ้น ได้รับการยอมรับมากขึ้น คนที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่นั้นล้วนแล้วแต่เสาะหาโอกาสที่จะช่วยให้เติบโตอยู่เสมอ จะไม่ปรับตัวเฉพาะเมื่อถึงเวลาต้องปรับ แต่จะปรับตัวอยู่เสมอ ทุกที่ทุกเวลา

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในยุคการพลิกผันของดิจิทัลจะต้องมีความยืดหยุ่น มีทักษะการปรับตัวที่ดี เพราะการปรับตัวจะช่วยให้การทำงานสำเร็จลุล่วง ดังนั้นผู้นำที่ดีจะต้องปรับตัวและมีความยืดหยุ่นอยู่เสมออันจะช่วยขยายขีดความสามารถและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดีเยี่ยม

ภาวะผู้นำกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนคือการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องลดทอนหรือลดความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง ขณะเดียวกัน สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (2561) ได้อธิบายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการบูรณาการทำให้เกิดองค์รวม หากจะมองความยั่งยืน(Sustainable) ในเรื่องของการบริหาร สามารถจำแนกได้เป็น 2 แนวทาง คือความยั่งยืนขององค์กรและความยั่งยืนของตัวผู้นำความยั่งยืนขององค์กร องค์กรที่สามารถดำรงคงอยู่ได้และได้รับการยอมรับจากอดีตจนถึงปัจจุบันจากประสบการณ์หรือภาพเชิงประจักษ์ที่เห็นทำให้เกิดคำถามว่าองค์กรเหล่านั้น มีวิธีบริหารจัดการอย่างไรจึงสามารถรักษาคุณภาพและรักษาความเป็นองค์กรมาได้จนถึงปัจจุบัน ส่วนความยั่งยืนของผู้นำ หมายถึง การที่ผู้นำที่มีภาวะผู้นำและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ (พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2555)

นอกจากนี้ ภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรนั้นจากแนวคิดของ Andy Hargreaves and Dean Frink (2004) และ วิโรจน์ สารรัตนะ (2557) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำที่ยั่งยืนจะนำพาไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ผู้นำจะต้องมีการเชื่อมโยงให้เกิดเครือข่ายในการคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลายของการทำงาน รวมทั้งส่งเสริมความยุติธรรมและรักษาค่านิยมที่ดีขององค์กร ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ ร่วมกันพัฒนาร่วมกันสร้างโอกาสเพื่อความร่วมแรงร่วมใจทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปสู่ภายนอก ความสัมพันธ์แนวนอนเป็นกลไกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการสร้างกลุ่มคนที่จะสืบสานอุดมการณ์ต่อไป ทั้งนี้ รัฐบาลได้เร่งพัฒนาการศึกษาให้ไปพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้สามารถช่วยพัฒนาประเทศได้ เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือที่มีอำนาจสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา จะเห็นว่าอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคสังคมฐานความรู้ ทุกองค์กรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และถูกต้อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการทำงานในองค์กร มีการจัดโครงสร้างองค์กรใหม่จากเดิมที่มีลักษณะเป็นองค์กรแนวดิ่งกลายเป็นองค์กรแนวราบมีรูปแบบการทำงานเป็นทีมและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มากขึ้น (ธีระ รุญเจริญ, 2550)

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำที่ยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับองค์กรสำหรับองค์กรทางการศึกษา ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความคิดแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา สร้างความยุติธรรมและรักษา

Citation : ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมาะยัง. (2567). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่

ยั่งยืน. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 89-104; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

ค่านิยมที่ดีให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นสามารถปรับตัว รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพิ่มประสิทธิภาพและการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืนด้วยการมีจิตสำนึกที่รักษาคุณธรรม อนุรักษ์วิถีชีวิตที่มีความสมดุล รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติร่วมกันและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของไทยและพลโลก

ภาวะผู้นำกับการยุคการพลิกผันของดิจิทัลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้นำองค์กร เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ผู้นำต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เทคนิคและกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาองค์กร รวมถึงทักษะของผู้นำในอดีต ดังที่ Robert L. Katz (1955) ได้เสนอแนวคิดว่า ทักษะของผู้บริหารที่สำคัญมี 3 ประเด็นคือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) คือ ความรู้ความสามารถสำหรับงานด้านการปฏิบัติการ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) คือ ความสามารถในการมองภาพรวมเพื่อที่จะได้ทราบถึงองค์ประกอบของสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม แม้ว่าผู้บริหารแต่ละระดับจะใช้ทักษะที่สำคัญ 3 ทักษะนี้ก็ตามแต่หลังจากการปฏิวัติทางเทคโนโลยีในทศวรรษที่ผ่านมา เพื่อเข้าสู่ยุคความพลิกผันของดิจิทัล ซึ่งเป็นตัวแปรหลักสำคัญในการกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ดังนั้น ผู้นำองค์กรจะต้องสามารถบูรณาการเทคโนโลยีกับภาวะผู้นำให้เข้ากันได้อย่างเหมาะสมภายใต้บริบทและวัฒนธรรมขององค์กร

ขณะเดียวกัน Peterson (2011) ที่ได้เสนอทักษะและมิติของการผู้บริหารในยุคพลิกผันของดิจิทัล ได้แก่ การเชื่อมโยงในทุกมิติ การตั้งคำถาม การสังเกต การทดลองและเครือข่ายสัมพันธ์ ยอมรับและเข้าใจในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางความคิด กระบวนการหรือชิ้นงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างเสริมโอกาสและประสบการณ์ที่หลากหลายเกิดมุมมองที่สะท้อนกลับที่แตกต่างกันออกไป เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดขึ้นนอกจากนี้เพิ่มสมรรถนะที่จำเป็น ผู้นำจะต้องพัฒนาสมรรถนะของตนเองด้านเทคโนโลยี สามารถเป็นแบบอย่างของการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลองค์กรนั้นสามารถไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นพลวัตสู่ความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับองค์กร เกิดการตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมและสร้างสมดุลให้กับองค์กรเป็นประการสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืน (ศิโรตม์บุญ, 2555)

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and

Sustainable Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

กนกอร สมปราชญ์ (2562) ที่สรุปเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการมีปฏิสัมพันธ์ต่อครู พบว่า ครูที่อยู่กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำสูงจะมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานที่สูงเช่นเดียวกัน อีกทั้งสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อครู ส่วน สุกัญญา แซ่มซ้อ (2565) ได้เสนอว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสามารถเสริมสร้างพลังความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาครูและนักเรียน รวมทั้งสามารถสร้างสรรคความรู้ใหม่ให้มีพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับ พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2565) ที่ให้ทัศนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ (New Gen Leader) ในการพลิกโฉมการสอนและการพัฒนานักเรียนแนวใหม่ โดยเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากร จากการเพิ่มเติมความรู้และทักษะ เป็นการพัฒนาสมรรถนะในการพลิกโฉมการจัดการเรียนการสอนที่สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกคนได้

นอกจากนี้ต้องลักษณะ บุญธรรม (2559) ได้แสดงแนวคิดที่ว่า ผู้นำทางการศึกษานั้น ต้องเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะการเป็นนวัตกรที่ดีและเสริมสร้างสมรรถนะตามมาตรฐานด้านเทคโนโลยี สำหรับผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลบนพื้นฐานของหลักจริยธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนา จากนั้นผู้นำทางการศึกษาควรมุ่งสนใจที่จะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมไปใช้ในการทำงานในองค์กรทางการศึกษา รวมทั้งจะต้องกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะทำความเข้าใจผู้เรียนในยุคนี้เรียนรู้อย่างไร และจะอย่างไรให้ครูหาแนวทางใหม่ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ และสามารถใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนให้เกิดการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลเกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจากผู้เรียนนั้นอยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวที่พร้อมไปด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการใหม่ โดยชีวิตประจำวันของผู้เรียนจะมีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่ตื่นจนหลับไปด้วยเครื่องมือที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องจากศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปแนวคิดต่าง ๆ ได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนกลายเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลที่มีคุณภาพนั้น ผู้นำองค์กรทางการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องรู้และมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีเหล่านี้เข้าไปสู่ห้องเรียนและสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษาเป็นการผสมผสานทักษะผู้นำที่เป็นนวัตกร สมรรถนะทางเทคโนโลยีของผู้นำมีความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ มีการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บน

พื้นฐานของหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นและผู้นำจะต้องพึงตระหนักการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับองค์กรนั้น ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

บทสรุป (Conclusion)

บทความวิชาการเรื่องภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอลักษณะของผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลเพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาได้ร่วมกันสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันส่งผลให้ดิจิทัลมีบทบาทในการดำเนินชีวิตต่อหลายวงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการการศึกษา ในขณะเดียวกัน ผู้นำทางการศึกษามีบทบาทในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมภายใต้การเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลเป็นอย่างดี ร่วมกันสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการเป็นผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัล (DIGITAL DISRUPTION) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะหลักใหญ่ ๆ ดังนี้ 1. มีความตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี พร้อมเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และการบริหารที่จะพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาองค์กรด้วยการกระตุ้นและให้กำลังใจบุคลากรในองค์กรให้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติทันต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2. ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความคิดแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา 3. ผู้นำทางการศึกษาต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นต่อยุคเศรษฐกิจดิจิทัล 4. ผู้นำจะต้องพึงตระหนักการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับองค์กรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกอร สมปราชญ์. (2562). **ภาวะผู้นำกับคุณภาพสถานศึกษา**. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **กิจกรรมคาบแนะแนวเล่มที่ 2**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2548). **เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- จันทนา แสนสุข. (2559). **ภาวะผู้นำ Leadership**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ลกรุ๊ป จำกัด.
- จิรพล สังข์โพธิ์, สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และเสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์. (2560). **ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรไอทีและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ต้องลักษณะ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. 7(1) : 217-225.
- ธีระ รุญเจริญ. (2555). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2555). **การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: พื้นฐานการศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2565). **การพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ**. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). **ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและนันททัศน์ร่วมสมัยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ. ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิลปชัย สุวรรณมณี. (2555). องค์ประกอบสำคัญสู่การเป็นผู้นำแบบยั่งยืน. **วารสารปาริชาติ**. 25(1) : 77-85.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2561). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทม์สคอม.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). **การบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

Citation : ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมาะยัง. (2567). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่

ยั่งยืน. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 2(1) : 89-104; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานয়กรัฐมนตรี. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ**. กรุงเทพฯ : สหยาบลิ่อกและการพิมพ์
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อัตถการศึกษาล้านพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : เพลินสตูดิโอ.
- อารีย น้ำใจดี และพิชญภา ยืนยาว. (2562). ผู้นำกับการบริหารการศึกษายุคดิจิทัล. **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 11**. 11-12 กรกฎาคม 2558. 1643-1650. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Andy Hargreaves and Dean Fink. (2004). The Seven Principles of Sustainable Leadership. **Educational Leadership: Leading in Tough Times**. 61(7) : 8-13.
- Bradley University (n.d.). **5 Elements to succeed in education leadership**. [Online]. Available : <https://bit.ly/3iM4gQZ>. Retrieved July 21, 2023.
- Driscoll, M. (2020). **School leadership for the 21st century**. [Online]. Available: <http://gg.gg/nvdsn0>. Retrieved July 21, 2023.
- Elias, M. J. (2014). **The 7 Characteristics of a Good Leader**. [Online]. Available : <http://gg.gg/nvdib>. Retrieved July 21, 2023.
- Katz, Robert L. (1955). Skills of an Effective Administrator. **Harvard Business Review**. 33-42.
- Peterson,T. (2011). Innovation in Action: Leading by example. **EDTECH**. 9(3) : 49-51.
- School of Education, Mills, (n.d.). **Effective leadership styles used in education**. [Online]. Available : <http://gg.gg/nvdu5> . Retrieved July 21, 2023.
- Sheninger, E. (2014). **Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times**. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Yuduo, Lu and et al. (2011). Implications on I Ching on innovation management. **Chinese Management Studies**. 5(4) : 392-402.

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย :
อำนาจและหน้าที่ รูปแบบ และประเด็นปัญหา
Public Service of Thai Local Government Organizations :
Power and Duties, Form and Issues

วรฉัตร วรिवรรณ^{1*}

Warachart Wariwan^{1*}

Received : July 3, 2023; Revised : August 1, 2023; Accepted : August 1, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานทางปกครองซึ่งทำหน้าที่บริการสาธารณะตามภารกิจที่รัฐมอบหมาย และมีอำนาจและหน้าที่ของตนตามกฎหมายในการจัดทำบริการสาธารณะที่ครอบคลุมความต้องการและความจำเป็นขั้นพื้นฐานการดำรงชีวิตของผู้คน การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีรูปแบบและวิธีการจัดทำบริการสาธารณะที่หลากหลาย ทั้งในมิติที่กฎหมายให้ดำเนินกิจกรรมบริการสาธารณะด้วยตนเองตามศักยภาพ หรือการมอบหมายให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะแทน หรืออาจจะร่วมกับบุคคลอื่นหรือนิติบุคคลอื่นในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างในภารกิจที่ต้องอาศัยบุคลากร เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่แตกต่างออกไป

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ยังประสบปัญหาบางประการ ได้แก่ (1) ปัญหางบประมาณที่ไม่สมดุลกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ซึ่งรัฐบาลควรแก้ปัญหาโดยการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม (2) ปัญหาความร่วมมือระหว่างกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำข้อตกลงความร่วมมือร่วมกันในภารกิจสำคัญที่มีผลกระทบต่อ

¹คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด; Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : warachara@hotmail.com

Citation : Wariwan, W. (2024). Public Service of Thai Local Government Organizations : Power and Duties, Form and Issues. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 105-120;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.7>

ประชาชน และ (3) ปัญหาการทุจริตในการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสภาท้องถิ่นและองค์กรภาคประชาชนควรสร้างบทบาทที่เข้มแข็งในการร่วมตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสำคัญ (Keywords) : การบริการสาธารณะ, รูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

A Local government organizations as administrative agencies that perform public services according to missions assigned by the state and have their powers and duties according to law to provide public services that cover the needs and basic necessities of people's lives. public services of local government organizations must therefore have various formats and methods for providing public services, both in the dimension that the law allows them to carry out public service activities by themselves according to their potential or by entrusting the private sector to provide public services instead or may collaborate with another person or entity to provide certain public services in a mission that requires different personnel, tools, and technology.

Public services of Thai local government organizations still face some problems, including (1) budget problems that are not balanced with the missions of small local government organizations, which the government should solve by allocating subsidies to local government organizations fairly (2) problems of cooperation among local administrative organizations in providing public services, in which local administrative organizations should prepare cooperation agreements together in important missions that affect the people and (3) problems of corruption in the provision of public services of local government organizations, where local councils and civil society organizations should create a strong role in jointly inspecting the work of local government organizations.

Keywords : Public Service, Form of Public Service Arrangement, Local Government Organization

Citation : วรฉัตร วรวิวัฒน. (2567). การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย : อำนาจและหน้าที่ รูปแบบ และ

ประเด็นปัญหา. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 105-120; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.7>

บทนำ (Introduction)

การบริหารราชการแผ่นดินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นต่างมีภารกิจสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะของตนตามกฎหมายนั้น เป็นผลจากความสลับซับซ้อนและความเติบโตของปัญหาสังคม ที่ลำพังเพียงรัฐบาลหรือรัฐส่วนกลางมีข้อจำกัดในด้านศักยภาพการจัดทำบริการสาธารณะในอันที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุม ทัวถึง และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การกระจายอำนาจทางการปกครองโดยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแทนรัฐ จึงมีความจำเป็นต่อความเป็นรัฐสมัยใหม่ที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ขับเคลื่อนการจัดทำบริการสาธารณะที่ครอบคลุมความต้องการและความจำเป็นของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น

บทความนี้ จึงต้องการสะท้อนให้เห็นในประการแรกคือ ความหมายและความสำคัญของการจัดทำบริการสาธารณะ ประการต่อมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะอย่างไร ประการที่สาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะอย่างไร และประการสุดท้าย ผู้เขียนต้องการนำเสนอประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

ความหมายของการบริการสาธารณะ

สำหรับ “ความหมายการบริการสาธารณะ” มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประยูร กาญจนดุล (2538 : 36) ให้ความหมายว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่ฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ตอบแทนมากที่สุด รวมถึงประชาชนทุกคนต้องได้รับโอกาสในการรับบริการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

อรทัย กิกผล (2552 : 4) ให้ความหมายว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง การบริการหรือกิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อตอบสนองความต้องการของส่วนรวม โดยเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2560 : 32) ให้ความหมายว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง กิจกรรม (Activity) ของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลมหาชนเป็นผู้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง และกิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ และตอบสนองความต้องการของประชาชน

โดยสรุป การบริการสาธารณะ หมายถึง การบริการหรือกิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือความจำเป็นสาธารณะ ในอันที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนหรือพลเมืองแห่งรัฐซึ่งการบริการสาธารณะอาจอยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

หลักการสำคัญของการจัดทำบริการสาธารณะ

การจัดทำบริการสาธารณะนั้น ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้ (จรัส สุวรรณมาลา, 2542)

หลักผลประโยชน์สาธารณะ เป็นความต้องการส่วนรวมของประชาชนทั้งประเทศ ทั้งในลักษณะผลประโยชน์ของรัฐหรือความเป็นเอกภาพของรัฐ เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เป็นต้น และผลประโยชน์สาธารณะของท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงของพลเมืองที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ภายในท้องถิ่นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นอื่น

หลักประสิทธิภาพในการจัดการ เป็นการคำนึงถึงคุณภาพของบริการสาธารณะและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชน ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ที่มีความเหมาะสมทั้งทางด้านการเงิน บุคลากรและความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จะจัดบริการสาธารณะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และการจัดบริการสาธารณะใด ๆ ควรต้องประหยัด ถ้าสามารถใช้เงินงบประมาณจำนวนน้อยที่สุดเพื่อทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้จำนวนมากที่สุด

หลักความรับผิดชอบในการจัดบริการ หากเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของหน่วยชุมชนระดับใด ควรมอบให้หน่วยการปกครองระดับนั้นเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้น สนองตอบความต้องการของประชาชนในชุมชนได้ดีที่สุด อยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบของชุมชนนั้น ๆ

หลักความสามารถของท้องถิ่น มีพื้นฐานแนวคิดว่าการดำเนินกิจกรรมสาธารณะทั้งหมดเป็นหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับล่างสุดเสมอ ซึ่งหน่วยการปกครองในระดับสูงขึ้นไปจะเลือกดำเนินกิจกรรมสาธารณะใด ๆ ก็ต่อเมื่อหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างไม่มีความพร้อมหรือไม่มีศักยภาพพอที่จะดำเนินการได้ และอาจเกิดปัญหากระทบกับท้องถิ่นอื่น ๆ หรือก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศชาติและสังคมโดยรวม

หลักการกำหนดระดับหน่วยบริการที่มีความรับผิดชอบสูงสุด ซึ่งเป็น (1) หน่วยบริการระดับล่างสุด (มีความใกล้ชิดกับผู้ใช้บริการมากที่สุด) ที่มีความสามารถในการวางแผน จัดการผลิต และหารายได้มาใช้จ่ายในการจัดบริการได้อย่างสมบูรณ์ และ (2) เป็นหน่วยจัดบริการมีพื้นที่ในการให้บริการครอบคลุมประชากรหรือพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์และผลกระทบจากการจัดบริการ และประชาชนผู้มีส่วนได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการจัดบริการทั้งหมด

หลักการกำหนดขนาดของการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งขนาดของชุมชน (จำแนกประชากรในชุมชน) ต้องเอื้ออำนวยให้สามารถบริการประเภทร้าน ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดบริการสาธารณะบางประเภทต้องมีผู้ใช้บริการจำนวนมาก ๆ หรือชุมชนขนาดใหญ่พอสมควรจึงจะประหยัดค่าใช้จ่าย ถ้าเป็นชุมชนเล็ก ๆ ก็อาจจะต้องจัดการผลิตบริการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประหยัดและสามารถใช้ประโยชน์จากบริการเหล่านั้นได้เต็มที่

หลักการจัดแบ่งหน่วยการกำหนดนโยบายและหน่วยจัดบริการออกจากกัน เป็นการนำหลักเกณฑ์การกำหนดระดับหน่วยจัดบริการที่มีความรับผิดชอบสูงสุด และหลักการกำหนดขนาดของการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด มาพิจารณาร่วมกันและวิเคราะห์บริการสาธารณะแต่ละประเภทและจัดสรรบริการลงไปในชุมชนระดับต่าง ๆ

หลักการจัดหน้าหน้าที่จัดบริการสาธารณะตามขนาดและความซับซ้อน โดยการจำแนกหน้าที่การจัดบริการสาธารณะได้เป็น 2 ประเภท คือ บริการสาธารณะที่เป็นกิจการขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกิจการที่ต้องใช้เทคโนโลยี เงินทุนและบุคลากรที่มีความสามารถระดับสูง และบริการสาธารณะที่ไม่มีความซับซ้อนหรือมีเทคนิคมากนัก ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน

หลักการจัดกลุ่มภารกิจของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ที่สามารถจำแนกออกได้เป็น 6 กลุ่ม คือ (1) งานที่ต้องดำเนินการโดยส่วนราชการ (2) งานในเชิงพาณิชย์หรือเชิงอุตสาหกรรม (3) บริการสาธารณะที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการในรูปองค์การมหาชน (4) งานที่ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปทำแต่ต้องได้รับการสนับสนุนดูแลจากรัฐบาล (5) งานที่จำเป็นต้อง

ทำแต่มีหน่วยงานอื่นสามารถทำงานแทนรัฐได้ ก็ควรให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรประชาชนรับไปดำเนินการ และ 6) งานที่รัฐไม่ควรดำเนินการต่อไปเพราะว่าเอกชนดำเนินการเองได้ ควรจะมอบหมายหรือถ่ายโอนให้เอกชนรับไปดำเนินการ

อำนาจและหน้าที่การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แตกต่างไปจากการบริการสาธารณะระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและความเป็นเอกภาพของรัฐ อันได้แก่ (1) การป้องกันประเทศและความมั่นคงของรัฐ เช่น ภารกิจด้านการทหาร (2) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การจัดระบบกระบวนการยุติธรรมและการควบคุมสังคม เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น กิจการตำรวจ กิจการศาล (3) การรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจเพื่อความเป็นเอกภาพและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เช่น กิจการเกี่ยวกับเงินตราซึ่งเป็นภารกิจด้านการคลังของรัฐ และ (4) ภารกิจในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และกิจการด้านการทูต เป็นต้น ซึ่งหากปล่อยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรรูปแบบอื่น ๆ ดำเนินการแล้ว ย่อมมีศักยภาพน้อยกว่าเพราะต้องพึ่งพางบประมาณจำนวนมาก ประกอบกับความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงด้วยเช่นกัน ดังนั้น รัฐจึงจัดทำบริการสาธารณะประเภทนี้ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2560 : 53)

การบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นนั้น มีการดำเนินการ 2 ประเภท คือ (1) บริการสาธารณะซึ่งรัฐมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำ และ (2) บริการสาธารณะซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีกฎหมายแบ่งแยกหน้าที่และประเภทของบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทจะเป็นผู้จัดทำ ได้แก่ บริการสาธารณะทางด้านสุขอนามัย บริการสาธารณะทางด้านเศรษฐกิจ บริการสาธารณะทางด้านสังคมและการศึกษา และบริการสาธารณะทางด้านวัฒนธรรม (De Soto, 1989 อ้างถึงใน อำนวย บุญรัตน์ไมตรี, 2559 : 29) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยทั้ง 5 รูปแบบ อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ต่างก็ต้องดำเนินกิจกรรมการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

สำหรับอำนาจและหน้าที่การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้น ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496, พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.

2537, พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540, พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528, พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายแม่บทสำคัญคือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งเกิดขึ้นตามเจตนารมณ์เพื่อการพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ดังนี้ ²
(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ (4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ (5) การสาธารณูปการ (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ (7) การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (9) การจัดการศึกษา

²มาตรา 16 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

Citation : Wariwan, W. (2024). Public Service of Thai Local Government Organizations : Power and Duties, Form and Issues. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 105-120;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.7>

เทศบาล เมืองพัทธยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ดังนี้ (ต่อ)

- (10) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

Citation : วรฉัตร วรวิธม. (2567). การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย : อำนาจและหน้าที่ รูปแบบ และ

ประเด็นปัญหา. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 105-120; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.7>

ตารางที่ 2 อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ดังนี้ ³
(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น (3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (6) การจัดการศึกษา (7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน (8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม (10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม (11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม (12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ (13) การจัดการและดูแลสถานขนส่ง ทั้งทางบกและทางน้ำ (14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (15) การพาณิชย์การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ (16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง (18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น (19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

³มาตรา 17 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

Citation : Wariwan, W. (2024). Public Service of Thai Local Government Organizations : Power and Duties, Form and Issues. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 105-120;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.7>

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ ดังนี้ (ต่อ)

- (20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- (21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- (22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- (24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (27) การส่งเสริมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรีคนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ตารางที่ 3 อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ ตามมาตรา 16 (เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล) และมาตรา 17 (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)⁴

⁴มาตรา 18 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

Citation : วรฉัตร วรวิวัฒน. (2567). การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย : อำนาจและหน้าที่ รูปแบบ และ

ประเด็นปัญหา. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 105-120; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.7>

รูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบและวิธีการในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทในประเทศไทย ทำได้ใน 5 รูปแบบ คือ (วุฒิสาร ตันไชย, 2559 : 43-53)

1) การจัดทำบริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยอาศัยทรัพยากรงบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้ ตามอำนาจในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และตามอำนาจของกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 กำหนดรูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนให้ภารกิจที่แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการหรือผลิตบริการสาธารณะนั้น ๆ ได้เอง โดยมีกฎหมายให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้แล้ว และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยดำเนินการอยู่แล้ว โดยสามารถรับโอนได้ทันที นอกจากนี้ยังมีภารกิจที่รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในภารกิจเดียวกัน และยังคงกำหนดให้รัฐดำเนินการอยู่ต่อไป ในกรณีนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยยังนิยมจัดบริการสาธารณะด้วยตนเองในฐานะหน่วยงานหนึ่งในโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) การจัดทำบริการสาธารณะโดยให้ผู้อื่นดำเนินการแทน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ดำเนินการแทน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมอบหมายให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แทนได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะโดยให้ผู้อื่นดำเนินการแทนมีข้อได้เปรียบเพราะช่วยให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแบ่งเบาภาระการจัดบริการสาธารณะของตน และช่วยเปิดโอกาสให้ผู้อื่นที่มีความพร้อมและความเชี่ยวชาญมากกว่าในการจัดบริการสาธารณะบางประเภทสามารถดำเนินการแทนได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยผู้ที่ได้รับมอบให้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

3) การจัดทำบริการสาธารณะโดยการจัดตั้งสหการ (Syndicate หรือ Union)

การจัดตั้งสหการเป็นรูปแบบการจัดบริการสาธารณะประเภทหนึ่งที่มีอยู่ในกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยมายาวนาน ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่สามารถจัดตั้งสหการได้ 4 ประเภท คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร ยกเว้น องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะโดยการจัดตั้งสหการมีข้อได้เปรียบสำหรับการจัดบริการสาธารณะในอาณาบริเวณที่อยู่นอกเหนือเขตพื้นที่ ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ 1 แห่งเป็นต้นไป เนื่องจากบริการสาธารณะบางประเภทต้องอาศัยความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากในการจัดบริการ เช่น การจัดการพื้นที่ทางธรรมชาติ การจัดการระบบการคมนาคม ฯลฯ นอกจากนี้ รูปแบบสหการมีข้อได้เปรียบในการช่วยให้การจัดบริการสาธารณะเกิดการประหยัดต้นทุนจากขนาด (Economic of Scale) เพราะการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งร่วมกันจัดบริการจะช่วยให้เกิดการประหยัดและความคุ้มค่ามากขึ้น อีกทั้งช่วยให้เกิดการระดมทุนร่วมกันจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดบริการสาธารณะที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

4) การจัดทำบริการสาธารณะโดยการว่าจ้าง (Out Sourcing)

ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ อาจซื้อบริการจากภาคเอกชน หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้ เพราะเป็นภารกิจที่ต้องใช้เทคนิค ทักษะ วิชาการ ความรู้ความชำนาญและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเองหรือดำเนินการเองแล้วไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่คุ้มทุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถซื้อบริการจากภาคเอกชน หรือจากหน่วยงานอื่นที่มีประสบการณ์ หรือเคยดำเนินการ ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะโดยการว่าจ้าง (Out Sourcing) มีข้อได้เปรียบเช่นเดียวกับการจัดทำบริการสาธารณะโดยให้ผู้อื่นดำเนินการแทน เพราะเป็นการช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแบ่งเบาภาระการจัดบริการสาธารณะให้ผู้อื่นดำเนินการแทน ช่วยในการถ่ายโอนงานที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก และช่วยเปิดโอกาสให้ผู้อื่นที่มีความพร้อมและความเชี่ยวชาญในการจัดบริการสาธารณะบางประเภท แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ว่าจ้าง

5) การจัดทำบริการสาธารณะโดยการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยสามารถดำเนินงานในรูปแบบกิจการพาณิชย์ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท มีรูปแบบการดำเนินกิจการพาณิชย์ที่สามารถทำได้ตามที่กฎหมายกำหนดแตกต่างกัน และในทางกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการพาณิชย์

(Public-Private Partnership: PPPs) ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 ได้ เช่น เทศบาลสามารถมีรูปแบบการดำเนินกิจการพาณิชย์ได้มากถึง 4 รูปแบบ (การดำเนินการด้วยตนเอง การก่อตั้งบริษัทจำกัดหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด การก่อตั้งสหการ และการให้เอกชนร่วมลงทุน) ซึ่งการจัดบริการสาธารณะในรูปแบบการพาณิชย์มีข้อได้เปรียบเพราะสามารถหารายได้และแสวงหาผลกำไรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อลดภาระด้านงบประมาณจากภาครัฐ

ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

จากภารกิจและรูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนมีทัศนคติต่อปัญหา และข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กกับงบประมาณที่ไม่สมดุลกับภารกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ที่มีขนาดเล็กและมีประชากรน้อย แต่มีภารกิจตามกฎหมายจัดตั้งเทียบเท่ากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่กว่า ซึ่งมีรูปแบบและสถานะทางกฎหมายเท่ากัน กลับได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนน้อยกว่า จึงไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการพัฒนาที่ทัดเทียมท้องถิ่นอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะต่อปัญหา คือ รัฐบาลควรจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อท้องถิ่นขนาดเล็กซึ่งต้องพิจารณาภารกิจในการให้บริการสาธารณะและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทนั้น ๆ เป็นหลัก มากกว่าการพิจารณาหลักเกณฑ์จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ เพื่อให้การจัดสรรเงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กสามารถพัฒนาการบริการสาธารณะของตนอย่างเต็มศักยภาพ

2) ปัญหาความร่วมมือระหว่างกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งแม้จะมีกฎหมายให้อำนาจสามารถดำเนินงานความร่วมมือได้ แต่ในสภาพความเป็นจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ยังมีความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะค่อนข้างน้อย อันเนื่องมาจากศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน อีกทั้งข้อจำกัดด้าน

งบประมาณด้วยเช่นกัน หรือหากเกิดความร่วมมือระหว่างกัน ก็มักจะประสบปัญหาจากการมีอำนาจที่มากกว่าของท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่กว่าในเชิงการตัดสินใจทางการบริหาร และนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมของผลประโยชน์สาธารณะในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมุ่งรับผิดชอบภารกิจบริการสาธารณะในพื้นที่ของตนเองตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะต่อปัญหาคือ ราชการส่วนกลางในฐานะผู้กำกับดูแลควรมีแนวทางสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล และความเป็นธรรมของการจัดทำบริการสาธารณะ มาพิจารณาดำเนินความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อให้ประโยชน์สาธารณะสามารถเกิดขึ้นกับประชาชนทั้งสองพื้นที่หรือหลายพื้นที่ในความร่วมมือ และในระยะยาวควรมีการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายการปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะ ให้ครอบคลุมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท และความร่วมมือในหลายระดับตามความจำเป็นและเหมาะสม

3) ปัญหาการทุจริตในการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างการฮั้วประมูล การกำหนดราคากลางที่สูงเกินจริง การควบคุมงานเกี่ยวกับการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคเพื่อการบริการสาธารณะที่ไม่ถูกต้องตามสัญญาอันเป็นการช่วยเหลือผู้รับจ้าง หรือแม้แต่การตรวจสอบการจ้างหรือการตรวจรับงาน ซึ่งจะพบเห็นเป็นกรณีพิพาทและมีการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งศาลมาโดยตลอด โดยปัญหาดังกล่าวนี้อาจมีสาเหตุสำคัญในหลายประการ เช่น กฎหมายถูกระเบียบไม่รัดกุม เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่เป็นโอกาสในการทุจริต บริษัทเอกชนให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการก่อสร้างต่าง ๆ และการขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะต่อปัญหาคือ การพัฒนาและสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนอกจากจะมีองค์กรอิสระ (ป.ป.ช., ป.ป.ท.) ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงาน of องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 แล้ว สภาท้องถิ่นในฐานะผู้แทนประชาชนและองค์กรภาคประชาชนควรมีบทบาทอย่างเข้มแข็งในการร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณดำเนินงานบริการบริการสาธารณะของท้องถิ่น เพื่อให้มีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสคุ้มค่า และบังเกิดผลดีต่อประโยชน์สาธารณะ

บทสรุป (Conclusion)

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย เป็นภารกิจสำคัญที่ครอบคลุมความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของผู้คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีความสามารถในการดำเนินการกิจตามกฎหมาย ทั้งที่เป็นภารกิจที่ดำเนินการเองตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรืออาจร่วมกับบุคคลอื่นหรือนิติบุคคลอื่นจัดทำบริการสาธารณะ หรืออาจมอบให้เอกชนดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบการจัดทำสัญญาระหว่างกันด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะสามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมความต้องการของประชากรในพื้นที่และมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลก็ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างยุติธรรมกับภารกิจด้านการพัฒนา เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กบางแห่งอาจได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ไม่สมดุลกับการพัฒนา รวมไปถึงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันในภารกิจที่เกี่ยวข้องกันในเชิงพื้นที่บนพื้นฐานของประโยชน์ร่วมกันของประชาชน และสิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของเจตนารมณ์การปกครองท้องถิ่นคือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ซึ่งไม่ใช่เพียงการเลือกตั้งตัวแทนไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น แต่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีบทบาทอย่างแข็งขันในการร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส คุ่มค่า และบังเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง (References)

จรัส สุวรรณมาลา. (2542). **รัฐบาล-ท้องถิ่น ใครควรจัดทำบริการสาธารณะ**. กรุงเทพฯ :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2560). **หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ**. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ประยูร กาญจนดุล. (2538). **คำบรรยายกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

2542. (2542, พฤศจิกายน 17). **ราชกิจจานุเบกษา**, 48(114ก).

วุฒิสาร ตันไชย. (2559). รูปแบบและประเภทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

อรรถัย กักผล. (2552). เคล็ดลับการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น: บทเรียนจากรางวัล

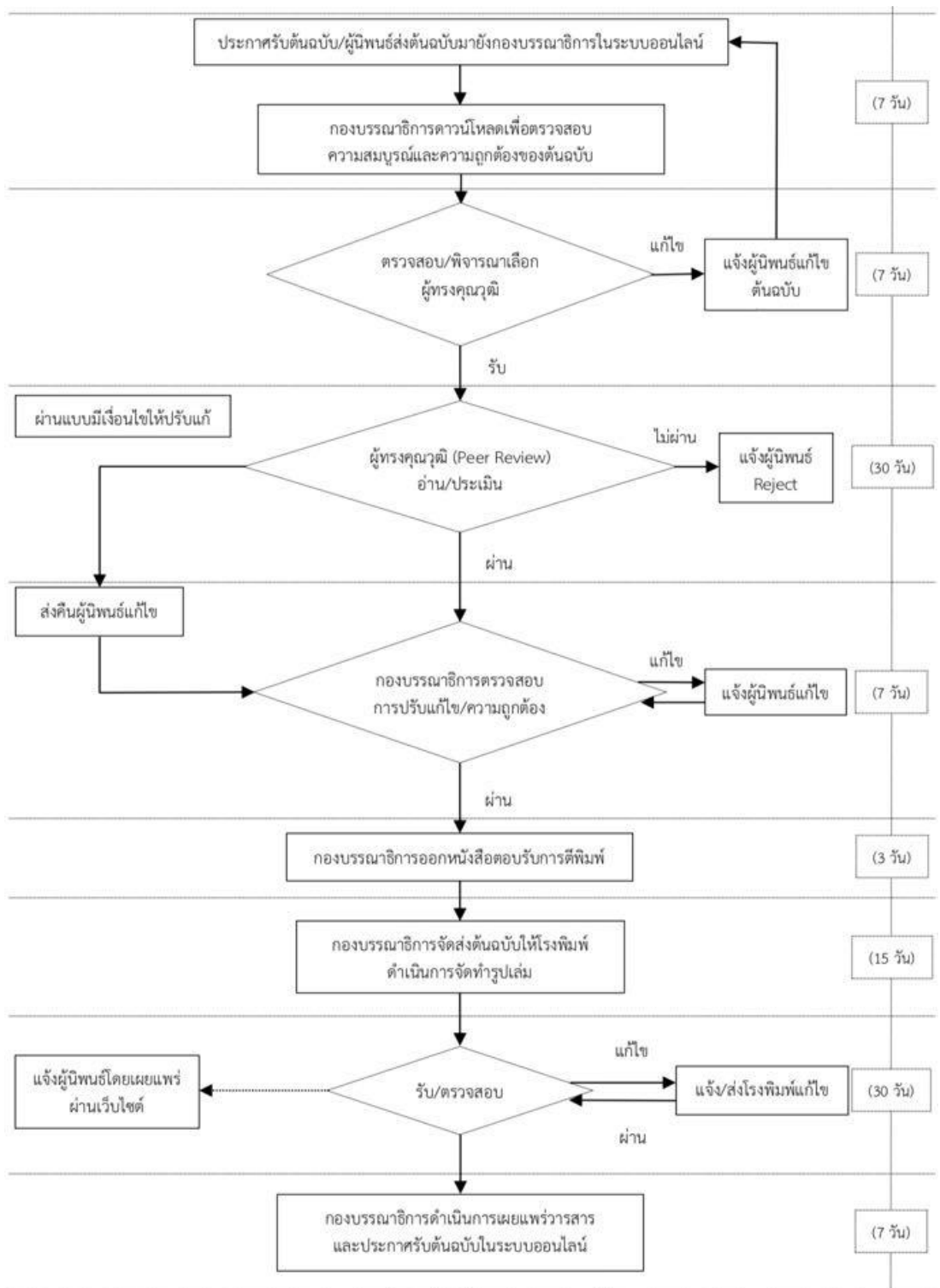
พระปกเกล้า'51. กรุงเทพฯ : ส เจริญ การพิมพ์.

อำนาจ บุญรัตน์โมตรี. (2559). แนวคิดการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครอง

ท้องถิ่น. วารสารการเมืองการปกครอง. 6(1) : 25-37.

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

I ISSN 2822-0889 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2822-0870 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 และได้จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 2822-0889 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้น ทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสารและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ
ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ

ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> และสำเนาหลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srnu.ac.th

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ โดยระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข ¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style)			
โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อผู้นิพนธ์ให้ครบโดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้นิพนธ์ แล้ว

ตามด้วยคำว่า “และ” ก่อนผู้นิพนธ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสต์ศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สิริพัฒน์ ลาภจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2563). ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 6(6) : 17-35.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat

University. [In Thai]

Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin :

Surin Rajabhat University. [In Thai]

Lapchit, S., Subsin, J. and Suktam, W. (2020). The Impact of Migrant Workers in Surin Province. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(6) : 17-35. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)/เมืองที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./Title of Book./Edition of Book./Place of Publication./: /Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**.

New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง./เมืองที่พิมพ์./หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author./ (Year of Publication)./Title./Edition of Book./Place of Publication./: /Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). **การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรียมอันเร" จากภูมิปัญญา**

ชาวบ้านสุรินทร์. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality Improvement Chiang Mai Thailand.** Chiang Mai : Chiang Mai University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)/**ชื่อสถานศึกษา.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Thesis./Degree of Thesis./**
Publisher Name.

ตัวอย่าง

คณินนิตย์ ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี
ประชากรกลุ่มชนลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions.** Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อบทความ./ในชื่อรายงานการประชุม./**
วันเดือนปีที่จัด./เลขหน้า./สถานที่./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article./In Title./**
Date of Publication./page./Place of Publication./: Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). **การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่. ในการบรรยายเรื่องการ
ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ.** วันที่ 11 เมษายน 2537.
หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). Success and Failure of Faculty Development in Thai University. In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok.** pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./(ปี)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:/เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)./Title of Article./Name of Journal./

Year(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

สารณี วรรณตรง. (2559). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ :

สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิสดาร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.** 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992). Horizontal Fields Generated by Return

Strokes. **Radio Science.** 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./

เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)./Title of Article./Name of Newspaper./

page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิใจ. **กรุงเทพธุรกิจ.**

หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่./(ปี)./ชื่อบทความ./[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]./เข้าถึงได้จาก:/

แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article.**/[Online]./Available/:/
Name of website./Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). **Sicl of Stocks? Here Are 7 Alterantives. W..** [Online].
Available : [http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/
q_alternatives/index.htm](http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm). Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี./เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./ (Date of Publication)./position./Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ
กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 200 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 1,000 บาท

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น

2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แกไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ” โดยเฉพาะหัวข้อ รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ ของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บไซต์ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%

5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร

9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้นิพนธ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นิพนธ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวน และคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้อ้างถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด
2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน
3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว
4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566

แบบฟอร์ม

การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....

2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....

3. สถานภาพผู้พิมพ์

☐ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน)

โปรแกรม.....คณะ.....

☐ บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน)

4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่

☐ บทความวิจัย เรื่อง☐ บทความวิชาการ เรื่อง.....

5. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (ถ้ามี).....

6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....

E-mail.....

7. สิ่งที่ส่งมาด้วย

☐ เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

ชื่อแฟ้มข้อมูล.....

☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้พิมพ์

(.....)

วันที่...../...../.....

ใบตอบรับการเป็นสมาชิก วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

☐ สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 6 ฉบับ ราคา 1,000 บาท☐ จัดซื้อวารสาร เล่มละ 200 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

☐ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เลขที่บัญชี XXX-X-XXXXX-X ประเภทบัญชี สะสมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

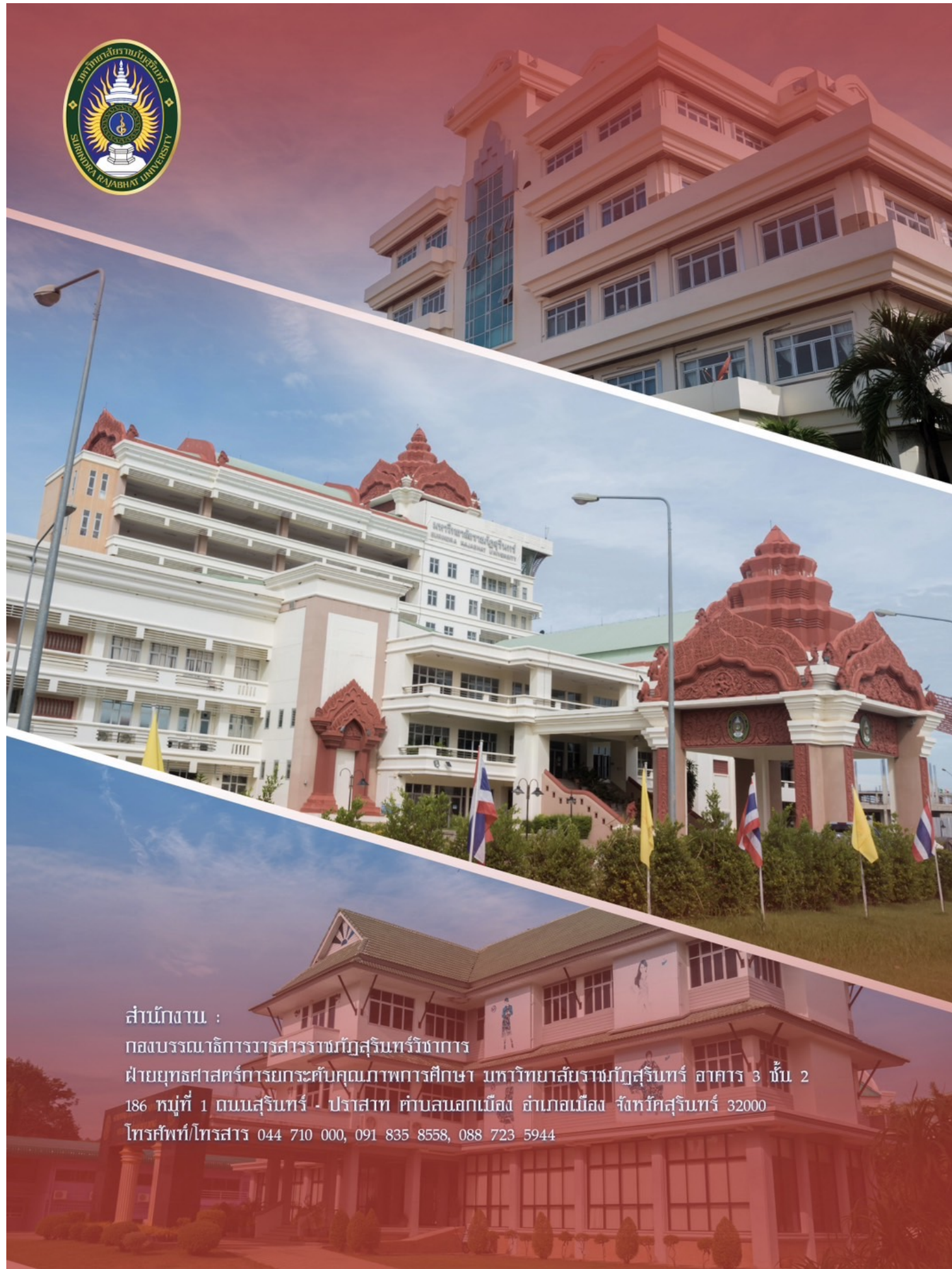
กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>E-mail : jasrru@srru.ac.th

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 3 ชั้น 2
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ - ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY